

TALOUSARVIO 2016

Taloussuunnitelma 2016-2018

TALOUSARVIO VUODEKSI 2016

TALOUSSUUNNITELMA VUOSIKSI 2016–2018

Sisällys

1	KUNNANJOHTAJAN KATSAUS JA SIPOO 2025 STRATEGIA	1
1.1	KUNNANJOHTAJAN KATSAUS.....	1
1.2	SIPOO 2025 -STRATEGIA	2
1.3	VALTUUSTOKAUDEN STRATEGISET TAVOITTEET	4
2	SIPOON KUNNAN TALOUS.....	5
3	TALOUSARVIO 2016 JA TALOUSSUUNNITELMA 2016–2018	6
3.1	VÄESTÖ.....	6
3.2	TULOPERUSTEET.....	6
3.3	MENOPERUSTEET	7
3.4	TALOUSARVIOVALMISTELU JA TALOUSARVION TASAPAINOTTAMINEN.....	8
3.5	ALIJÄÄMÄN KATTAMISVELVOLLISUUS	8
3.6	TALOUSARVION RAKENNE JA SITOVUUS	8
3.7	TALOUSARVION JA SEN PERUSTELUIDEN SITOVUUS	9
3.8	TOIMINNALLISEN JA TALOUDELLISEN TULOKSEN SEURANTA.....	10
4	TULOSLASKELMAOSA	11
4.1	TULOSLASKELMA.....	12
4.2	TOIMINTATUOTOT (ulkoiset).....	13
4.3	TOIMINTAKULUT	14
4.4	VEROTULOT	15
4.5	VALTIONOSUUKSET	18
4.6	RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	19
4.7	POISTOT	19
4.8	VALTUUSTOPÄÄTÖKSET	20
4.9	TULOSLASKEMA.....	21
5	KÄYTTÖTALOUSOSA	25
5.1	TOIMIALA: KESKUSVAALILAUTAKUNTA.....	28
5.2	TOIMIALA: TARKASTUSLAUTAKUNTA.....	29
5.3	TOIMIALA: KUNNANHALLITUS	30
5.4	TOIMIALA: SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNTA	37
5.5	TOIMIALA: SIVISTYSVALIOKUNTA.....	46
5.6	TOIMIALA: TEKNINEN VALIOKUNTA, RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖVALIOKUNTA	58
6	HENKILÖSTÖ	70
7	INVESTOINTIOSA	73
7.1	INVESTOINNIT, YHTEENVETO	74

7.2	INVESTOINNIT, TEKNIikka- JA YMPÄRISTÖOSASTO ILMAN VESILAITOSTA, YHTEENVETO 75	
7.3	SIPOON VEDEN INVESTOINNIT	85
7.4	INVESTOINNIT, MUUT OSASTOT JA IRTAIMEN KÄYTTÖ-OMAI SUUDEN HANKINTA	87
7.5	SIPOON VESI – SIBBO VATTEN	88
8	RAHOITUSOSA	95

TALOUSARVIO 2016 JA TALOUSSUUNNITTELU 2016–2018

1 KUNNANJOHTAJAN KATSAUS JA SIPOO 2025 STRATEGIA

1.1 KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Sipoo tulee budjettivuoteen 2016 tilanteessa, jossa Suomen talouden taantuma on jatkunut jo kahdeksatta vuotta. Kuntasektorilla tämä tarkoittaa sekä tulojen jatkuvaa heikentymistä että kuntalaisten palveluntarpeen jatkuvaa kasvua. Sosiaali- ja terveydenhuoltoon suunnitellaan Suomessa uudistusta, jonka seurauksena noin puolet kuntien toiminnasta siirrettäisiin lähivuosina aluehallintoon ja kunnilla olisi edessä perusteellinen pohdinta kunnan identiteetistä. Maahanmuutto on kasvanut räjähdysmäisesti emmekä vielä tiedä miten tämä käytännössä tulee vaikuttamaan kuntiin tulevaisuudessa. Varmaa on ainakin, että kotouttamistyön merkitys tulee kasvamaan.

Tässä tilanteessa koko kuntasektorilla tulee olemaan erittäin haasteellinen vuosi. Pystyäksemme edelleen tarjoamaan kuntalaisillemme hyviä peruspalveluja meidän täytyy pärjätä paremmin kuin muut kunnat. Ja tähän meillä on hyvät edellytykset, kunhan vain pystymme määrätietoisesti samaan aikaan toteuttamaan kustannuskuria, kasvustrategiaa ja palvelu-uudistusta.

Talouden kattilankansiperiaatteella ja siihen kytketyllä Operaatio Induktioliedellä on keskeinen merkitys kuntamme tulevaisuuden kannalta. Kunnanvaltuusto on syksyllä 2014 linjannut yli viiden miljoonan euron edestä tehostamistoimenpiteitä, ja näiden toteutusta meidän pitää jatkaa myös 2016. Tämän kustannuskurin kautta luomme riittävästi taloudellista liikkumatilaa, jotta palvelu-uudistukselle saadaan annettua siihen tarvittava aika.

Sipoo on myös siinä jännittävässä tilanteessa, että nyt se kauan suunniteltu väestönkasvu toteutuu. Toistakymmentä kerrostaloa on rakenteilla Etelä-Sipoossa ja Nikkilän kasvu on käynnistymässä. Tämä tulee haastamaan palveluntuotantomme entisestään mutta tuo myös erittäin tervetulleita verotuloja. Tosin meillä ei ole kokemusta palveluntuotannon tarpeista monimuotoisessa asutuksessa, koska tähän saakka uudet asukkaat ovat pääsääntöisesti löytäneet kotinsa omakotialueelta.

Sipoon palvelu-uudistus, jota sisäisesti kutsutaan Operaatio Induktioliedeksi, on keskeisessä asemassa löydettyä fiksumpia ja tehokkaampia tapoja tuottaa palvelumme nykyisille ja uusille Sipoolaisille ja samalla se parantaa kunnan taloutta vähintään viiden miljoonan euron edestä tämän vuosikymmenen loppuun mennessä. Ja tässä työssä digitalisaatio on yksi merkittävä uusi työkalu. Jotta näistä uusista tavoista tuottaa palveluja tulisi mahdollisimman vaikuttavia kuntalaisille, meidän pitää paremmin ymmärtää kuntalaistemme arkea sekä osallistuttaa kuntalaisia ja muita kumppaneita palvelujen kehittämiseen. Tätä työtä olemme käynnistäneet Forum Sibben muodossa syksyllä 2015.

Tarvitsemme nyt jokaisen hyvää työpanosta näiden tavoitteiden saavuttamiseksi, jotta sipoolaisilla olisi hyvät peruspalvelut myös tulevaisuudessa.

Mikael Grannas
kunnanjohtaja

1.2 SIPOO 2025 -STRATEGIA

Kuntastrategia eli Sipoo 2025 –strategia on päivitetty vuoden 2013 aikana ja valtuusto hyväksyi päätöksen 7.10.2013.

Strategia perustuu visioon:

Sipoo – Suomen halutuin.

*Sipoo on pääkaupunkiseudun keidas,
jossa on mahdollisuus yhteisölliseen
asumiseen ja vapaa-aikaan sekä menestykselliseen yrittämiseen.*

*Sipoossa asuu ja yrittää aktiivisia ja oma-aloitteisia ihmisiä, jotka pärjäävät hyvin yhdessä teke-
mällä.*

Kuntaorganisaatio toimii seuraavan arvoperustan mukaisesti:

Palvelualltius

Sipoo vaalii asiakaslähtöisyyttä kaikessa toiminnassaan.
Sipoo on nopea ja joustava.
Sipoo huolehtii myös sisäisen asiakkuuden toteutumisesta.

Avoimuus

Sipoo viestii ajantasaisesti kahdella kielellä.
Sipoo toimii läpinäkyvästi.
Sipoo on hyvä ja luotettava toimija ja yhteistyökumppani.

Kekseliäisyys

Sipoo uudistaa toimintaansa jatkuvan kehittämisen periaatteella.
Sipoo tunnetaan luovista ja rohkeista ratkaisuistaan.

Strategiakauden kasvutavoitteet ja niihin liittyvät taloudelliset tavoitteet ovat seuraavat:

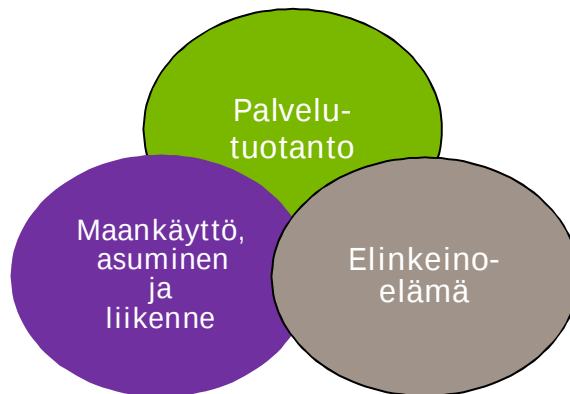
<i>Asukkaat</i>	<i>Kasvu keskimäärin/vuosi</i>
2013: n. 19 000	kasvu n. 2–3 % (2014–2017)
2017: n. 21 000	kasvu n. 4–5 % (2018–2020)
2020: n. 25 000	kasvu n. 5 % (2021–2025)
2025: n. 30 000	

*Resurssien jakaminen perustuu kunnan kokonaisuuteen, osastojen
tarpeet eri aikoina erilaiset.*

*Käyttötalouden rahoitus perustuu verotuloihin, valtionosuuksiin ja
maksutuloihin, ei omaisuuden myyntiin.*

Investointien rahoitus on pitkällä aikavälillä kestävä.

Strategiset painopisteet ovat:

Palvelutuotannon strategiaperustan mukaan:

Asiakaslähtöiset palvelut ovat kasvun tekijöitä.

- *Sipoo osallistaa asiakkaat, palveluntuottajat ja henkilöstön, yksilön oman vastuun muistaen.*
- *Sipoo tuottaa palvelut yhdessä muiden kuntien, yksityisen sektorin ja kolmannen sektorin kanssa – yksilöllisesti.*
- *Sipoo luo me-henkeä yhteisöllisyyttä ja sosiaalista eheyttä tavoitellen.*
- *Sipoo on herkkä tarpeiden muutoksille ja uusille toimintatavoille - vuorovaikutuksessa ennalta ehkäisten, uutta etsien.*
- *Sipoo on matkalla kohti ajasta, paikasta ja välineestä riippumatonta 24/7-palvelua.*

Maankäyttö, asuminen ja liikenne (MAL):

- *Sipoossa on monipuolisia asumisvaihtoehtoja ja Sipoon luonto- ja maisema-arvoja hyödynnetään kuntalaisten hyvinvoinnin lähteenä.*
- *Sipoossa kaavoitetaan pääosin kunnan omistamalle maalle. Suunnitelmakauden alkupuolella rakentamisen painopiste on Nikkilässä ja Talmassa sekä suunnitelmakauden loppupuolella Etelä-Sipoossa (Söderkulla-Majvik).*
- *Sipoon taajama-alueet toteutetaan sosiaalisesti tasapainoisina, joukkoliikenteeseen ja Nikkilässä raideliikenteeseen tukeutuvina sekä rakenteeltaan tiiviinä.*
- *Sipoon kyliä kehitetään yhdessä kyläläisten kanssa kyläsuunnitelmien avulla.*
- *Sipoossa kunta edistää aktiivisesti vuokra-asuntotuotannon toteuttamista.*

Elinkeinoelämä:

- *Sipoossa koko kuntaorganisaatio edesauttaa yritysten toimintaa, sijoittumista ja kehittymistä alueellaan nopealla ja joustavalla palvelulla.*
- *Sipoon kunnalla on vuoteen 2015 päättyvä elinkeino-ohjelma, joka tarvitsee vuosille 2016–2018 tarkennuksen.*
- *Maanhankinnalla ja kaavoituksella varmistetaan riittävä tonttivaranto työpaikkojen lisäämiseksi.*
- *Tavoitteena on kaksinkertaistaa Sipoon työpaikat vuoteen 2025 mennessä, 5 500 -> 11 000.*

1.3 VALTUUSTOKAUDEN STRATEGISET TAVOITTEET

Strategian päivityksen yhteydessä valtuusto on hyväksynyt organisaatiolle seuraavat valtuustokauden strategiset tavoitteet:

Asiakaslähtöiset, hyvinvointia ja terveyttä edistävät kuntapalvelut

- Asiakaspalvelun kehittäminen koko organisaatiossa
- Asiakaspalautteen hallinta
- Osastorajat ylittävät kuntalaislähtöiset tuoteperheet
- Vaikutuksiltaan ja tuotoksiltaan mallinnettuja ja mitattavissa
- Kustannusrakenne selvillä.

Jatkuva parantaminen

- Jokaisella työntekijällä on velvollisuus oman työn ja yhteisen toiminnan kehittämiseen.
- Astutaan pois mukavuusalueelta ja tehdään pieniä, nopeita kehitysaskelaita johdon määrittelemien toiminnan kehysten mukaisesti.

Talouden kattilankansiperiaate

- Enintään inflaatiokorjattu nollakasvu kustannuksissa, käyttötalouden kustannuskehityksen nousu ei ylitä verotulojen kasvuprosenttia.
- Käyttötalouden asukaskohtaiset kustannukset eivät ylitä Uudenmaan keskiarvoa.
- Toimintamenot katetaan toiminnan tuloilla, veroilla ja valtionosuuksilla.
- Investointien tulorahoitus kaksinkertaistuu vuodesta 2012.
- Vuosikate kattaa suunnitelman mukaiset poistot.

Nostokurkia Sipooseen

- Rakentaminen käyntiin
- Joustavuutta ratkaisujen löytämiseen nopeamman ja kustannustehokkaan rakentamisen mahdollistamiseksi
- Myytävien tonttien tarjontaa riittävästi.

Osastojen sitovat tavoitteet on johdettu yllä olevista valtuustokauden strategisista tavoitteista.

Valtuustokauden strategisten tavoitteiden toteutumista mitataan talousarviossa ja tilinpäätöksessä esitettävien tunnuslukujen kehittymisellä.

Osastokohtaiset tunnusluvut ja mittarit on valittu kustakin toimialueesta vastaavan valiokunnan päätöksellä. Koko kuntaa koskevat yhteiset tunnusluvut ja niiden kehitys esitetään talousarvion alkuosassa. Joiltakin osin koko kuntaa koskeviin tunnuslukuihin on liitetty myös vertailutietoja muiden kuntien ja Uudenmaan osalta.

Tunnuslukujen ja mittareiden liittymää strategiaan tavoitteisiin sekä esittämistapaa kehitetään edelleen vuoden 2016 aikana.

2 SIPOON KUNNAN TALOUS

(perustuu ulkoisiin eriin)

Talousarvion 2016 ensisijaisiksi tavoitteiksi on asetettu sekä kustannusten että velkaantumisen kurissa pitäminen.

1. Velka/asukas on korkeintaan 3 000 euroa
2. Kunnallisveroprosentti pidetään ennallaan, 19,25 %

Sipoon kunnan kaksi viimeistä tilinpäätöstä ovat olleet tappiollisia. Vuonna 2013 alijäämä oli 1,9 milj. euroa ja vuonna 2014 1,3 milj. euroa. Tavoitteeksi asetettiin tälle vuodelle kääntää kehitys ja näillä näkymin kunnan tulos muodostuukin positiiviseksi.

Vuonna **2015** koko kunnan tulos muodostunee käytettävissä olevan tiedon perusteella talousarviossa ennakoitua paremmaksi. Talousarvion mukainen tulos on 0 euroa ja ennuste tilinpäätössiirtojen jälkeen 2 milj. euroa positiivinen. Toimintatuottoja on kertynyt jonkin verran ennakoitua enemmän ja kustannukset ovat pysyneet hyvin tavoitetasolla tai alle.

Tulos 2016–2018

Toimintatuotot jatkavat edelleen kasvua johtuen mm vesitaksojen korotuksesta ja maanmyyntituotoista

Vuonna 2016 toimintakulujen oletetaan kasvavan kokonaisuudessa noin 1,5 %. Kunnanhallituksessa kasvu on 7,4 %, sosiaali- ja terveystalokunnassa noin 2,5 %, sivistystalokunnassa -0,5 % (toisaalta sivistystalokunta on vuonna 2015 ylittämässä selkeästi budjetoidut ulkoiset kustannuksensa) ja teknisessä talokunnassa -1,2 %

Verotulojen kasvun oletetaan olevan vaatimatonta vuonna 2016, vain 0,2 milj. euroa kasvua edellisvuoteen. Kunnallis- ja kiinteistöveron arvioidaan olevan hieman korkeampia kuin vuonna 2015 mutta yhteisöveron tuotto jää alle vuoden 2015 tason. Vuosina 2017-2018 verotulojen kasvun odotetaan taas kiihtyvän.

Valtionosuudet sen sijaan kehittyvät positiivisesti ja ovat noin 1 milj. euroa suuremmat kuin vuonna 2015. Saman tason oletetaan jatkuvan myös vuosina 2017–2018.

Vuosikate 2016 riittää näillä oletuksilla juuri kattamaan poistot, tilikauden tulokseksi ennen tilinpäätössiirtoja muodostuu 0,1 milj. euroa ja siirtojen jälkeen tulos on 2,5 milj. euroa positiivinen.

Vuosien 2017 ja 2018 vuosikate ja tilikauden tulos paranevat edelleen tämän suunnitelman perusteella.

Investoinnit 2016–2018

Bruttoinvestoinnit ovat olleet 18,1 milj. euroa vuonna 2013, 11,8 milj. euroa vuonna 2014, kuluvan vuoden 2015 ennuste on 16,6 milj. euroa. Suunnittelukauden investointitaso on nousemassa ollen noin 21–23 milj. euroa vuosittain kaudella 2016–2018. Tämä asettaa luonnollisesti haasteita myös kiinteän omaisuuden (maanmyynti) puolella, jotta rahoitus pystytään pitämään tasapainossa.

Rahoitus 2016–2018

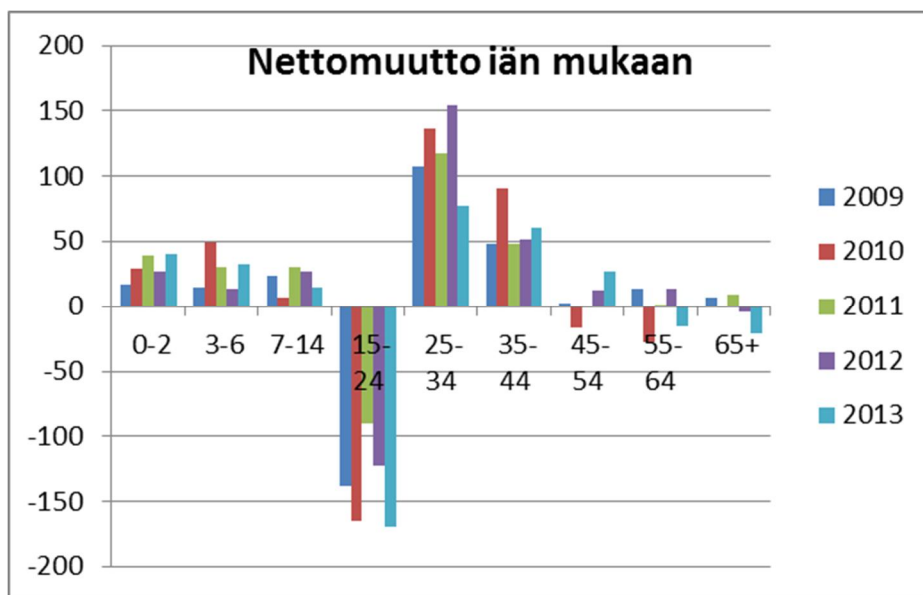
Huolimatta voimakkaasta investointitahdistista kunnan velkaantuminen on tarkoitus pitää hyväksytyissä rajoissa. Suunnitelman mukaan velka/asukas on nousemassa vuonna 2018 yli tavoitteeksi asetetun 3 000 euron rajan. Tämän vuoksi talouden tasapainottamiseksi saatamme joutua vielä miettimään investointien ajoitusta, joka luonnollisesti on riippuvainen kunnan kasvu- ja asukaslukutavoitteiden toteutumisesta.

3 TALOUSARVIO 2016 JA TALOUSSUUNNITELMA 2016–2018

3.1 VÄESTÖ

Kuntastrategian mukaisen väestönkasvun tavoitteena on, että asukasluku kasvaisi suunnittelukaudella keskimäärin noin 3 % vuodessa. Viime vuosina toteutunut ja ennustettu kehitys talousarvion pohjana on seuraavanlainen:

Vuosi	Väestön määrä	Lisäys, %
2009	18 036	+1,1
2010	18 251	+1,2
2011	18 526	+1,5
2012	18 739	+1,2
2013	18 914	+0,9
2014	19 034	+1,0
2015	19 500	+2,4
2016	20 000	+2,5
2017	20 700	+3,5
2018	21 400	+3,4

Vuoden 2016 aikana otamme käyttöön hyvinvointikertomuksen, joka kertoo kuntalaisten elämän tasosta ja laadusta. Hyvinvointikertomus tullaan julkaisemaan kunnan [www-sivuilla](http://www.sivuilla) ja sitä päivitetään vuosittain.

3.2 TULOPERUSTEET

3.2.1 Myyntituotot

Vesitaksoja korotetaan 8 % sekä vuonna 2016 että vuonna 2017. Vuodelle 2018 ei ole suunniteltu vesitaksankorotuksia.

Sosiaali- ja terveystalouden taksoja korotetaan aina lainsäädännön mahdollistaessa sen.

Maan myyntituottojen on arvioitu olevan jonkin verran aiempia vuosia korkeampia

3.2.2 Vero-oletukset talousarviossa

	Tot. 2015	TA 2016	TS 2017–2018
Kunnallisvero	19,25 %	19,25 %	19,25 %
Kiinteistöveroprosentit			
- yleinen kiinteistövero	1,0 %	1,0 %	1,0 %
- vakituiset asuinrakennukset	0,5 %	0,5 %	0,5 %
- muut asuinrakennukset	1,1 %	1,1 %	1,1 %
- rakentamattomat rakennuspaikat	3,0 %	3,0 %	3,0 %

Vero-oletukset

Sipoon verotulojen kasvu on ollut suotuisaa. Kunnallisverotuksen tulopohjana olevat verotettavat tulot ovat kehittyneet noin 2,5–3 % nopeammin kuin koko maassa keskimäärin. Viime vuosina verotulot ovat kuitenkin vaihdelleet aikaisempia vuosia huomattavasti enemmän. Taustalla on yleisen taloustilanteen epävarmuus, mikä väistämättä heijastuu verotuloihin. Työttömyysaste kunnassa on tällä hetkellä noin 7 % eli työttömiä on noin 670, lisäystä vuoden aikana noin 100 henkilöä.

Valtio on korottamassa rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöverointervallia 1,00–3,00 %:sta 1,00–4,00 %:iin ja yleistä kiinteistöverointervallia 0,8–1,55 %:sta 0,8–1,80 %:iin. Koska lähtökohta on, että kunta pitää veroprosentit ennallaan ja nykyiset kiinteistöveroprosentit ovat jo näiden intervallien sisällä, niin kunnalla ei ole velvollisuutta korottaa kiinteistöveroprosentteja.

Valtionosuusoletukset

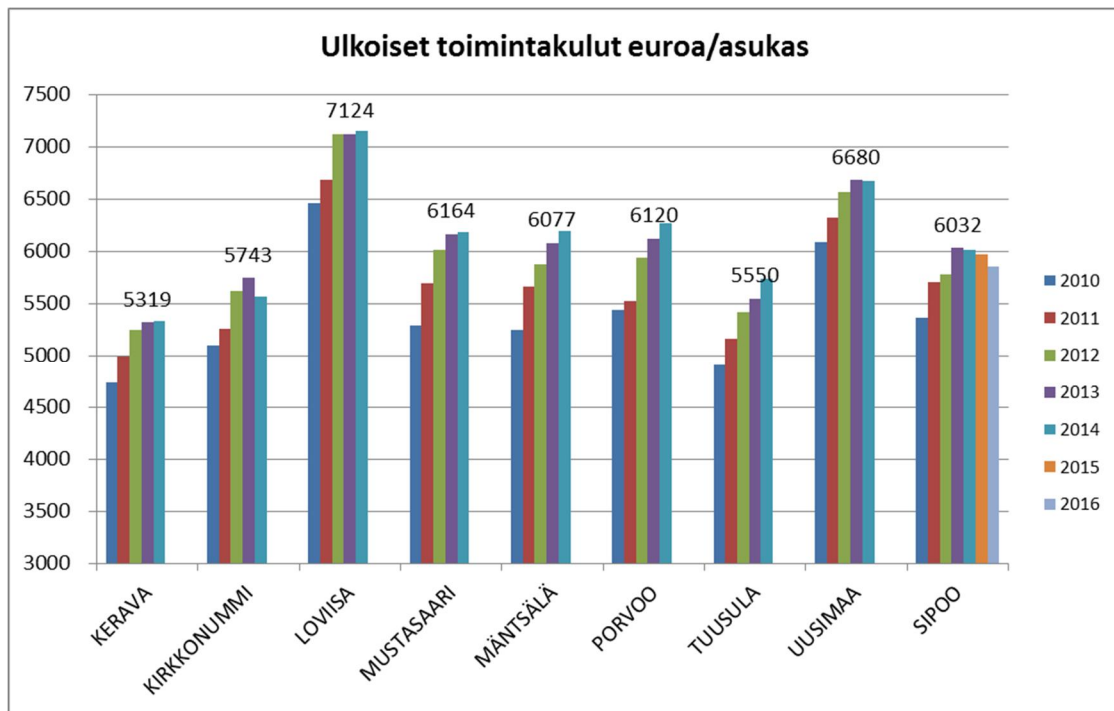
Valtionosuusarvio on laadittu alkusyksyllä 2015 saatujen valtionhallinnon ennakkolaskelmien perusteella.

3.3 MENOPERUSTEET

Talousarviota ja taloussuunnitelmaa laadittaessa on noudatettu mm. seuraavia periaatteita:

- Lakisääteiset peruspalvelut tulee järjestää kunnan omasta tai muiden toimesta.
- Kattilankansiperiaatteiden mukaan ulkoiset toimintamenot tulee pitää vuoden 2013 tasolla ja menojen kasvu tulee pysäyttää. Tehtyjen tehostamisohjelmien aiheuttamat muutokset näkyvät toimintamenotalousarviossa. *Valtuusto hyväksyi 8.9.2014 linjauksen, jonka mukaan* Operaatio Kattilankannen kokonaistavoite on saada aikaan vähintään 10 milj. euron edestä kustannusrakenteen parantamista. Toimenpiteet jakautuvat ajallisesti kahteen jaksoon. Osa niistä toteutetaan kuluvan valtuustokauden aikana.
- Edellä olevaan liittyen kunnan kokonaishenkilöstömäärä (htv) tulee pitää enintään vuoden 2013 tasolla.
- Kunnan omia tiloja tulee käyttää tehokkaammin ja tarpeettomiksi käyvistä tiloista luovutaan.
- Tulevia investointitarpeita ja niiden toteuttamista harkitaan tarkkaan. Investointiohjelma sopeutetaan tavoitteeseen, jonka mukaan kunnan lainakannan kasvu tulee pitää maltillisena ja investointien tulorahoituksen osuutta tulee kasvattaa.
- Maksuja tarkistetaan kaikin lainsäädännön mahdollistamin tavoin.
- Talousarvio 2016 on laadittu vuoden 2016 rahanarvolla, inflaatio-oletuksena vuodesta 2015 on 0,6 %.

Vuoden 2016 talousarvion suurimmat menolisäykset löytyvät sosiaali- ja terveystoimen sekä kunnanhallituksen vastuualueilta, siellä lähinnä Kehitys- ja kaavoituskeskuksesta. Sosiaali- ja terveystoimella kasvu johtuu eniten työikäisten ja ikääntyneiden yksiköissä tapahtuneista kustannuslisäyksistä. Kehitys- ja kaavoituskeskuksessa HSL-kustannukset lisääntyvät vuonna 2016 edelliseen vuoteen verrattuna noin 0,7 milj. euroa kuntaosuuden kasvun myötä. Talous- ja hallintokeskuksessakin kustannukset lisääntyvät johtuen panostuksista IT-toimintoon ja digitalisointiin.

3.4 TALOUSARVIOVALMISTELU JA TALOUSARVION TASAPAINOTTAMINEN

Talousarviokehysten antamisen jälkeen erityisesti valtionosuuksista ja verotuloista on saatu tarkennettuja ennusteita. Talousarviovalmistelun aikana on tehty seuraavat muutokset:

- Verotuloja kokonaisuudessaan on tarkistettu alaspäin.
- Valtionosuuksia on tarkistettu ylöspäin.
- Muita kertyviä tuloja on tarkistettu ylöspäin vuonna 2016 ja alaspäin vuosina 2017–2018.
- Valiokuntien esityksiin ei ole tehty muutoksia.

3.5 ALIJÄÄMÄN KATTAMISVELVOLLISUUS

Kuntalain 110 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään seuraavaa:

- Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.
- Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

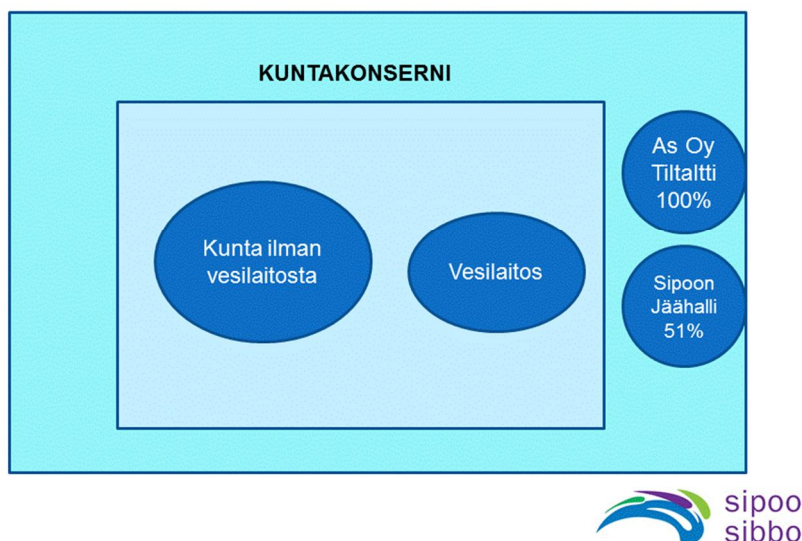
Kunnan vuoden 2014 tase osoittaa 7,9 miljoonan euron kumulatiivista ylijäämää, joten kuntalain edellä mainittu säännös ei ole ajankohtainen.

3.6 TALOUSARVION RAKENNE JA SITOVUUS

Talousarvio koostuu seuraavista osista:

- vesilaitos/vesiliikelaitos
- kunta ilman vesilaitosta
- kunta ja vesilaitos
- kuntakonserni (= kunta ja tytäryhtiöt, joista kunta omistaa yli 50 %), vuoden 2016 talousarvioon ei sisälly konsernibudjettia

Kuntakonserni, rakenne

Kunnan taloutta ohjaavat sekä kuntalaki että kirjanpitolaki. Kuntalakiin sisältyy talousarvion ja taloussuunnitelman laatimista koskevia määräyksiä. Kirjanpitolaissa on puolestaan säännökset kirjanpidon ja tilinpäätöksen laatimisesta. Talousarvio ja -suunnitelma käsittävät käyttötalous-, tuloslaskelma-, investointi- ja rahoitusosan. Talousarvio esitetään tällä tavoin sekä tuloslaskelman että rahoituslaskelman näkökulmasta.

Käyttötalouden avulla ohjataan kunnan toimintaa. Siinä valtuusto asettaa eri vastualueille toiminnalliset tavoitteet ja osoittaa tarvittavat määrärahat näiden tavoitteiden saavuttamiseksi sekä arvioi tuotot niiden kokonaisuuksien hoidosta, joista valtuusto on päättänyt. Käyttötalouden osana on jaettu vastualueisiin, jotka puolestaan on jaettu tulosityksiköihin. Talousarvion käyttötalouden pohjalta laaditaan sekä tuloslaskelma että rahoituslaskelma.

Tuloslaskelma osoittaa, miten kunnan tilikaudeksi varattu tulorahoitus riittää palvelutoiminnan menoihin, korkoihin ja käyttöomaisuuden kulumisesta aiheutuviin suunnitelman mukaisiin poistoihin.

Investointiosan kertoo sekä talousarviovuoden että suunnittelukauden investoinnit. Investointiosan määrärahat ja tuloarviot valtuusto hyväksyy joko hankeryhmittäin tai hankkeittain. Mikäli investoinnin hankintamenon arvioidaan jakaantuvan kahdelle tai useammalle vuodelle, hyväksyy valtuusto investoinnin kokonaiskustannusarvion. Valtuusto tarkistaa kokonaiskustannusarviot ja päättää hankkeille eri vuosille varattavista määrärahoista taloussuunnitelman käsittelyn yhteydessä.

Rahoituslaskelmassa osoitetaan, kuinka paljon tarvitaan tulorahoituksen lisäksi pääomarahoitusta investointeihin ja lainanlyhennyksiin ja miten rahoitustarve katetaan tai kuinka suuri rahoitusylijäämä on ja miten se käytetään.

Nettobudjetointi

Valtuusto voi jakaa tehtäväalueen tai sen osan määrärahat tai tuotot netto- tai bruttomäärärahoina. Talousarvioasetelmaa hyväksyessään valtuusto on päättänyt, että määrärahat jaetaan nettoperiaatteen mukaisesti.

3.7 TALOUSARVION JA SEN PERUSTELUIDEN SITOVUUS

Valtuusto päättää siitä, miten talousarvio ja sen perustelut sitovat kunnanhallitusta ja muita kunnan hallintokuntia. Talousarvio koostuu toimialojen määrärahoista, rahoitustuotoista ja toiminnallisista tavoitteista sekä talousarvion yleisistä perusteluista, tunnuslukuista ja tuloslaskelmista. Vastualueiden määrärahat ovat sitovia valtuustoon nähden. Nettobudjetoinnissa on menojen ja tulojen erotus sitova valtuustoon nähden.

Tulosityksiköt velvoitetaan perimään talousarvioon merkityt tulot. Mahdolliset poikkeamat on selvitettävä pikimmiten talousarviomuutoksia tehtäessä ja viimeistään tilinpäätöksen yhteydessä. Tulosityksiköt voivat ilman erillistä päätöstä luopua tarpeettomaksi käyneestä irtaimesta omaisuudesta. Myynnistä saatavat tulot voidaan käyttää tulosityksiköiden menojen kattamiseen.

Valtuuston päätös talousarvion sitovuudesta on seuraavan lainen:

Käyttötalousosa

Käyttötalousosan määrärahat ja laskennalliset tulot ovat sitovia valtuustoon nähden nettotasolla.

Investointiosa

Myös investointiosan määrärahat ovat valtuustoon nähden sitovia nettotasolla.

Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmassa rahoitustuottojen ja -kulujen nettomääräraha on sitova valtuustoon nähden.

Rahoitusosa

Rahoituslaskelmassa lainakannan muutos on sitova valtuustoon nähden.

Toiminnalliset tavoitteet

Sitovat tavoitteet otsikon alla olevat tavoitteet sitovat hallintokuntia valtuustoon nähden.

Tunnusluvut (määrätavoitteet, taloudellisuustavoitteet ja laatutavoitteet) ovat hallintokunnille suuntaa antavia.

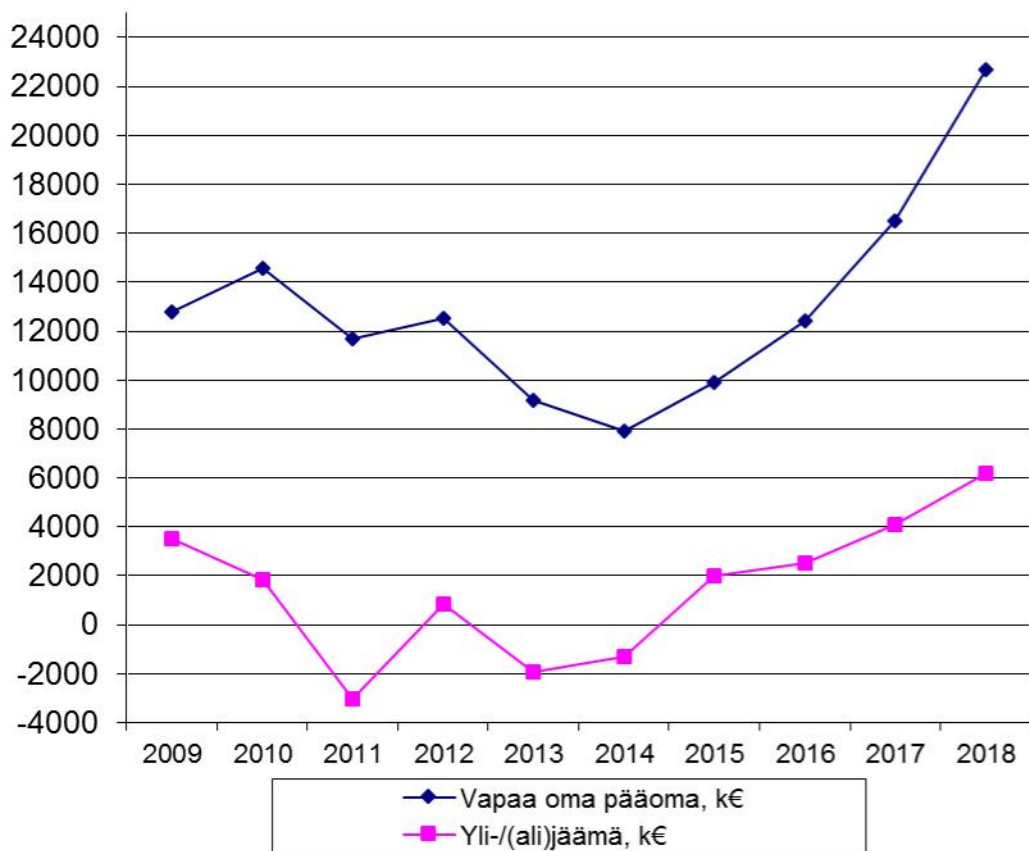
3.8 TOIMINNALLISEN JA TALOUDELLISEN TULOKSEN SEURANTA

Talousarvion toiminnallisen ja taloudellisen tuloksen toteutumista seurataan hyväksytyn talousarvion ja mahdollisten talousarviomuutosten pohjalta. Toiminnallisen tuloksen seurannalla tarkoitetaan, että tulosityksiköt seuraavat asetettuja toiminnallisia tavoitteita ja niiden toteumaa ja taloudellisen tuloksen seurannalla, että tulosityksiköt seuraavat menojen ja tulojen toteumaa.

4 TULOSLASKELMAOSA

2016–2018

SIPOON KUNNAN YLI-/ALIJÄÄMÄT JA KUMULATIIVINEN VAPAA OMA PÄÄOMA

4.1 TULOSLASKELMA

VASTUUHENKILÖ (toimintakatteen jälkeiset erät): Kunnanjohtaja

Tuloslaskelmaosa osoittaa, miten tulorahoitus riittää palvelutoiminnan menoihin, korkokuluihin ja muihin rahoituskuluihin sekä pitkävaikutteisiin omaisuuden jaksottamisesta aiheutuviin poistoihin ja arvonalentumisiin sekä tarvittaviin uusinvestointeihin.

Tulorahoituksen riittävyyttä arvioidaan toiminta- ja vuosikatteen sekä tilikauden tuloksen avulla. Talousarvion tuloslaskelmaosa sisältää kaikki toiminnan menot ja tulot. Tämä tarkoittaa, että sisäiset suoritukset, ostot ja myynnit sekä sisäiset vuokrat sisältyvät tuloslaskelmaosan menoihin ja tuloihin.

Tuloslaskelmassa esitetään myös valtuustoon nähden sitovat määrärahat ja tuloarviot toimintakatteen jälkeisistä eristä, jotka ovat verotulot, valtionosuudet, korkotuotot ja korkokulut sekä rahoitustuotot ja rahoituskulut. Talousarvion tuloslaskelmaan sisällytetään myös suunnitelmat tilikauden tuloksen käsitelystä.

Toimintakate osoittaa, paljonko toimintakuluista jää katettavaksi verotuloilla, käyttötalouden valtionosuuksilla ja rahoitustuotoilla.

Vuosikate kuvaa kunnan rahoitustulosta ja se osoittaa mm., riittääkö kunnan tulorahoitus kattamaan pitkävaikutteisista tuotannontekijöistä aiheutuvat menot, eli käyttöomaisuuden poistot.

Kun vuosikatteesta vähennetään **poistot** ja satunnaiset menot ja lisätään satunnaiset tulot, saadaan tilikauden budjetoitujen menojen ja tulojen erotus, eli **tilikauden tulos**, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat tuloksenkäsittelyeriä.

VUODEN 2016 TULOSLASKELMA, yhteenveto

	m€	TP 2013	TP 2014	TPE 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatuotot		20,1	19,7	21,1	21,7	21,7	21,9
Toimintakulut		-114,0	-114,0	-115,6	-118,0	-118,7	-119,2
Toimintakate		-93,9	-94,7	-95,2	-96,3	-96,9	-97,3
Verotulot		84,9	86,3	89,1	89,3	92,6	95,9
Valtionosuudet		16,7	15,6	14,7	15,4	15,4	15,4
Rahoitustuotot ja -kulut		-0,7	-0,7	0,1	-0,5	-0,7	-0,8
Vuosikate		6,9	6,6	8,6	8,1	10,5	13,4
Poistot ja arvonalentumiset		-9,2	-9,1	-8,0	-8,0	-8,9	-9,8
Tilikauden tulos		-2,3	-2,5	0,6	-0,1	1,4	3,4
Asukkaat 31.12.		18 914	19 037	19 500	20 000	20 700	21 400
Toimintakulut, €/asukas		-6 032	-6 013	-5 928	-5 902	-5 733	-5 571

Vuoden 2016 talousarvion mukaan toimintatuottojen ja -kulujen erotuksena muodostuva **toimintakate** on -96,4 miljoonaa euroa. Kunnan toimintakate on negatiivinen, koska kunnan toimintakulujen kattamiseen tarkoitetuilla verotuloilla ja käyttötalouden valtionosuuksilla on merkittävä osuus toiminnan rahoituksessa.

Vuoden 2015 tilinpäätösennusteeseen verrattuna toimialojen bruttomenot (ulkoiset ja sisäiset) muuttuvat vuonna 2016 yhteensä +1,9 % (2,6 milj. euroa) seuraavasti: sosiaali- ja terveystoimi +2,3 % (1,3 milj. euroa), sivistystoimi +0,3 % (0,15 milj. euroa), tekniikka- ja ympäristötoimi +1,4 % (0,2 milj. euroa) ja kunnanhallitus +7,5 % (0,9 milj. euroa)

Vastaavasti 2015 talousarvioon verrattuna toimialojen bruttomenot muuttuvat vuonna 2016 yhteensä +1,6 % seuraavasti: sosiaali- ja terveystoimi +1,9 %, sivistystoimi +0,8 %, tekniikka- ja ympäristötoimi -0,8 % ja kunnanhallitus +7,8 %.

Kuntien menolisäyksen arvioidaan vuonna 2016 olevan keskimäärin 1,8 %. Kunnan vuoden 2015 tilinpäätössennusteeseen verrattuna vuoden 2016 ulkoiset toimintatuotot lisääntyvät 2,8 % (0,6 milj. euroa) ja ulkoiset toimintakulut 1,5 % (1,8 milj. euroa).

Henkilöstökulut ovat noin 45,2 % kaikista toimintakuluista. Palvelujen ostojen osuus on 41,3 %, aineiden ja tarvikkeiden osuus 6,2 % ja avustusten 2,3 % kaikista ulkoisista toimintakuluista.

Vuosikatteeksi muodostuu 7,9 miljoonaa euroa vuonna 2016, 10,3 miljoonaa euroa vuonna 2017 ja 13,2 miljoonaa euroa vuonna 2018.

Vuosikate ei riitä vuonna 2016 suunnitelman mukaisiin poistoihin. Vuosina 2017 ja 2018 vuosikate riittää poistoihin, mutta jättää liian vähän liikkumavaraa, sillä myös rakentamisinvestointien rahoitus tulee pitkällä aikavälillä rahoittaa vuosikatteella. Tämä edellyttää edelleen tarkkaa kustannuskontrollia.

Käyttöomaisuuden ja muiden pitkävaikutteisten menojen poistot on laskettu hyväksytyn poistosuunnitelman ja kuntia sitovan uuden suosituksen mukaisesti. Poistot on arvioitu käyttöomaisuuden jäännösarvon 31.12.2015 mukaan. Vuoden 2016 poistot on arvioitu 8,0 miljoonaksi euroksi.

Vuoden 2016 talousarvio osoittaa -0,1 miljoonan euron **tulosta**.

Toteutunut ylijäämä kasvattaa kunnan taseen omaa pääomaa. Taloussuunnitelmakaudella tilikauden tuloksen arvioidaan pysyvän positiivisena.

4.2 TOIMINTATUOTOT (ULKOISET)

	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TPE 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
1 000 €							
Kunnanhallitus							
Muut toimintatuotot	723	849	346	413	549	400	600
Maanmyynti, myyntivoitto	4 782	3 209	5 200	5 200	5 800	5 900	5 800
Sosiaali- ja terveystoimialue							
	5 098	5 606	5 578	5 545	5 498	5 344	5 544
Sivistysvaliokunta							
	4 400	4 683	4 449	4 704	4 264	4 203	4 203
Tekniikka- ja ympäristövaliokunta							
	5 143	5 284	5 156	5 209	5 566	5 901	5 778
Yhteensä	20 146	19 658	20 757	21 100	21 677	21 748	21 924

Käyttöomaisuuden myyntivoitot koostuvat pääosin tonttien hankintamenon yli saatavasta myyntitulosta. Myyntivoitoksi arvioidaan talousarviovuonna 2016 6,4 miljoonaa euroa ja suunnitteluvuosina 2017–2018 noin 6,3 miljoonaa euroa/vuosi. Myyntivoitot näkyvät kirjanpidossa osana muita toimintatuottoja. Ne on esitetty erikseen tuloslaskelmaosassa, koska ne ovat merkittävä osa kunnan vuosikatteesta.

Vesilaitoksen hinnankorotukset ovat 8 % sekä vuonna 2016 että vuonna 2017. Vaikutus vuonna 2016 on 250 000 euroa ja vuonna 2017 280 000 euroa. Tuloarviota laadittaessa on otettu huomioon vesihuoltolaitoksen liittyjämäärän kasvu taksankorotusten lisäksi.

Sosiaali- ja terveystoiminnan maksuja korotetaan vuonna 2016 sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulain mukaan. Eduskunta päättää korotuksista, korotukset vuoden 2016 talousarviossa on tehty arvioiden perusteella. Sipoossa peritään lain sallimat enimmäismaksut.

4.3 TOIMINTAKULUT

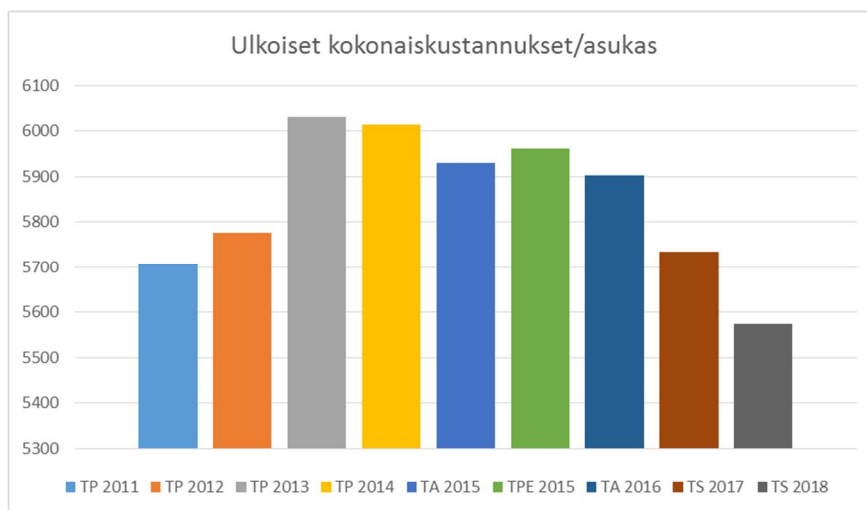
Vuoden 2016 ulkoiset toimintakulut nousevat talousarvioesityksen mukaan 118,0 miljoonaan euroon vuoden 2015 tilinpäätösnusteen mukaisesta 116,3 miljoonasta eurosta.

Vuoden 2015 toimintakulut (sisäiset ja ulkoiset) ovat 140,8 miljoonaa euroa, mikä merkitsee 1,6 %:n lisäystä vuoden 2015 talousarvioon verrattuna. Vuoden 2015 toteumaennusteeseen verrattuna lisäys on 1,8 %.

Vuosien 2016–2018 taloussuunnitelma rakentuu oletukselle, että Operaatio Kattilankannessa suunnitellut toimenpiteet onnistuvat. Jatkamme edelleen toimenpiteiden toteutumisen seuranta välitilinpäätösten ja tilinpäätösten yhteydessä.

	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TPE 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
1 000 €							
Keskusvaalilautakunta							
Ulkoiset kulut	-2	-24	-72	-29			-75
Tarkastuslautakunta							
Ulkoiset kulut	-35	-38	-44	-44	-44	-44	-44
Kunnanhallitus							
Ulkoiset kulut	-10 565	-10 281	-11 149	-11 191	-12 020	-11 692	-11 682
Sosiaali- ja terveystoimikunta							
Ulkoiset kulut	-51 924	-52 914	-53 747	-53 524	-54 868	-55 931	-56 758
Sivistysvaliokunta							
Ulkoiset kulut	-34 842	-34 711	-33 914	-35 119	-34 952	-35 245	-35 130
Tekniikka- ja ympäristövaliokunta							
Ulkoiset kulut	-16 725	-16 495	-16 723	-16 355	-16 128	-15 767	-15 607
Yhteensä							
Ulkoiset kulut	-114 094	-114 463	-115 649	-116 262	-118 011	-118 679	-119 296

Kunnan ulkoiset toimintakulut €/asukas kehittyvät seuraavasti:

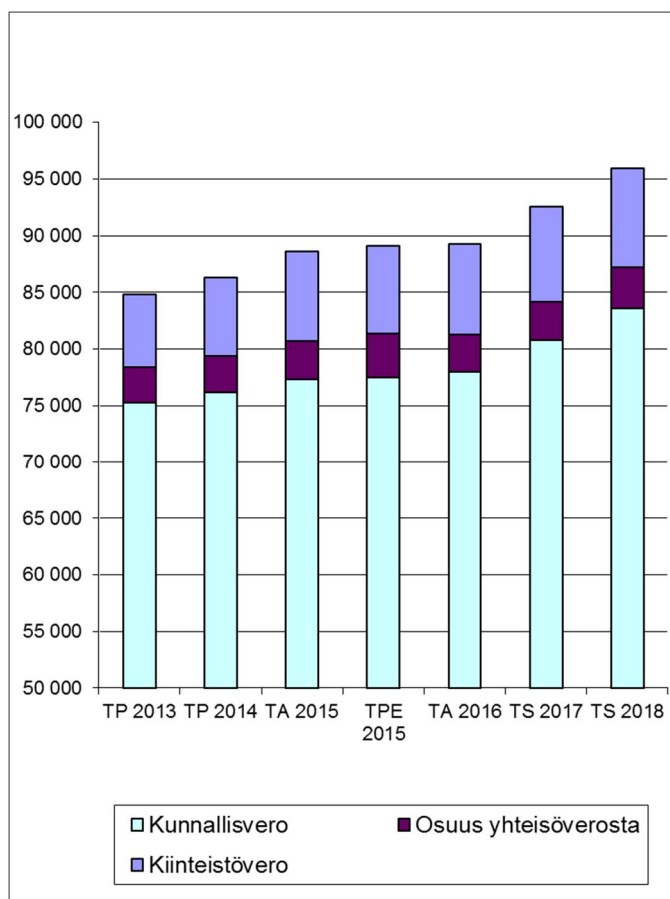

4.4 VEROTULOT

Sipoon kunnan verorahoitus vuosina 2013–2018

1 000 euroa	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TPE 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Verot yhteensä	84 862	86 281	88 600	89 100	89 300	92 550	95 900
muutos-%	7,8	1,7	2,7	3,3	3,5	3,6	3,6
Kunnallisvero	75 308	76 163	77 300	77 500	78 000	80 800	83 600
muutos-%	8,8	1,1	1,5	0,3	0,6	3,6	3,5
Osuus yhteisöverosta	3 105	3 197	3 400	3 900	3 300	3 400	3 600
muutos-%	-11,2	3,0	6,3	14,7	-15,4	3,0	5,9
Kiinteistövero	6 449	6 921	7 900	7 700	8 000	8 350	8 700
muutos-%	7,0	7,3	14,1	9,9	3,9	4,4	4,2
Valtionosuudet yhteensä	16 669	15 640	14 140	14 600	15 400	15 400	15 400
muutos-%	-9,4	-6,2	-9,6	3,3	5,5	0,0	0,0
Verorahoitus yhteensä	101 531	101 921	102 740	103 700	104 700	107 950	111 300
muutos-%	4,5	0,4	0,8	1,7	1,0	3,1	3,1

Sipoon kunnan verotulot vuosina 2013–2018, 1 000 euroa

Kuntalain 66 §:n mukaan viimeistään talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on päätettävä kunnan tuloveroprosentista, kiinteistöveroprosenteista sekä muiden verojen perusteista. Kunnalle suoritettavat verot muodostuvat kunnan tuloverosta, osuudesta yhteisöveron tuottoon ja kiinteistöverosta.

Kunnan verotulot kasvoivat vuonna 2013 7,8 % ja vuonna 2014 1,7 %. Vuoden 2016 talousarvio perustuu verotulojen 3,5 %:n lisäykseen vuoden 2015 talousarviosta. Vuoden 2015 ennakoarvioiden mukaan Sipoon kokonaisverotulot ylittävät noin 0,2 miljoonaa euroa vuoden 2015 alkuperäisen talousarvion.

Sipoon kunnan verorahoituksen, eli valtionosuuksien ja verotulojen yhteismäärän, arvioidaan lisääntyvän vuonna 2015 1,7 % ja vuonna 2016 1,2 %. Kaikkien kuntien vastaavat luvut ovat +1,9 % vuonna 2015 ja +1,7 % vuonna 2016.

Kunnan tulovero

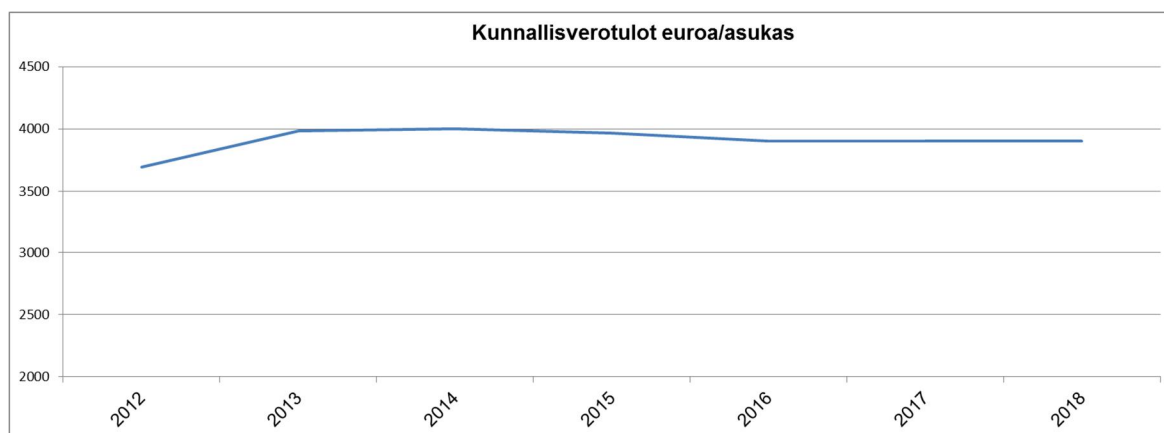
Veronalaisten ansio- ja pääomatulojen arvioidaan vuonna 2016 kasvavan koko maan osalta noin 3,5 %. Veronalaisista tuloista palkkatulojen osuus on yli 66 %, joten palkkojen ja työllisyyden kehityksellä on etenkin pidemmällä aikavälillä ratkaiseva merkitys verotulojen kannalta. Palkkatulojen ennustetaan vuonna 2016 kasvavan noin 3,3 %.

Kunnallisverotuksen perusvähennyksen määrä nousee vuonna 2015 noin 2,5 %, mikä merkitsee, että varsinainen verotettava tulo kasvanee noin 1,6 %.

Sipoon vuoden 2016 talousarvion lähtökohtina ovat muuttumaton veroprosentti (19,25), koko maan tuloverokertymän noin 0,5 %:n arvioitu kasvu ja väestönkasvun 2,6 %:n vaikutus. Kunnan jako-osuudeksi vuoden 2016 veroennakoille arvioidaan noin 0,004160967. Vuoden 2016 verotuloarvioita tehtäessä on ollut käytettävissä ennakkotieto vuoden 2014 verotuksesta, jonka mukaan verotettavat ansiotulot nousivat Sipoossa noin 2,2 % ja koko maassa 2,2 %. Vuonna 2015 tuloveron kumulatiivinen kasvu on syyskuun tilityksen jälkeen 2,8 %.

Kunta sai vuonna 2014 kunnallisveroa 76,2 miljoonaa euroa. Vuoden 2015 talousarviossa arvioitiin kunnallisverokertymäksi 77,3 miljoonaa euroa, minkä ennakoitaan toteutuvan 0,2 miljoonaa euroa suurempana.

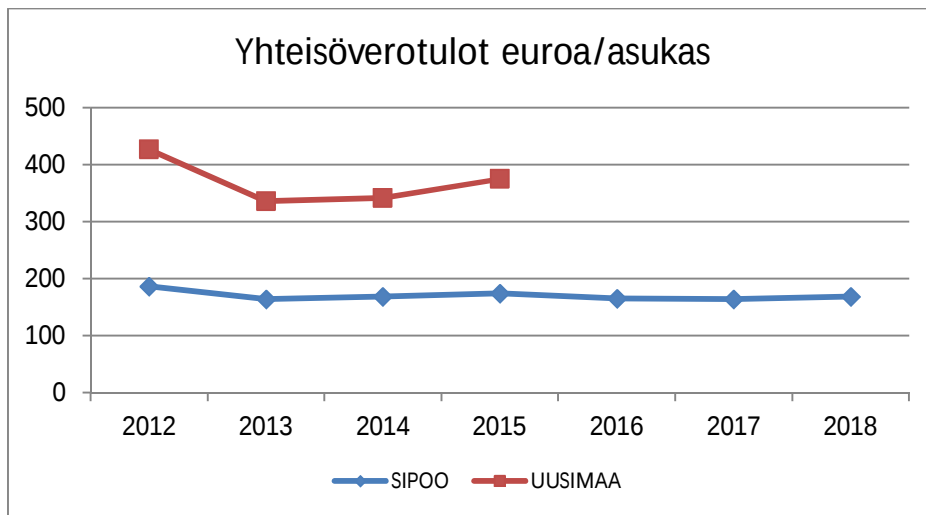
Vuonna 2016 Sipoon ennakonpidätyksen alaisten tulojen arvioidaan kasvavan 1,8 %. Myös jäännösverojen määrä kasvaa jonkin verran vuoteen 2015 verrattuna. Kunnallisverotilitysten arvioidaan kasvavan noin 2,3 % ja kunnallisverokertymän olevan 78,0 miljoonaa euroa. Suunnittelukaudella kunnallisverotulojen arvioidaan kasvavan vuosina 2017 ja 2018 keskimäärin noin 3,5 %.

Yhteisövero

Kuntien yhteisöverokertymä kasvoi vuonna 2014 noin 11,4 %. Kuntien yhteisöverotulot kasvavat vuonna 2015 6,8 % vuodesta 2014 ja niiden arvioidaan olevan 1,6 miljardia euroa. Yhteisöverotulojen kertymiseen liittyy edelleen huomattavia epävarmuustekijöitä.

Sipoon kunta sai yhteisöveroa 3,1 miljoonaa euroa vuonna 2013 ja 3,2 miljoonaa euroa vuonna 2014. Yhteisöveroa arvioidaan kertyvän vuonna 2015 noin 3,9 miljoonaa euroa, lisäystä edellisvuoteen noin 22 %. Kuntien verovuoden kertymien lisäys johtuu siitä, että yritysten verotettavaa tuloa tulee ennakontäydennysmaksujen perusteella korottaa. Yhteisöverokertymän arvioidaan 2015 ylittävän noin 0,5 miljoonaa euroa budjetoidun tason. Yhteisöveron kertymäarvio vuodelle 2016 on noin 3,3 miljoonaa euroa. Pudotus vuodelta 2015 johtuu siitä, että 5 prosentin ylimääräinen prosenttiosuus, mikä on ollut voimassa viimeiset 3 vuotta, jää pois. Suunnittelukaudella yhteisöverotulojen arvioidaan pysyvän noin 3,5 miljoonan tasolla.

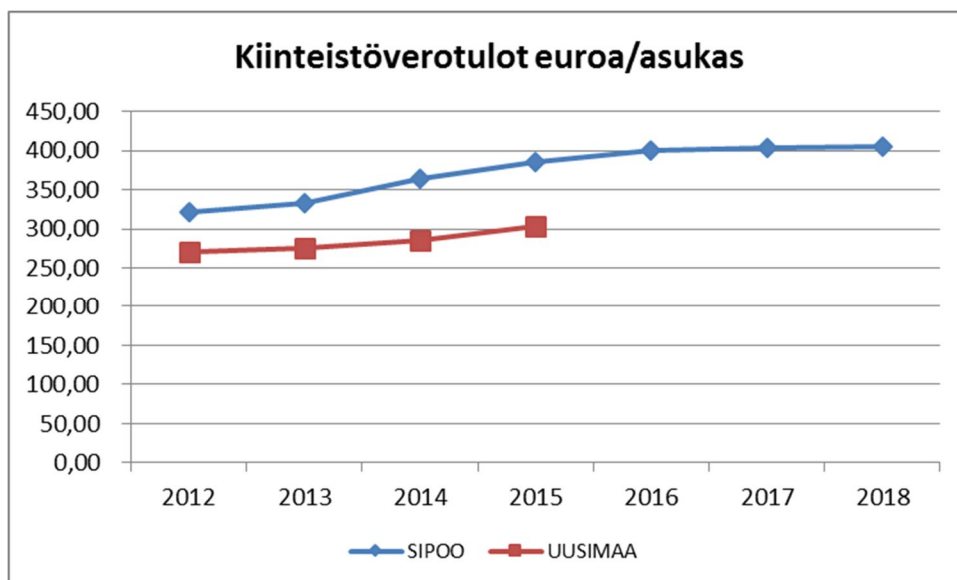

Kiinteistövero

Kiinteistövero on laskettu muuttumattomien kiinteistöveroprosenttien pohjalta seuraavasti (voimassa oleva vähimmäis- ja enimmäismäärä suluissa):

- yleinen kiinteistöveroprosentti 1,00 % (0,80–1,55)
- vakituisen asuinrakennuksen prosentti 0,50 % (0,37–0,80)
- muiden asuinrakennusten prosentti 1,10 % (0,80–1,80)
- rakentamattoman rakennuspaikan prosentti 3,00 % (1,00–4,00).

Kiinteistövero tuottaa Sipoon kunnalle noin 2,0 kunnallisveroprosentin verran tuloja. Vuonna 2014 kiinteistöveroja kertyi 6,9 miljoonaa euroa ja maksuunpanon ennakkotiedon mukaan noin 7,2 miljoonaa euroa vuonna 2014. Vuonna 2015 kiinteistöveron tuoton arvioidaan olevan 7,7 miljoonaa euroa, lisäystä vuodesta 2014 noin 9,9 %. Kiinteistöverotulojen arvioidaan v 2016 olevan 8,0 miljoonaa euroa, lisäystä vuoden 2015 toteumaennusteesta noin 0,3 miljoonaa euroa. Vuosina 2017–2018 kiinteistöverotulojen vuotuisen kasvun arvioidaan olevan noin 4,3 %.

4.5 VALTIONOSUUDET

Valtionosuuksiin oli tarkoitus tehdä 0,5 %:n indeksitarkistus, mutta hallitusohjelmaan sisältyi päätös indeksikorotusten maksamatta jättämisestä (jäädytys), joten indeksikorotusta ei tule valtionosuuksiin vuonna 2016. Verovuoden 2014 tietoihin perustuvan verotulontasauksen arvioidaan olevan Sipoon osalta 4,3 miljoonaa euroa, eli noin 0,1 miljoonaa euroa alempi kuin vuonna 2015. Laskennallisina valtionosuuksina arvioidaan vuonna 2016 saatavan 15,4 miljoonaa euroa, eli 0,8 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2015.

Taloussuunnitelmakaudella valtionosuuksien määrä riippuu myös väestönkasvusta, valtion toimenpiteistä ja mahdollisista indeksitarkistuksista. Valtionosuuksien määrän arvioidaan olevan noin 15,4 miljoonaa euroa sekä vuonna 2017 että vuonna 2018.

Kuntakohtaiset valtionosuusperusteet tarkistetaan vielä loppusyksyn aikana ja lopulliset päätökset kuntien valtionosuuksista saadaan vasta loppuvuodesta. Tämä johtaa siihen, että kuntakohtainen ennustetaulukko saadaan vasta joulukuussa.

Ennakkotiedon mukaan valtionosuuksiin ei tehdä vuonna 2016 indeksitarkistusta. Valtionosuuslaskelmat perustuvat alkusyksystä 2015 saatuihin alustaviin tietoihin. Sipoon kunnan käyttötalouden valtionosuudet ovat olleet noin 3,8 kunnallisveroprosentin tuoton suuruisia ja noin 14 % kokonaistuloista.

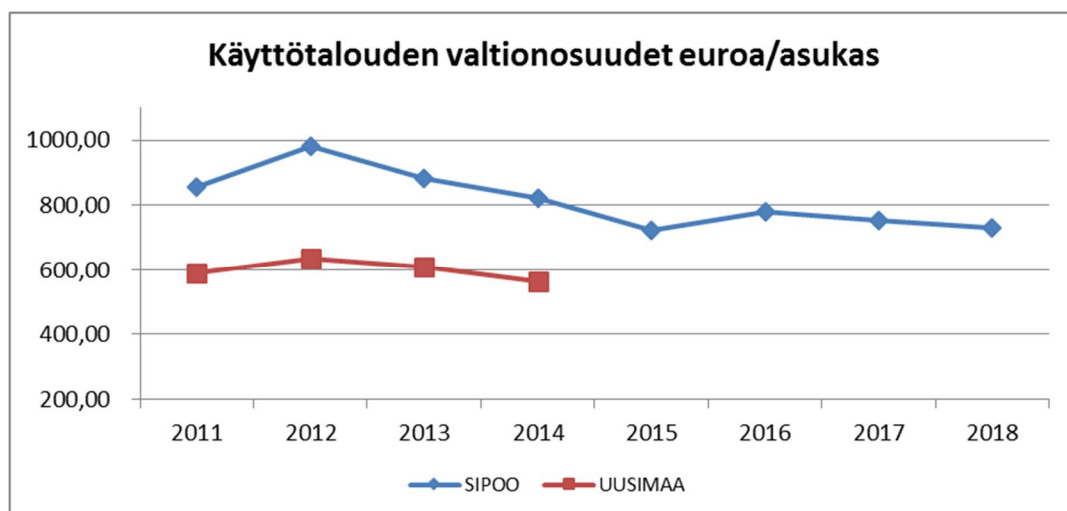
Sipoo sai valtionosuuksia 16,6 miljoonaa euroa vuonna 2013 ja 15,6 miljoonaa euroa vuonna 2014. Vuoden 2015 talousarviossa valtionosuuksien määräksi arvioitiin 14,1 miljoonaa euroa. Ennusteen 31.8. mukaan vuoden 2015 valtionosuudet tulevat ylittämään budjetoidut valtionosuudet noin 0,5 miljoonalla eurolla ja valtionosuuksia kertyy noin 14,6 miljoonaa euroa, mikä merkitsee noin 7,4 %:n vähennystä vuodesta 2014.

Valtionosuuksien osalta talousarviossa ovat lähtökohtina alustavat kuntakohtaiset arviot sekä verontasauksen negatiivinen vaikutus.

Vuoden 2016 valtionosuudet lasketaan väestön 31.12.2014, eli 19 034 asukkaan, mukaisena. Verotulontasaus perustuu viimeksi valmistuneen verotuksen tietoihin, eli kaksi vuotta aiempiin tietoihin, ja se lasketaan näin ollen verovuoden 2014 asukaskohtaisten verotulojen pohjalta. Alustavan ennakkotiedon mukaan verotulojen tasaushäennys pienenee noin 0,2 miljoonaa euroa ja se on vuonna 2016 noin 4,3 miljoonaa euroa.

Taloussuunnitelma 2017–2018

Tulevan suunnittelukauden verotulontasauksista on erityisen vaikea arvioida, koska kuntien väliset verotulosuhteet muuttuvat. Suunnittelukaudella valtionosuuksien määrä riippuu väestönkasvusta, valtion toimenpiteistä ja mahdollisista indeksitarkistuksista. Valtionosuuksia arvioitaessa ovat lähtökohtina olleet kansalliset ennusteet, väestönkasvun muutos ja verontasauksen negatiivinen vaikutus sekä tämän lisäksi epätietoisuus uudistuvasta valtionosuusjärjestelmästä. Tämän vuoksi valtionosuuksien määrät on pidetty vuosina 2017 ja 2018 samalla tasolla kuin vuonna 2016.

4.6 RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

Maksuvalmiustilanne, lainakanta ja korkotaso vaikuttavat rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Korkotuotot ja -kulut on arvioitu kunnan anto- ja ottolainakannan, maksuvalmiusarvioiden ja nähtävissä olevan korkokehityksen mukaan.

Lainakannan lisääntymisestä huolimatta korkomenojen nettomenot ovat matalampien korkojen ansiosta vähentyneet kahden viime vuoden aikana. Kunnan pitkäaikaisten lainojen lainakannan arvioidaan olevan vuoden 2015 lopussa noin 34,7 miljoonaa euroa (31.12.2014 43,5 milj. euroa) ja lyhytaikaisten noin 7,0 milj. euroa, yhteensä 41,7 milj. euroa.

Korkomenoihin on talousarviossa varattu yhteensä 0,7 miljoonaa euroa, josta ottolainojen korkomenoja on 0,65 miljoonaa euroa. Vanhojen velkojen korot on laskettu velkakirjaehtojen mukaan. Uusien lainojen määrän arvioidaan olevan 18,5 miljoonaa euroa vuonna 2016. Näiden uusien lainojen koroksi arvioidaan 1,5 %. Vaihtuvien korkojen lainojen painotettu keskikorko (9/2015) on 0,4 %.

Rahoitustuottoihin on kirjattu osingot ja osuuspääoman korot, verotilitysten korkotuotot, viivästyskorkotulot sekä kuntayhtymien peruspääoman korot.

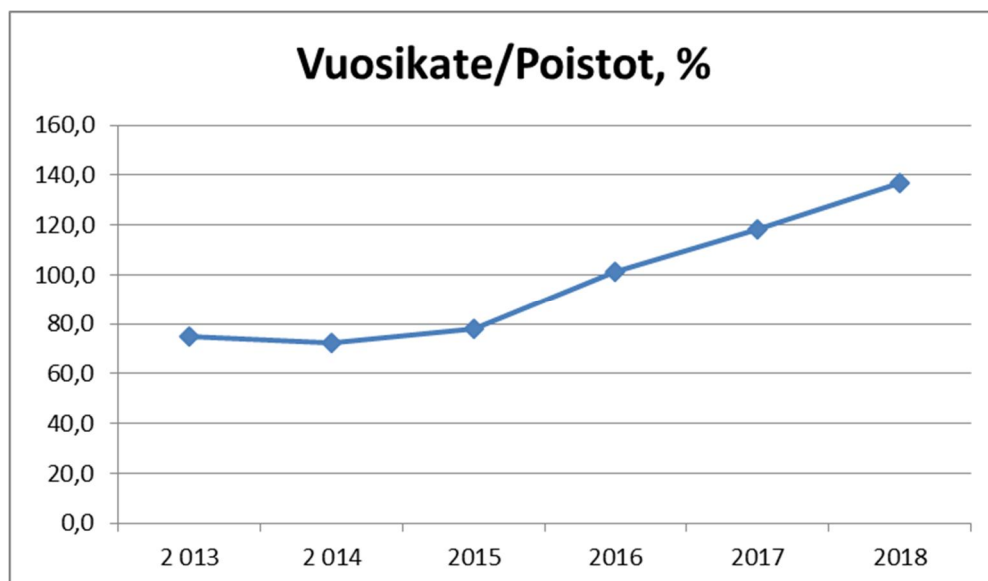
Korkotuotot ovat yhteensä 0,04 miljoonaa euroa. Kotimaisten talletusten osalta ei ole laskettu kertyvän tuottoa lainkaan.

Rahoitustuotot/-kulut:

Korot, 1 000 euroa	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TPE 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Korkokulut	-949	-883	-1 060	-750	-784	-950	-1 050
Rahoituskulut	-4	-5	-15	-10	-5	-5	-5
Rahoitustuotot	258	235	235	850	278	254	254
Korkotuotot	1	1	40	1	1	1	1
NETTO	-695	-652	-800	91	-510	-700	-800

Rahoitusmenoihin on kirjattu kurssitappiot, provisiot ja lainakustannukset, verotilitysten korkomenot, viivästyskorkomenot sekä muut rahoitusmenot.

4.7 POISTOT

4.8 VALTUUSTOPÄÄTÖKSET

Valtuusto päättää seuraavista tuloslaskelman eristä:

	TA 2016 (euroa)
+ käyttöomaisuuden myyntivoitot	5 800 000
+ verotulot	89 400 000
+ valtionosuudet	15 400 000
- rahoitustuotot ja -kulut	- 510 000

4.9 TULOSLASKEMA

Kunta, mukaan lukien vesilaitos, 2016–2018, sisältää ulkoiset erät

	TP 2014	TA 2015	TPE 2015, elokuu	2 016	2 017	2 018
1 000 €						
Toimintatuotot						
Myyntituotot, ulkoiset	4 590	5 595		5 062		
Maksutuotot	7 079	6 758		6 823		
Tuet ja avustukset	1 966	1 548		1 413		
Muut toimintatuotot, ulkoiset	6 025	6 184	21 146	8 378	21 748	21 924
Toimintatuotot yhteensä	19 659	20 085	21 146	21 676	21 748	21 924
Valmistus omaan käyttöön	101					
Toimintakulut						
Palkat ja palkkiot	-39 708	-40 359		-41 310		
Henkilösivukulut	-11 732	-12 204		-11 725		
Henk.korvaukset						
Henkilöstökulut	-51 440	-52 563		-53 035		
Palveluiden ostot, ulkoiset	-47 252	-47 485		-48 935		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 232	-7 260		-7 324		
Avustukset	-5 919	-5 768		-6 033		
Muut toimintakulut, ulkoiset	-2 621	-2 575	-116 221	-2 684	-118 709	-119 218
Toimintakulut yhteensä	-114 463	-115 650	-116 221	-118 011	-118 709	-119 218
Toimintakate	-94 703	-95 565	-95 075	-96 335	-96 961	-97 294
Verotulot	86 281	88 600	89 100	89 345	92 550	95 900
Kunnallisvero	76 163	77 300	77 500	78 045	80 800	83 600
Yhteisövero	3 197	3 400	3 900	3 300	3 400	3 600
Kiinteistövero	6 921	7 900	7 700	8 000	8 350	8 700
Valtionosuudet	15 640	14 140	14 660	15 400	15 400	15 400
Rahoitustuotot ja -kulut	-653	-800	90	-510	-710	-810
Korkotuotot	7	40		0		
Muut rahoitustuotot	229	235		200		
Korkokulut	-883	-1 060		-700		
Korvaus peruspääomasta				0		
Muut rahoituskulut	-5	-15		-10		
Vuosikate	6 565	6 375	8 775	7 899	10 279	13 195
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 097	-8 200	-8 000	-8 000	-8 900	-9 800
Arvonalentumiset						
Tilikauden tulos	-2 532	-1 825	775	-101	1 379	3 395
Poistoeron lis (-) tai väh (+)	-1 285	0		2 300	3 300	3 600
Varausten lis (-) tai väh (+)	2 524	1 800				
Rahastojen lis (-) tai väh (+)						
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 293	-25	775	2 199	4 679	6 995

TULOSLASKELMA Kunta ilman vesilaitosta, sisältää sisäiset ja ulkoiset erät

					TPE 2015,			
1 000 €		TP 2013	TP 2014	TA 2015	elokuu	TAE 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatuotot								
Myyntituotot, ulkoiset		1 647	1 729	2 400		1 452		
Myyntituotot, sisäiset		7 710	7 907	7 617				
Maksutuotot		6 614	7 079	6 758		6 823		
Tuet ja avustukset		1 239	1 966	1 548		1 413		
Muut toimintatuotot, ulkoiset		7 902	5 844	6 504		8 252		
Muut toimintatuotot, sisäiset		13 810	14 807	14 709	39 682	22 726		
Toimintatuotot yhteensä		38 921	39 331	39 535	39 682	40 666	40 367	40 566
Valmistus omaan käyttöön			54					
Toimintakulut								
Palkat ja palkkiot		-39 095	-39 281	-39 955		-40 893		
Henkilösivukulut		-11 655	-11 625	-12 105		-11 617		
Henk.korvaukset								
Henkilöstökulut		-50 749	-50 906	-52 059		-52 510		
Palveluiden ostot, ulkoiset		-46 593	-46 735	-47 272		-48 285		
Palveluiden ostot, sisäiset		-5 931	-6 096	-5 409		-5 578		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-6 791	-6 365	-6 793		-6 555		
Avustukset		-5 523	-5 919	-5 908		-6 034		
Muut toimintakulut, ulkoiset		-2 605	-2 594	-2 561		-2 671		
Muut toimintakulut, sisäiset		-15 682	-16 715	-16 622	-136 318	-17 013		
Toimintakulut yhteensä		-133 875	-135 329	-136 623	-136 318	-138 645	-139 319	-139 856
Toimintakate		-94 954	-95 944	-97 088	-96 637	-97 979	-98 951	-99 289
Verotulot		84 862	86 281	88 600	89 100	89 345	92 550	95 900
Kunnallisvero		75 308	76 163	77 300	77 500	78 045	80 800	83 600
Yhteisövero		3 105	3 197	3 400	3 900	3 300	3 400	3 600
Kiinteistövero		6 449	6 921	7 900	7 700	8 000	8 350	8 700
Valtionosuudet		16 669	15 640	14 140	14 660	15 400	15 400	15 400
Rahoitustuotot ja -kulut		-701	-659	-621	269	280	-710	-810
Vuosikate		5 876	5 318	5 030	7 392	7 045	8 289	11 200
Poistot ja arvonalentumiset								
Suunnitelman mukaiset poistot		-7 902	-7 760	-6 796	-8 000	-6 800	-7 900	-8 800
Tilikauden tulos		-2 025	-2 441	-1 766	-608	245	389	2 400
Poistoeron lis (-) tai väh (+)		-15 471	-1 285			14 400	3 300	3 600
Varausten lis (-) tai väh (+)		15 859	2 524	1 800	1 800	-12 100		
Rahastojen lis (-) tai väh (+)								
Tilikauden yli-/alijäämä		-1 637	-1 202	34	1 192	2 545	3 689	6 000

TULOSLASKELMA Kunta, mukaan lukien vesilaitos, 2016–2018 sisältää sisäiset ja ulkoiset erät

	TPE 2015,						
1 000 €	TP 2013	TP 2014	TA 2015	elokuu	TAE 2016	TS 2017	TS 2018
Toimintatuotot							
Myyntituotot, ulkoiset	4 221	4 590	5 745		5 062		
Myyntituotot, sisäiset	7 837	8 046	7 617				
Maksutuotot	6 614	7 079	6 758		6 823		
Tuet ja avustukset	1 239	1 966	1 548		1 413		
Muut toimintatuotot, ulkoiset	8 072	6 025	6 684		8 378	21 720	21 928
Muut toimintatuotot, sisäiset	13 818	14 822	14 711	43 209	22 852	22 850	22 850
Toimintatuotot yhteensä	41 801	42 526	43 062	43 209	44 528	44 570	44 778
Valmistus omaan käyttöön		101					
Toimintakulut							
Palkat ja palkkiot	-39 489	-39 708	-40 359		-41 310		
Henkilösivukulut	-11 753	-11 732	-12 204		-11 725		
Henk.korvaukset							
Henkilöstökulut	-51 242	-51 440	-52 563		-53 035		
Palveluiden ostot, ulkoiset	-47 164	-47 252	-47 955		-48 934		
Palveluiden ostot, sisäiset	-5 961	-6 138	-5 409		-5 618		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 537	-7 232	-7 560		-7 325		
Avustukset	-5 523	-5 919	-5 908		-6 034		
Muut toimintakulut, ulkoiset	-2 629	-2 621	-2 575		-2 684	-118 682	-119 226
Muut toimintakulut, sisäiset	-15 694	-16 730	-16 662	-138 315	-17 234	-22 851	-22 849
Toimintakulut yhteensä	-135 750	-137 331	-138 630	-138 315	-140 863	-141 532	-142 074
Toimintakate	-93 949	-94 704	-95 568	-95 106	-96 335	-96 962	-97 296
Verotulot	84 862	86 281	88 600	89 100	89 345	92 550	95 900
Kunnallisvero	75 308	76 163	77 300	77 500	78 045	80 800	83 600
						0	0
Yhteisövero	3 105	3 197	3 400	3 900	3 300	3 400	3 600
						0	0
Kiinteistövero	6 449	6 921	7 900	7 700	8 000	8 350	8 700
						0	0
Valtionosuudet	16 669	15 640	14 140	14 660	15 400	15 400	15 400
Rahoitustuotot ja -kulut	-695	-653	-800	90	-510	-710	-810
Vuosikate	6 887	6 564	6 372	8 744	7 900	10 278	13 194
Poistot ja arvonalentumiset							
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 193	-9 097	-8 200	-8 000	-8 000	-8 950	-9 790
Tilikauden tulos	-2 304	-2 533	-1 828	744	-100	1 328	3 404
Poistoeron lis (-) tai väh (+)	-15 471	-1 285			14 400	3 300	3 600
Varausten lis (-) tai väh (+)	15 859	2 524	1 800		-12 100		
Rahastojen lis (-) tai väh (+)							
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 916	-1 294	-28	744	2 200	4 628	7 004

Tuloslaskelma 2016

	1 000 €	Kunta	Vesi	Yht
Toimintatuotot				
Myyntituotot, ulkoiset		1 452	3 610	5 062
Maksutuotot		6 823		6 823
Tuet ja avustukset		1 413		1 413
Muut toimintatuotot, ulkoiset		8 252	126	8 378
Toimintatuotot yhteensä		17 940	3 736	21 676
Valmistus omaan käyttöön				
Toimintakulut				
Palkat ja palkkiot		-40 893	-417	-41 310
Henkilösivukulut		-11 617	-108	-11 725
Henk.korvaukset				
Henkilöstökulut		-52 510	-525	-53 035
Palveluiden ostot, ulkoiset		-48 285	-650	-48 935
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-6 555	-769	-7 324
Avustukset		-6 034		-6 033
Muut toimintakulut, ulkoiset		-2 671	-13	-2 684
Toimintakulut yhteensä		-116 054	-1 957	-118 011
Toimintakate		-98 115	1 779	-96 335
Verotulot		89 345		89 345
Kunnallisvero		78 045		78 045
Yhteisövero		3 300		3 300
Kiinteistövero		8 000		8 000
Valtionosuudet		15 400		15 400
Rahoitustuotot ja -kulut		-510		-510
Korkotuotot				0
Muut rahoitustuotot		200		200
Korkokulut		-700		-700
Korvaus peruspääomasta				0
Muut rahoituskulut		-10		-10
Vuosikate		6 120	1 779	7 899
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-6 800	-1 200	-8 000
Arvonalentumiset				
Tilikauden tulos		-680	579	-101
Poistoeron lis (-) tai väh (+)		2 200	100	2 300
Varausten lis (-) tai väh (+)				
Rahastojen lis (-) tai väh (+)				
Tilikauden yli-/alijäämä		1 520	679	2 199

5 KÄYTTÖTALOUSOSA

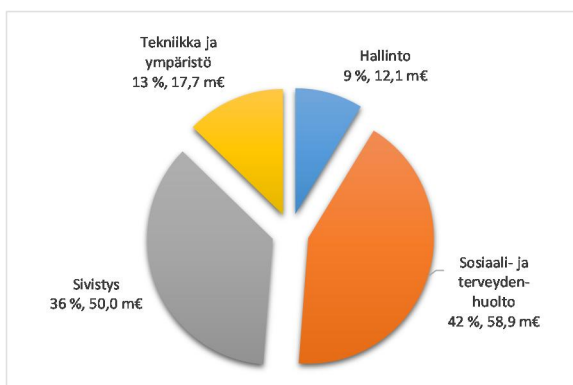
2016

Toiminnan sektorikohtaiset bruttomenot vuonna 2014–2016

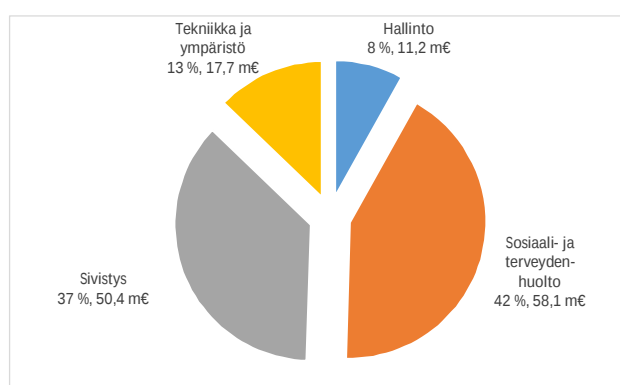
2016 / 140,9 milj. euroa

2015 / 138,7 milj. euroa

2014 / 137,3 milj. euroa

Hallinnolla tarkoitetaan keskusvaalilautakuntaa, tarkastuslautakuntaa ja kunnanhallitusta. Kunnanhallitus koostuu kunnan johdosta, Talous- ja hallintokeskuksesta ja Kehitys- ja kaavoituskeskuksesta.

KÄYTTÖTALOUSOSA 2016

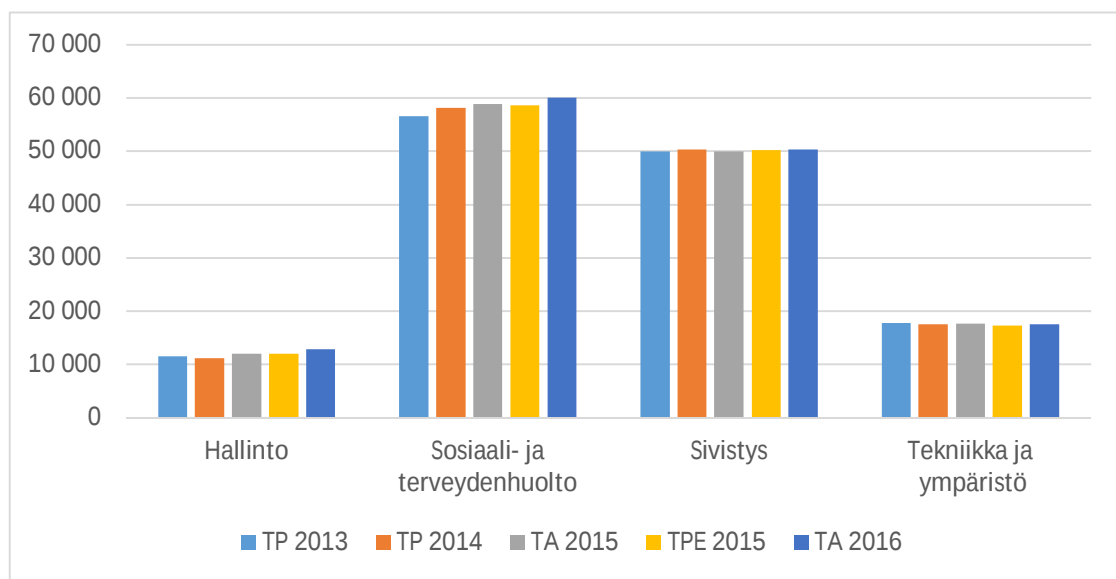
Sivujen lukuohje

Lyhenteiden selitykset

TP = Tilinpäätös
TPE = Tilinpäätösennuste
TAE = Valiokuntien talousarvioesitys
TA = Kunnanhallituksen talousarvioesitys 2016
TS = Taloussuunnitelma 2017–2018

Valtuustoon nähden **sitovat tavoitteet** on laadittu **lihavoidulla tekstityypillä**. Muut tavoitteet ja perustelut ovat luonteeltaan toimintaa ohjaavia tai informatiivisia.

Toimialojen käyttötalousmenojen muutokset (1 000 euroa) ja kasvuprosentti vuosina 2013–2016

Muutosprosentit:

	Hallinto	SOTE	Sivistys	TEKY
Vuonna 2013 TP	12,0 %	6,9 %	2,3 %	5,1 %
Vuonna 2014 TP	-3,3 %	2,8 %	1,0 %	-0,8 %
Vuonna 2015 TA	8,2 %	1,3 %	-0,9 %	0,4 %
Vuonna 2015 TPE	8,5 %	0,9 %	-0,4 %	-1,7 %
Vuonna 2016 TA	6,7 %	2,3 %	0,3 %	-0,9 %

KÄYTTÖTALOUS 2016–2018

Toimintatuotot ja –menot (sisältäen sekä ulkoiset että sisäiset erät) sekä vesilaitos

Vuoden 2016 talousarvion käyttömenot ovat 140,8 miljoonaa euroa ja käyttötuotot 44,5 miljoonaa euroa. Toimintakate on -96,3 miljoonaa euroa, mikä on -4 820 euroa/asukas, kun se vuonna 2015 näyttää muodostuvan noin -4 875 euroksi/asukas.

sis+ulk	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TPE 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
1 000 €							
Keskusvaalilautakunta							
Tuotot		28	28	29			51
Kulut	-2	-26	-72	-29		-30	-46
Netto	-2	30	-16	3		-30	5
Tarkastuslautakunta							
Tuotot							
Kulut	-36	-38	-44	-45	-46	-45	-45
Netto	-36	-38	-44	-45	-46	-45	-45
Kunnanhallitus							
Tuotot	15 949	15 343	15 972	16 436	17 453	17 404	17 504
Kulut	-11 525	-11 115	-11 979	-12 048	-12 919	-12 591	-12 581
Netto	4 424	4 228	3 993	4 388	4 534	4 813	4 923
Sosiaali- ja terveystoimi							
Tuotot	8 367	9 012	8 805	8 579	8 713	8 559	8 759
Kulut	-56 528	-58 137	-58 891	-58 665	-60 004	-61 066	-61 893
Netto	-48 162	-49 125	-50 085	-50 086	-51 291	-52 507	-53 134
Sivistystoimi							
Tuotot	4 445	4 716	4 454	4 709	4 283	4 222	4 222
Kulut	-49 916	-50 410	-49 977	-50 202	-50 376	-50 669	-50 554
Netto	-45 471	-45 693	-45 523	-45 493	-46 093	-46 447	-46 332
Tekniikka- ja ympäristötoimi							
Tuotot	13 040	13 427	13 403	13 456	14 078	14 386	14 294
Kulut	-17 742	-17 605	-17 668	-17 298	-17 518	-17 157	-16 997
Netto	-4 702	-4 178	-4 265	-3 842	-3 440	-2 771	-2 703
Yhteensä							
Tuotot	41 801	42 526	42 662	43 208	44 527	44 570	44 778
Kulut	-135 749	-137 330	-138 629	-138 284	-140 862	-141 532	-142 074
Netto	-93 948	-94 804	-95 967	-95 075	-96 336	-96 962	-97 295

5.1 TOIMIALA: KESKUSVAALILAUTAKUNTA

VASTUUALUE: VAALIT

VASTUUHENKIÖ: Kunnansihteeri

	1 000 €	TP 2005	TP 2012	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TPE2015, elokuu	TAE2016	TS 2017	TS 2018
Tuloarvio		0,0	51,2	0,0	27,8	28,0	29,5			50
Määräraha		-1,1	-72,6	-1,9	-25,6	-71,6	-27,0		-30	-45
Toimintakate		-1	-21,4	-1,9	2,2	-43,6	2,5	0,0	-30,0	5,0
Määrärahan muutos %		-3 881,8								
Määrärahan muutos euroina		-42								
Toimintakatteen muutos %		-3 881,8								
Toimintakatteen muutos euroina		-42								
Invånare	31.12.	18 719	18 739	18 914	19 034	19 500	19 500	20 000	20 700	21 400
Nettoutgifter	euro/inv.	0,06	-1,14	-0,10	0,12	-2,24	0,13	0,00	-1,45	0,23

Toimintamenot	-1,1	-72,4		-25,6	-71,6
Palkat ja palkkiot		-52,9	-1,3	-16,9	-19,1
Henkilösivukulut		-3,9	-0,1	-2,1	-4,5
Henkilöstökulut	0	-56,8		-19,0	-23,6
Muiden palvelujen ostot	-1	-9,6		-4,5	-45,0
Palveluiden ostot, ulkoiset	-1	-9,6		-4,3	-45,0
Palveluiden ostot, sisäiset			-0,4	-1,9	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-6,0		-0,6	-1,0
Muut toimintakulut				-1,7	-2
Toimintatulot		51,2		27,8	28,0
Tuet ja avustukset			51	28	28

Vaaleja ei toimiteta vuonna 2016. Vuonna 2017 toimitetaan kunnallisvaalit ja vuonna 2018 presidentinvaalit.

5.2 TOIMIALA: TARKASTUSLAUTAKUNTA

VASTUUALUE: TILINTARKASTUS

VASTUUHENKIÖ: Lautakunnan puheenjohtaja

	1 000 €	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TPE 2015, elokuu	TAE 2016	TS 2017	TS 2018
Tuloarvio	Tuotot							
Määräraha	Kulut	-36	-38	-45	-45	-46	-45	-45
Toimintakate	Netto	-36	-38	-45	-45	-46	-45	-45
Määrärahan muutos %		-11,5	5,99	23,75	16,75	21,47	-3,0	0,0
Määrärahan muutos euroina		5	2	9	6	8	1	0
Toimintakatteen muutos %		-11,5	5,99	23,75	16,75	21,47	-3,0	0,0
Toimintakatteen muutos euroina		5	2	9	6	8	-1	0
Asukkaat	31.12.	18 914	19 034	19 500	19 500	20 000	20 700	21 400
Nettomenot	euroa/asukas	-1,9	-2,0	-2,3	-2,3	-2,3	-2,2	-2,1
Tarkastuspäiviä		35	35	35	35			

Toimintakulut		-35	-38	-45	0	-46	-47	-47
	Palkat ja palkki	-8	-8	-8,5		-8,5		
	Henkilösivukul	-1	-1	-2		-1,9		
Henkilöstökulut		-9	-9	-11	0	-10		
	Muiden palvelt	-27	-29	-33,1		-33,1		
	Palveluiden os	-26	-28	-33	0	-33		
	Palveluiden os	-0,4	-0,5					
	Aineet, tarvikk	0	-1	-1		-1		
	Avustukset							
	Vuokrat							
	Muut toimintakulut					-1,9		

Toiminnalliset tavoitteet vuodeksi 2016 - 2018

Kunnan vuoden 2016 hallinto ja talous tarkastetaan kuntalain ja kunnan hallintosäännön mukaisesti. Lakisääteisten tilintarkastuspäivien lukumäärä on arviolta 37 tarkastuspäivää. Sen lisäksi tulevat lautakunnan sihteerintehtävät ja mahdollisesti ostettavat asiantuntijapalvelut. Tilintarkastusyhteisö antaa lautakunnalle kirjallisia ja suullisia raportteja tarpeen mukaan. Tilintarkastuskertomus annetaan tilin päätöksen tarkastamisen jälkeen valtuustolle.

Tarkastuslautakunnan kokoontumistavoite on 11 kertaa vuodessa. Tarkastuslautakunnan työn tuloksena laaditaan valtuustolle annettava arviointikertomus.

5.3 TOIMIALA: KUNNANHALLITUS

VASTUUALUE: YLEISHALLINTO JA KUNNAN JOHTO

VASTUUHENKILÖ: Kunnanjohtaja

	1 000 €	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TPE 2015, elokuu	TAE 2016	TS 2017	TS 2018
Tuloarvio	Toimintatulot	15 949	15 344	16 372	16 436	17 453	17 404	17 504
Määräraha	Toimintamenot	-11 526	-11 112	-11 978	-12 048	-12 919	-12 591	-12 581
Toimintakate	Netto	4 423	4 232	4 394	4 388	4 534	4 813	4 923
Määrärahan muutos %		12,0	8,0	7,8	0,6	7,2	-2,5	-0,1
Määrärahan muutos euroina		-1 239	-825	-866	-70	-871	328	10
Toimintakatteen muutos %		13,9	8,9	3,8	-0,1	3,3	6,1	2,3
Toimintakatteen muutos euroina		538	347	162	-6	-146	-278	-110
Suunn.muk. poistot								
Asukkaat	31.12.	18 914	19 034	19 500	19 500	20 000	20 700	21 400
Nettomenot	euroa/asukas	234	222	225	225	227	232	230
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina	htv	63,9	64,9	67,8	67	68		
Toimintakulut yhteensä	euroa/htv	-180 376	-171 217	-176 671	-179 819	-189 984		
Toimintakulut		-11 525	-11 115	-11 979	-12 017	-12 919	-12 591	-12 581
Palkat ja palkkiot		-3 129	-3 057	-3 276		-3 355		
Henkilösivukulut		-933	-863	-940		-887		
Henk.korvaukset		65	20,7					
Henkilöstökulut		-3 997	-3 899	-4 216		-4 242		
Palveluiden ostot, ulkoiset		-5 782	-5 515	-6 078		-6 910		
Palveluiden ostot, sisäiset		-652	-532	-494		-488		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-263	-250	-287		-314		
Avustukset		-60	-62	-64		-48		
Muut toimintakulut, ulkoiset		-462,7	-555	-504	-11 191	-506	-11 692	-11 682
Muut toimintakulut, sisäiset		-308	-302	-336	-826	-411	-899	-899
Toimintatuotot		15 949	15 343	15 972	16 430	17 453	17 404	17 504
Myyntituotot, ulkoiset		76	14	39		33		
Myyntituotot, sisäiset		2 454	2 525	2 410				
Maksutuotot		36	40	51		41		
Tuet ja avustukset		212	341	175		219		
Muut toimintatuotot, ulkoiset		5 181	3 663	4 881	5 613	6 056	6 300	6 400
Muut toimintatuotot, sisäiset		7 990	8 760	8 416	10 817	11 104	11 104	11 104

Tulosyksikkö	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TPE 2015	TA 2016
1 000 €					
Kunnan johto					
Tuloarvio	12 536	11 995	13 327	13 333	13 992
Määräraha	-928	-1 038	-1 034	-1 054	-996
Toimintakate	11 608	10 957	12 293	12 279	12 996
Talous- ja hallintokeskus					
Tuloarvio	2 885	2 835	2 635	2 692	2 935
Määräraha	-6 292	-6 207	-6 048	-6 294	-6 506
Toimintakate	-3 407	-3 372	-3 413	-3 602	-3 571
Kehitys- ja kaavoituskeskus					
Tuloarvio	528	514	411	411	527
Määräraha	-4 305	-3 867	-4 896	-4 700	-5 418
Toimintakate	-3 777	-3 353	-4 486	-4 289	-4 891
Yhteensä					
Tuloarvio	15 949	15 344	16 372	16 436	17 453
Määräraha	-11 525	-11 112	-11 978	-12 048	-12 919
Toimintakate	4 424	4 232	4 394	4 388	4 534

Toiminta-ajatus

Kunnanjohtaja johtaa kunnan organisaatiota valtuuston ja kunnanhallituksen vahvistamien ohjeiden mukaisesti.

Toimintaympäristöä, toimintaa ja henkilöstöä koskevat keskeiset muutokset vuosina 2016–2018

Uusi kuntalaki tullut voimaan 1.5.2015 mutta suuri osa määräyksistä sovelletaan vasta 1.6.2017 lukien. Uusi kuntalaki edistää kunnan asukkaiden itsehallinnon ja osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutumista sekä kunnan toiminnan suunnitelmallisuutta ja taloudellista kestävyyttä. Kuntien uusia lakisääteisiä velvoitteita ovat kuntastrategian laatiminen, johtajasopimuksen tekeminen kunnan ja kunnanjohtajan välillä, nuorisovaltuuston ja vammaisneuvoston asettaminen, konserniohjeiden sisältövaatimukset, kuntayhtymän alijäämän kattaminen, takausten rajoittaminen, kiinteistön myyntiä koskevat säännökset, mahdollisuus antaa palveluvelvoite sekä kunnan toiminnan kannalta keskeisten asiakirjojen, päätöspöytäkirjojen sekä sidonnaisuuksia koskevien ilmoitusten julkaiseminen yleisessä tietoverkossa.

Uusi kuntavaalikausi alkaa 1.6.2017. Seuraavat kunnallisvaalit käydään huhtikuussa 2017.

Uusi hankintalaki valmistellaan ja tulee voimaan keväällä 2016. Julkisia hankintoja säätelevän hankintalain kokonaisuudistus on parhaillaan käynnissä. Uudistuksella laista tehdään entistä selkeämpi ja ymmärrettävämpi. Tarkoitus on, että hankintalaki tarjoaisi viranomaisille ja kunnille nykyistäkin paremmat mahdollisuudet ottaa huomioon hankintojen laatu ja se, että ne tukevat esimerkiksi työllisyyttä, työoloja, terveyttä ja ympäristönsuojelua.

Sote-uudistus. Tämänhetkisten suunnitelmien mukaan lainsäädäntö tulisi voimaan vuonna 2018 ja toiminta siirtyisi uusille järjestäjille vuoden 2019 alusta. Sote-uudistus tuo mukanaan suuria muutoksia myös kunnan hallintotehtäviin esim. talouspalveluihin ja henkilöstöpalveluihin.

Kiinteistöverolain muutokset vuonna 2016 ja vuonna 2017. Lainmuutoksen perusteella on tarkoitus mahdollistaa kuntien kiinteistöverotulojen korottamista vuosina 2016–2019.

Toiminnan tuottojen ja käyttömenojen kehittyminen vuosina 2016–2018

Vuonna 2015 kustannuslivityksiä talousarvioon nähden tapahtuu lähinnä Talous- ja hallintokeskuksesta johtuen kohonneista IT-kuluista ja myös työterveyspalvelukuluista. Vuoden 2015 talousarviota laadittaessa näiden kustannusten kehitys arvioitiin väärin. Vuoden 2016 kustannusnousuista suurin osa muodostuu Kehitys- ja kaavoituskeskukselle kohdistetuista HSL-kuluista. It-kulut nousevat edelleen, syynä panostukset digi-hankkeisiin ja osin henkilöstökuluihin.

Koko kuntaa koskevat sitovat tavoitteet 2016–2018

Kunnan yleiset tavoitteet sekä sitovia tavoitteita ohjaavat periaatteet

Kunnan yhteiset tavoitteet tulevat kuntastrategiasta sekä uuden hallitusohjelman keskeisistä linjauksista ja ne on lyhyesti listattu seuraavasti:

- Kunnan pitää saavuttaa vähintään 10 milj. euroa parempi tuottavuus (tulojen ja menojen välinen ero) vuoteen 2020 mennessä. Tässä keskeisessä asemassa on Operaatio Kattilakannen tuottavuuslaskujen saavuttaminen sekä Operaatio Induktionlieden kehitysprojektit.
- Siirrymme perinteisestä hallinto-organisaatiosta itseoppivaksi asiantuntijaorganisaatioksi vuoteen 2020 mennessä. Tämä edellyttää kunnan arvoihin perustuvaa uuden johtajuuden ja toimintakulttuurin luomista, jonka kautta pystymme järjestämään palvelumme tehokkaimmin ja vaikuttavimmin myymättä arvojamme
- Pistämme kuntalaisen toimintamme keskiöön ja teemme aitoa kuntalaislähtöistä kehitystyötä perustuen vuorovaikutukseen kuntalaisten kanssa.
- Vapautamme työaikaan kuntalaisen palvelemiseksi.
 - Yksinkertaistamme ja automatisoimme kaiken mahdollisen rutiinityön.
 - Valtion suositukset otamme suosituksina, emmekä normeina ja harkitsemme tarvelähtöisesti mitä toteutamme ja miten.
 - Normien toteuttamisen teemme mahdollisimman tehokkaasti ja joustavasti.
- Palvelujen digitalisointia edistämme kaikkialla missä mahdollista ja niin, että ratkaisut ovat testatusti helppokäyttöisiä ja intuitiivisia ("certified by mummo"). Kuntalaiset pitää mahdollisimman pian ohjata digitaalisten palveluiden piiriin.

Sitovien tavoitteiden suhteen seuraamme koko kunnassa näitä periaatteita:

- Sitovien tavoitteiden pitää tukea yllä mainittujen kunnan yleisten tavoitteiden saavuttamista.
- Sitovat tavoitteet eivät saa olla este kokeilukulttuurin luomisessa kuntaorganisaatioon.
- Sitovaan tavoitteen toimenpiteeseen kytketty mittari pitää olla kunnan yhteisiä tavoitteita tukeva.
- Mitattava tavoitearvo pitää olla selkeä eikä sen pitäisi mahdollistaa eri tulkintoja.
- Käytämme jokaisella osastolla samaa rakennetta, joka pohjautuu valtuustokauden strategiaan tavoitteisiin.

Kuntaa koskevat sitovat tavoitteet vuodeksi 2016

Strateginen / Sitova tavoite	Toimenpide	Mittari
Asiakaslähtöiset, hyvinvointia ja terveyttä edistävät kuntapalvelut	Käynnistämme toimenpiteet, joiden kautta edistämme palvelujemme vaikuttavuutta kuntalaisille samalla tehostaen palveluntuotantoa.	Jokaisella osastolla käynnistetty projekti jolla edistetään asiakaslähtöisyyttä ja tehostetaan palveluntuotantoa.
Jatkuva parantaminen	Jatkamme Operaatio Induktiolieden kehityspolkujen kulkemista tavoitteena tehokkaammat ja vaikuttavammat kuntapalvelut.	Jokaisen osaston jokainen yksikkö käynnistää vähintään yhden uuden kehitysprojektin tai laajemman kehityspolun askeleen vuonna 2016.

Talouden kattilankansiperiaate	Kuntaorganisaatio vie päätöksentekoon Operaatio Kattilankannen ehdotukset sekä toteuttaa päätökset valtuuston euro-määräisen linjauksen mukaisesti.	Kuntaorganisaatio on toteuttanut valtuuston linjauksen mukaiset tavoitteet vuodeksi 2016.
Nostokurkia Sipooseen	Tavoitteiden mukainen väestönkasvu	Sipoon väestömäärä 31.12.2016 vähintään 20 000

Kunnan johto

	1 000 €	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TPE 2015, elokuu	TAE 2016
Tuloarvio	Toimintatulot	12 536	11 995	13 327	13 333	13 992
Määräraha	Toimintamenot	-928	-1 038	-1 034	-1 054	-996
Toimintakate	Netto	11 608	10 957	12 293	12 279	12 996
Määrärahan muutos %		14,1	27,7	-0,4	1,9	-5,5
Määrärahan muutos euroina		-115	-225	4	-20	58
Asukkaat	31.12.	18 914	19 034	19 500	19 500	20 000
Nettomenot	euroa/asukas	614	576	630	630	650
Henkilöstö 31.12.						
Työpanos laskennallisina virkoina	htv	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Toimintakulut yhteensä	euroa/htv	-928 000	-1 038 000	-1 033 900	-1 053 900	-995 500

TULOSYKSIKKÖ: TALOUS- JA HALLINTOKESKUS

VASTUUHENKILÖ: Talous- ja hallintojohtaja

Toiminta-ajatus

Talous- ja hallintokeskus tukee valtuustoa, kunnanhallitusta ja kuntalaisille palveluja tuottavia osastoja näiden tehtävissä. Talous- ja hallintokeskus tuottaa toimisto-, taloushallinto-, henkilöstöhallinto- ja it-palveluja ja vastaa kunnan hallintoa ja taloudenhoitoa koskevista yhteisistä linjauksista ja ohjauksesta. Lisäksi keskus vastaa kuntalaisille, yrityksille ja viranomaisille suunnatusta ulkoisesta viestinnästä ja kunnan ulkoisten asiakkaiden yhteisestä asiakaspalvelusta.

Toimintaympäristöä, toimintaa, toiminnan tuottoja ja kuluja sekä henkilöstöä koskevat keskeiset muutokset 2016–2018

Tulosityksikköä koskevat samat muutokset kuin kunnanhallituksen osiossa yllä on kerrottu.

Sitovat tavoitteet vuodeksi 2016

Strateginen / Sitova tavoite	Toimenpide	Mittari
Asiakaslähtöiset, hyvinvointia ja terveyttä edistävät kuntapalvelut	Käynnistämme toimenpiteet, joiden kautta edistämme palvelujemme vaikuttavuutta kuntalaisille samalla tehostaen palveluntuotantoa.	Jokaisella yksiköllä on käynnistetty projekti jolla edistetään asiakaslähtöisyyttä ja tehostetaan palveluntuotantoa.

Jatkuva parantaminen	Jatkamme Operaatio Induktiolieden kehityspolkujen kulkemista tavoitteena tehokkaammat ja vaikuttavammat kuntapalvelut.	Jokainen yksikkö käynnistää vähintään yhden uuden kehitysprojektin tai laajemman kehityspolun askeleen vuonna 2016.
Talouden kattilankansiperiaate	Kuntaorganisaatio vie päätöksentekoon Operaatio Kattilankannen ehdotukset sekä toteuttaa päätökset valtuuston euro-määräisen linjauksen mukaisesti.	Osasto on toteuttanut valtuuston linjauksen mukaiset tavoitteet vuodeksi 2016.
Nostokuria Sipooseen	Tavoitteiden mukainen väestönkasvu	Sipoon väestömäärä 31.12.2016 vähintään 20 000

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut

TP2014 TA 2015 TAE 2015 TA 2016

Määrätavoitteet

E-myyntilaskujen osuus			10,0	25,0
E-ostolaskujen osuus	56,5	70,0	70,0	77,0
Henkilökohtaisten tulostimien määrä kunnassa		115		60
Lync-koulutustilaisuuksien määrä	4		7	12

Talous- ja hallintokeskuksen keihäänkärkiprojektit on määritelty seuraavasti vuodelle 2016:

It-palveluiden resursseja vahvistetaan. Tavoitteena on ymmärtää entistä paremmin toimintojen operatiivista toimintalogiikkaa ja tukea toimintoja niiden erilaisissa toimintatapamuutos- ja digitalisointiprojekteissa. Etä-/läsnätyön edistämiseksi It-palvelut järjestää tarvittavan työkalukoulutuksen mukaan lukien web-tallenteiden käytön opiskelussa. It-palveluiden kustannukset nousevat johtuen mm. aiempaa korkeammasta panostuksesta digitalisointihankkeisiin ja henkilöstökuluista.

Talouspalveluissa otetaan vuoden 2015 loppupuolella käyttöön uusi versio toiminnanohjausjärjestelmästä. Tämä tulee tehostamaan prosesseja ja parantamaan raportointia. Osastojen on aiempaa helpompaa seurata oman taloutensa kehitystä ja suunnitella sitä tehokkaasti. Järjestelmän tehokas käyttäminen vuoden 2016 aikana.

Henkilöstöpalvelut ottaa niin ikään käyttöön uuden HR-järjestelmän, jonka avulla kaikki esimiehet saavat oman henkilöstönsä osalta nykyaikaisen dashboard-näkymän. Tällä luodaan edellytyksiä entistä paremmalle henkilöstötoiminnan ohjaukselle ja esimiestyölle.

Hallintopalvelut keskittyy asianhallinnan tehostamiseen. Tämä tarkoittaa aiempaa tehokkaampaa hallinnollisten dokumenttien käsittelyä ja niiden yhdenmukaistamista eri osastoilla. Myös toimintatapojen yhdenmukaistamiseen panostetaan.

Asiakaspalvelut-yksikössä painopiste on uuden koko kuntaa koskevan asiakaspalvelukonseptin luomisessa. Tämä tehdään yhteistyössä muiden osastojen kanssa.

Talous- ja hallintokeskus

1 000 €		TP 2013	TP 2014	TA 2015	TPE 2015, elokuu	TAE 2016
Tuloarvio	Toimintatulot	2 885	2 835	2 635	2 692	2 935
Määräraha	Toimintamenot	-6 292	-6 207	-6 048	-6 294	-6 506
Toimintakate	Netto	-3 407	-3 372	-3 413	-3 602	-3 571
Määrärahan muutos %		11,3	9,8	-2,6	1,4	3,4
Määrärahan muutos euroina		-639	-554	159	-87	-212
Asukkaat	31.12.	18 914	19 034	19 500	19 500	20 000
Nettomenot	euroa/asukas	-180	-177	-175	-185	-179
Henkilöstö 31.12.						
Työpanos laskennallisina virkoina	htv	41,9	44,9	47,0	46,0	45,0
Toimintakulut yhteensä	euroa/htv	-150 167	-138 241	-128 681	-136 826	-144 576
IT-toiminta					TPE 2015, elokuu	TAE 2016
		TP 2013	TP 2014	TA 2015		
Tuloarvio	Toimintatulot	2 366	2 463	2 315	2 315	2 545
Määräraha	Toimintamenot	-2 358	-2 468	-2 257	-2 357	-2 544
Toimintakate	Netto	8	-5	58	-42	2
Määrärahan muutos %		11,2	16,4	-8,5	4,4	7,9
Määrärahan muutos euroina		-238	-348	211	-100	-187

TULOSYKSIKKÖ: KEHITYS- JA KAAVOITUSKESKUS

VASTUUHENKILÖ: Kehitysjohtaja

Toiminta-ajatus

Kehitys- ja kaavoituskeskus toimii suoraan kunnan johdon alaisuudessa maankäytön ja liikenteen suunnitteluyksikkönä. Keskukseen tehtäviin kuuluvat myös maapolitiikan hoito, kiinteistönmuodostus ja mittaus- ja paikkatietotehtävät sekä elinkeinopolitiikkaa ja matkailua koskevat asiat. Keskus seuraa aktiivisesti toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia ja pystyy reagoimaan niihin tehokkaasti.

Toimintaympäristöä, toimintaa, toiminnan tuottoja ja kuluja sekä henkilöstöä koskevat keskeiset muutokset vuosina 2016–2018

Sipoon yleiskaava 2025:een liittyvä, valtuuston hyväksymä strategia perustuu kunnan voimakkaaseen kasvuun. Tämä asettaa merkittäviä haasteita maapolitiikan hoidolle, strategiselle suunnittelulle ja maankäytön suunnittelulle sekä joukkoliikenteen järjestämiselle. Kunnan työpaikkaomavaraisuuden kasvattaminen on myös keskeinen haaste koko kunnalle. Hyvällä suunnittelulla varmistetaan, että strategian toimeenpano etenee tasapainoisesti ja hallitusti kunnan rajalliset, taloudelliset ja henkilöstö-resurssit huomioon ottaen.

Koko keskusta koskevat strategiset tavoitteet vuosiksi 2016–2018

Kaavoitetaan asuin- ja liiketontteja taajamakeskuksiin.

Suunnitteluprosessissa keskus kuuntelee aktiivisesti asukkaita, yrittäjiä, yhdistyksiä ja muita osallisia hyödyntäen erilaisia vuorovaikutusmenetelmiä.

Kehitetään sähköisiä palveluja.

Kaavoitetaan yritystontteja uudelle Boxin työpaikka-alueelle sekä Hiekkamäentien alueille. Parannetaan kaupallisten palvelujen tasoa Söderkullassa ja Nikkilässä. Vuositasolla Sipooseen perustetaan noin 100 uutta yritystä, Kehitys- ja kaavoituskeskus edistää uusien yritysten muodostamista, tavoitteena on saada työpaikkaomavaraisuus nousemaan.

Vuokra-asuntotuotantoa edistetään suunnitelmallisilla keinoilla ja tavoitteilla kaavoituksen ja tonttien markkinoinnin yhteydessä.

Sitovat tavoitteet vuodeksi 2016

Strateginen / Sitova tavoite	Toimenpide	Mittari
Jatkuva parantaminen	Tonttien markkinointia kehitetään.	Tonttien markkinoinnin strategia valmis
Talouden kattilankansiperiaate, 1. ja 2. vaihe	Kaavoitusta ja tontinmyyntiä tehostetaan prosesseja kehittämällä.	Tontinmyyntitulot 6,2 milj. euroa
Nostokurkia Sipooseen	Strategisia alueita kaavoitetaan tehokkaasti.	Vuonna 2016 hyväksyt- täviä asemakaavoja 100 000 k-m ²

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut

TP2014 TA 2015 TPE 2015 TA 2016

Määrätavoitteet

Asemakaavoja, uudet alueet, ha	1,5			40
Asemakaavoja, uudet alueet, k-m ²		64 000	84 000	
- työpaikka-alueet				80 000
- asuinalueet				20 000
Asemakaavamuutoksia, kpl	4			2
Asemakaavamuutokset, k-m ²		20 500	32 900	10 000
Kyläosayleiskaavoja, kpl	1	1	1	1
Strategisia osayleiskaavoja, kpl	0	1	0	0
Tonttien myyntipäätöksiä, kpl	48	20	25	20
Maanhankinta, ha	89	30	40	20
Maanmyynti, ha	7,5	5	8	30

Kehitys- ja kaavoituskeskus

		1 000 €	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TPE 2015, elokuu	TAE 2016
Tuloarvio	Toimintatulot		528	514	411	411	527
Määräraha	Toimintamenot		-4 305	-3 867	-4 896	-4 700	-5 418
Toimintakate	Netto		-3 777	-3 353	-4 486	-4 289	-4 891
Määrärahan muutos %			12,7	1,2	26,6	-4,0	15,3
Määrärahan muutos euroina			-485	-47	-1 029	196	-718
Asukkaat	31.12.		18 914	19 034	19 500	19 500	20 000
Nettomenot	euroa/asukas		-200	-176	-230	-220	-245
Henkilöstö 31.12.							
Työpanos laskennallisina virkoina	htv		21,0	19,0	19,8	20,0	20,0
Toimintakulut yhteensä	euroa/htv		-205 000	-203 526	-247 293	-235 000	-270 875

5.4 TOIMIALA: SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNTA

VASTUUALUE: SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLTO

VASTUUHENKILÖ: Sosiaali- ja terveysjohtaja

		1 000 €	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TPE 2015, elokuu	TAE 2016	TS 2017	TS 2018
Tuloarvio	Toimintatulot		8 367	9 012	8 805	8 579	8 713	8 559	8 759
Määräraha	Toimintamenot		-56 528	-58 137	-58 891	-58 665	-60 004	-61 066	-61 893
Toimintakate	Netto		-48 161	-49 125	-50 086	-50 087	-51 291	-52 507	-53 134
Määrärahan muutos %			6,9	9,9	1,3	-0,4	3,2	1,8	1,4
Määrärahan muutos euroina			-3 645	-5 254	-754	226	-1 867	-1 062	-827
Toimintakateen muutos %			7,6	9,7	2,0	0,0	4,4	2,4	1,2
Toimintakateen muutos euroina			-3 383	-4 347	-961	-1	2 166	1 216	627
Suunn.muk. poistot			-300						
Asukkaat	31.12		18 914	19 034	19 500	19 500	20 000	20 700	21 400
Nettoutgifter	euro/invånare		-2 546	-2 581	-2 569	-2 569	-2 565	-2 537	-2 483
Henkilöstö 31.12.									
Työpanos laskennallisina virkoina	htv		326,3	328,0	317,0	321,0	326,5		
Verksamhetens kostnader sammanlagd	euro/årsverk		-173 239	-177 247	-185 776	-182 758	-183 779		
Toimintakulut			-56 528	-58 137	-58 891	-58 665	-60 004	-61 066	-61 893
Palkat ja palkkiot			-12 273	-12 396	-12 629		-12 910		
Henkilösivukulut			-4 323	-4 233	-4 376		-4 238		
Henk.korvaukset			208	198					
Henkilöstökulut			-16 388	-16 431	-17 005		-17 148		
Palveluiden ostot, ulkoiset			-30 434	-31 038	-31 414		-32 129		
Palveluiden ostot, sisäiset			-1 611	-1 626	-1 458		-1 423		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			-2 102	-2 167	-2 071		-2 127		
Avustukset			-2 518	-2 824	-2 891		-3 021		
Muut toimintakulut, ulkoiset			-483	-454	-367	-53 524	-445	-55 931	-56 758
Muut toimintakulut, sisäiset			-2 993	-3 597	-3 685	-5 141	-3 713	-5 135	-5 135
Toimintatuotot			8 367	9 012	8 805	8 579	8 713	8 559	8 759
Myyntituotot, ulkoiset			326	426,1	441		367		
Myyntituotot, sisäiset			3 220	3 371	3 185				
Maksutuotot			3 211	3 351	3 329		3 381		
Tuet ja avustukset			685	1 055	1 044		929		
Muut toimintatuotot, ulkoiset			876	774	764	5 545	821	5 344	5 544
Muut toimintatuotot, sisäiset			50	35	42	3 034	3 215	3 215	3 215

Tulosyksikkö	TPU 2001	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TPE 201	TA 2016
1 000 €						
Hallinto ja talous						
Tuloarvio		59	304	320	330	0
Määräraha		-633	-821	-971	-908	-611
Toimintakate		-574	-517	-651	-578	-611
Lapset ja nuoret						
Tuloarvio		312	102	40	87	33
Määräraha		-4 111	-3 993	-4 398	-4 194	-4 399
Toimintakate		-3 799	-3 891	-4 358	-4 107	-4 366
Työikäiset						
Tuloarvio		1 986	2 394	2 505	2 389	2 806
Määräraha		-32 577	-34 326	-34 655	-34 552	-35 331
Toimintakate		-30 591	-31 932	-32 150	-32 164	-32 525
Ikääntyneet						
Tuloarvio		2 489	2 506	2 349	2 389	2 389
Määräraha		-15 843	-15 620	-15 354	-15 826	-16 176
Toimintakate		-13 354	-13 114	-13 005	-13 437	-13 787
Ruokapalvelu						
Tuloarvio		3 521	3 706	3 591	3 384	3 485
Määräraha		-3 364	-3 377	-3 513	-3 185	-3 488
Toimintakate		157	329	78	199	-3
Yhteensä						
Tuloarvio		8 367	9 012	8 805	8 579	8 713
Määräraha		-56 528	-58 137	-58 891	-58 665	-60 004
Toimintakate		-48 161	-49 125	-50 086	-50 087	-51 291

Toiminta-ajatus

Sosiaali- ja terveystalokunnan tehtävänä on yhdessä muiden hallintokuntien kanssa kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä syrjäytymisen ehkäiseminen ja väestöryhmien välisten terveyserojen kaventaminen.

Tehtävä toteutetaan suunnitelmallisella vaikuttamisella hyvinvoinnin ja terveyden taustoihin, kuten elintapoihin, elinoloihin ja ympäristöön sekä järjestämällä oikea-aikaisia, oikein kohdennettuja ja joustavia kuntalaisille lisäarvoa tuottavia palveluja.

Sosiaali- ja terveyspalvelut ovat vaikuttavia ja kustannustehokkaita. Palvelut järjestetään asiakaslähtöisesti asiakkaan valinnanvapautta ja osallisuutta vahvistaen yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa teknologian ja sähköisen asioinnin mahdollisuuksia hyödyntäen.

Toimintaympäristöä, toimintaa ja henkilöstöä koskevat keskeiset muutokset vuosina 2016–2018

Syrjäytymisvaarassa olevien kuntalaisten määrä kasvaa mm. työttömyyden lisääntyessä. Työllistämistoimenpiteiden tarve ja muiden kunnallisten sosiaali- ja terveyspalveluiden kysyntä lisääntyvät taloustilanteen heiketessä. Kunnan kasvaessa voimakkaasti varaudutaan palvelujen järjestämiseen uusille kuntalaisille. Lisäksi sosiaali- ja terveystoimessa toimeenpannaan lukuisia uusia lakeja ko. vuosina. Edellä kuvatut muutokset toimintaympäristössä edellyttävät resurssien lisäämistä, lukuisista tehostamistoimenpiteistä huolimatta joidenkin keskeisten palveluiden osalta.

Toimeentulotuen perusosa siirtyy Kansaneläkelaitokselle 2017. Sote-uudistuksen valmistelu etenee vuosina 2016–2018, tavoitteena sote-palveluiden menojen siirtyminen itsehallintoalueille valtion rahoitettavaksi vuoden 2019 alusta.

Sosiaali- ja terveystoimen palveluissa kaikissa elämäntilanteissa vuonna 2016:

- Kehitetään avainasiakastoimintatapa niille kuntalaisille, joilla on runsaasti erilaisia palvelutarpeita.
- Hyödynnetään ryhmätoimintaa palvelujen tehostamisessa, voimavarojen tarkoituksenmukaisemmassa kohdentamisessa, vertaistuen kehittämisessä ja yhteisöllisyyden tukemisessa.
- Kehitetään nopeaa päätöksentekoa ja johtamista, ns. nopein joukoin, yli elämäntilanteiden riittävän osaamisen varmistamiseksi esim. akuuteissa ongelmatilanteissa, joissa asiakkaan tarpeet ylittävät elämäntilanteiden rajat.
- Kaikki elämäntilanteet ja Ruokapalvelut lisäävät nettiin kuntalaisille omatoimisuutta tukevaa tietoa sekä neuvontaa ja ohjeistuksia erilaisten tilanteiden varalta.

Toiminnan tuottojen ja käyttömenojen kehittyminen vuosina 2016–2018

Sosiaali- ja terveystoimen tuottojen ennustetaan lisääntyvän noin 0,2 milj. eurolla ja käyttömenojen vuosittain yli miljoonalla eurolla kauden aluksi ja alle miljoonalla kauden lopussa. Kustannukset/asukas pienenevät suunnittelukaudella vuosittain.

Koko osastoa koskevat sitovat tavoitteet 2016–2018

Sitovat tavoitteet vuodeksi 2016

Strateginen / Sitova tavoite	Toimenpide	Mittari
Asiakaslähtöiset, hyvinvointia ja terveyttä edistävät kuntapalvelut	Käynnistämme uusia palvelumuotoja ja kehitämme nykyisiä palveluitamme, tavoitteena asiakaslähtöisyyden, yhteisöllisyyden ja kuntalaisten hyvinvoinnin parantaminen.	Jokaisessa pääasiakasprosessissa on käynnistetty projekti jolla edistetään asiakaslähtöisyyttä tai yhteisöllisyyttä.
Jatkuva parantaminen	Jatkamme Operaatio Induktiolien kehityspolkujen kulkemista tavoitteena tehokkaammat ja vaikuttavammat kuntapalvelut.	Jokaisessa pääasiakasprosessissa on käynnistetty vähintään yksi uusi tehokkuutta tai vaikuttavuutta parantava kehitysprojekti tai toimintatapamuutos vuonna 2016.
Talouden kattilankansiperiaate	Sosiaali- ja terveysosasto jatkaa omalta osaltaan Operaatio Kattilankannen toteuttamista valtuuston euromääräisen linjauksen mukaisesti.	Sosiaali- ja terveysosasto on toteuttanut aloittamansa Operaatio Kattilankannen toimenpiteet vuonna 2016 siltä osin kuin osastolla on voitu asioihin vaikuttaa.

TULOSYKSIKKÖ: HALLINTO JA TALOUS

VASTUUHENKILÖ: Sosiaali- ja terveystoimintajohtaja

Toiminta-ajatus

Kehittää ja uudistaa sosiaali- ja terveystoimintaa strategia- ja tavoitelähtöisesti. Seurata ja arvioida sosiaali- ja terveystoimintojen vaikuttavuutta, jotta ne mahdollisimman hyvin vastaavat kuntalaisten muuttuvia tarpeita. Johtaa toimintaa ennakkoivasti tietoon perustuen ja huolehtia palveluiden kustannustehokkuudesta.

Toimintaympäristöä, toimintaa, toiminnan tuottoja ja kuluja sekä henkilöstöä koskevat keskeiset muutokset vuosina 2016–2018

Sosiaali- ja terveystoiminta on aktiivisesti mukana kehittämässä mm. osastojen välistä yhteistyötä kunnan hallinto- ja talouspalveluille asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut

	TP2014	TA 2015	TPE 2015	TA 2016
Ikävakioitunut sosiaali- ja terveystoiminnan toimintakulut, euroa/asukas	3 015	3 058	3 072	3 038

Hallinto ja talous

1 000 €		TP 2013	TP 2014	TA 2015	TPE 2015, elokuu	TAE 2016
Tuloarvio	Toimintatulot	59	304	320	330	0
Määräraha	Toimintamenot	-633	-821	-971	-908	-611
Toimintakate	Netto	-574	-517	-651	-578	-611
Määrärahan muutos %		11,6	44,7	18,3	10,6	-32,7
Määrärahan muutos euroina		-66	-254	-150	-87	297
Asukkaat	31.12.	18 914	19 034	19 500	19 500	20 000
Nettomenot	euroa/asukas	-30	-27	-33	-30	-31
Henkilöstö 31.12.						
Työpanos laskennallisina virkoina	htv	10,1	9,9	9,0	9,0	9,0
Toimintakulut yhteensä	euroa/htv	-62 673	-82 929	-107 900	-100 889	-67 933

TULOSYKSIKKÖ: LASTEN JA NUORTEN KASVUN JA KEHITYKSEN TUKEMINEN SEKÄ LAPSIPERHEIDEN TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN

VASTUUHENKILÖ: Palvelujohtaja

Toiminta-ajatus

Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden toiminta-ajatuksena on edistää kunnan lasten, nuorten ja lapsiperheiden terveyttä ja hyvinvointia tarjoten oikea-aikaisia ja vaikuttavia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja painottaen ennaltaehkäisyä ja varhaista tukea.

Toimintaympäristöä, toimintaa, toiminnan tuottoja ja kuluja sekä henkilöstöä koskevat keskeiset muutokset vuosina 2016–2018

Vuonna 2015 voimaan tullut uusi sosiaalihuoltolaki velvoittaa kuntia tarjoamaan ennaltaehkäiseviä, riittäviä ja oikea-aikaisia peruspalveluja ennaltaehkäisemään lastensuojelun tarpeen syntymistä. Talousarvioesitys sisältää puolikkaan uuden perhetyöntekijävakanssin vuodelle 2016 vahvistamaan lapsiperheiden kotipalvelua.

Uuden sosiaalihuoltolain myötä kaikista lastensuojeluilmoituksista tehdään lain mukainen palvelutarpeen arviointi, mutta asiakkuutta lastensuojelussa ei tässä vaiheessa vielä avata. Tämän vuoksi vuosien 2015 ja 2016 tilastojen vertailu aikaisempiin vuosiin on vaikeaa.

Uusi isyyslaki astuu voimaan vuoden 2016 aikana ja edellyttää erityisesti neuvolatyöntekijöiltä uutta osaamista ja tuo heille uusia työtehtäviä.

Uusi ennaltaehkäisevän päihdetyön laki astuu voimaan vuoden 2016 aikana ja velvoittaa kuntia tarjoamaan varhaista tukea kuntalaisille päihdeidenkäytön ennaltaehkäisemiseksi. Tämä edellyttää uuden tyyppistä yhteistyötä koulujen kanssa.

Söderkullaan valmistuu loppuvuodesta 2015 Nuorisotasuntoasäätöön 95 uutta asuntoa 18–29-vuotiaille nuorille. Tämä mahdollistaa osittain sekä sipoolaisten jälkihuoltoon kotiutumisen Sipooseen että myös jälkihuollon tarjoamisen kunnan omana työnä ostopalvelujen sijaan.

Ryhmätoimintaa kehitetään ja lisätään. Neuvolassa tarjotaan ensisynnyttäjille mahdollisuus tutustua ja tavata vertaistuen merkeissä. Neuvolassa käynnistetään myös ryhmäneuvolatoiminta, jossa palvelaan samanaikaisesti useita saman ikäisiä lapsia ja perheitä. Ryhmätoiminta tehostaa toimintaa ja sujuvoittaa asiakaspalvelua. Tämä mahdollistaa myös resurssien kohdentamisen perheisiin, jotka tarvitsevat elämäntilanteensa vuoksi räätälöidymppää palvelua.

Sähköisiä palveluja lisätään ja kehitetään. Erityisesti erilaiset ennakkotiedot pyritään keräämään sähköisesti, jotta entistä enemmän aikaa jäisi asiakkaan kohtaamiseen ja hoitamiseen.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut

	TP2014	TA 2015	TPE 2015	TA 2016
Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0–17-vuotiaat, lkm vuositason	46	40	35	28
Vuoden aikana tulleet lastensuojelu-ilmoitukset ja SHL:n mukaiset yhteydenotot*	514	450	400	400
Vuoden aikana päättäneet avo- ja jälkihuollon asiakkuudet (lasten ja nuorten määrä)	183	190	160	160
Varhaisen tuen perhetyötä saavien perheiden määrä	170	200	190	210
Varhaisen tuen perhetyössä päättäneet asiakkuudet		100	100	120
*Uuden sosiaalihuoltolain mukaiset yhteydenotot				
Lastensuojelun ikävakioidut kustannukset, euroa/asukas	87	90	93	96
Kodin ulkopuolelle sijoitettavat 0–17-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä	0,98 %	0,85 %	0,76 %	0,60 %

Lapset ja nuoret

	1 000 €	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TPE 2015, elokuu	TAE 2016
Tuloarvio	Toimintatulot	312	102	40	87	33
Määräraha	Toimintamenot	-4 111	-3 993	-4 398	-4 194	-4 399
Toimintakate	Netto	-3 799	-3 891	-4 358	-4 107	-4 365
Määrärahan muutos %		-47,2	5,6	10,1	-4,6	4,9
Määrärahan muutos euroina		3 672	-213	-405	204	-205
Asukkaat	31.12.	18 914	19 034	19 500	19 500	20 000
Nettomenot	euroa/asukas	-201	-204	-224	-211	-218
Henkilöstö 31.12.						
Työpanos laskennallisina virkoina	htv	34,4	34,3	32,0	32,0	38,0
Toimintakulut yhteensä	euroa/htv	-119 506	-116 414	-137 441	-131 063	-115 753

TULOSYKSIKKÖ: TYÖIKÄISEN VÄESTÖN TOIMINTAEDELLYTYSTEN VAHVISTAMINEN SEKÄ HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN

VASTUUHENKILÖ: Johtava lääkäri

Toiminta-ajatus

Työikäisten palveluiden toiminta-ajatuksena on edistää työiässä olevien kuntalaisten, hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä sekä ennaltaehkäistä sairauksia ja syrjäytymistä ja vastata kaikkien ikäryhmien sairaanhoidosta. Maahanmuuttajien yhteiskunnallista yhteenkuuluvuutta ja kotoutumista tuetaan, monialaista yhteistyötä edistetään ja kehitetään. Kaikissa palveluissa aktivoidaan kuntalaisten omia voimavaroja oman terveytensä ja hyvinvointinsa hoitoon ja tuetaan heitä oman elämänsä hallinnassa. Palvelut tuotetaan asiakaslähtöisesti, joustavasti ja vaikuttavasti, moniammatillista työtettä ja ennaltaehkäisyä painottaen.

Toimintaympäristöä, toimintaa, toiminnan tuottoja ja kuluja sekä henkilöstöä koskevat keskeiset muutokset vuosina 2016–2018

Maahanmuuttaja- ja kotoutumispalvelut siirtyivät vakansseineen työikäisten palvelujen alaisuuteen vuoden 2015 aikana. Nopeasti muuttuva kansainvälinen pakolaistilanne saattaa vaikuttaa Sipoonkin maahanmuuttotyöskentelyyn vuoden 2016 aikana.

Suomen yleiseen taloudelliseen tilanteeseen liittyen sekä pitkäaikaistyöttömyys että nuorten työttömyys ovat olleet kovassa kasvussa ja kasvun ennustetaan jatkuvan lähivuosinakin. Tämä lisää tarvetta mm. aikuissosiaalityön palveluille ja kuntouttavalle työtoiminnalle. Siksi talousarvioesitys sisältää puolikkaan uuden sosiaalityöntekijävakanssin vuodelle 2016. Perustoimeentulotuen siirtyessä Kansaneläkelaitoksen vastuulle vuonna 2017 poistuu etuuskäsittelijöiden tehtävä, mutta asiakkaiden ohjauksen tarpeen ennustetaan kasvavan. Suunnitelmassa on siinä yhteydessä luopua toisesta etuuskäsittelijän toimesta ja muuttaa toinen toimi sosiaaliohjaajan toimeksi.

Vuonna 2015 voimaan tullut sosiaalihuoltolaki korostaa asiakkaan palvelutarpeen moniammatillista arviointia ja varhaista avointa yhteistyötä. Tähän liittyen tiivistetään entisestään yhteistyötä eri ammattiryhmien välillä, asiakkaiden joustavan auttamisen mahdollistamiseksi. Tavoitteena on, että asiakkaan asia voidaan viipymättä panna vireille riippumatta siitä mihin yksikköön hän ottaa yhteyttä. Yhdessä muiden elämäntaakojen kanssa rakennetaan toimintamalli myös nopeita ratkaisuja vaativien tilanteiden selvittämiseksi (ns. "nopeat joukot").

Kaikissa palveluissa korostetaan ohjaavaa, asiakkaan omatoimisuutta tukevaa ja kuntouttavaa työtettä. Palvelu-, hoito- ja kuntoutussuunnitelmat tehdään yhdessä asiakkaan kanssa, huomioiden hänen edellytyksensä ja mahdolliset tukijoukkonsa. Lisätään ryhmätoimintaa resurssitehokkaana, vertaistukea mahdollistavana ja yhteisöllisyyttä tukevana palvelumuotona. Ryhmätoiminnassa suunnitellaan myös koulutettujen kokemusasiantuntijoiden hyödyntämistä, yhteistyössä naapurikuntien kanssa. Erityistä tukea tarvitseville avainasiakkaille sovitaan henkilökohtaiset yhteyshenkilöt ja räätälöidään palvelut yksilöllisesti.

Avosairaanhoidon ja suun terveydenhuollon prosesseja kehitetään jatkuvasti, tavoitteina mm. toiminnan tehostuminen, asiakkaan saaman terveyshyödyn maksimointi sekä hoitoprosessin sujuvuus. Hoitoprosessin sujuvuuteen sisältyy jonotusaikojen lyhentäminen Lean-periaattein sekä ennen vastaanottoa pääsyä että prosessin aikana. Tavoitteiden saavuttamiseksi käytämme monia eri keinoja, mm. uusien sähköisten ratkaisujen käyttöönottoa, eri ammattiryhmien välisen työnjaon tarkastelua ja ryhmätoiminnan lisäämistä. Tarkoituksenmukaisemman työnjaon mahdollistamiseksi talousarvioesitys sisältää uuden vastaanottohoitajan ja puolikkaan uuden suuhygienistin vakanssit vuodelle 2016. Samanaikaisesti palveluiden kysynnän arvioidaan kasvavan johtuen yhteiskunnan taloudellisesta tilanteesta ja mahdollisista tulevista Kela-korvausten leikkauksista. Tämä saattaa johtaa jonojen pitenemiseen, erityisesti suun terveydenhuollossa. Myös Sipoon ennustettu väestönkasvu ja Sipoon terveyspalvelut valinneiden ulkopaikkakuntalaisten kasvava määrä lisäävät palveluiden kysyntää. Pieni henkilökuntamäärän lisäys avosairaanhoidossa ja suun terveydenhuollossa arvioidaan tarpeelliseksi myös tulevina vuosina jo jonojen pitämiseksi kohtuullisina. Jonojen huomattava lyhentäminen vaatisi merkittävemmän henkilökuntalisäyksen.

Erikoissairaanhoidon ja laitoshoidon palvelujen tarvetta ja kustannuksia vähennetään panostamalla sairaaloista ja akuutti- ja kuntoutusosastolta kotiutuvien sekä avosairaanhoidossa olevien asiakkaiden kuntoutumiseen ja kotona pärjäämisen ylläpitämiseen. Lisäksi koulutetaan muutakin hoitohenkilökuntaa omaksumaan kuntouttavan työotteen normaliteytensä asiakkaiden kanssa.

Päihde- ja mielenterveyskuntoutujien pitkäaikaisia laitossijoituksia vähennetään räätälöimällä heille yksilöllisiä kotona asumisen mahdollistavia tukimuotoja.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut

	TP2014	TA 2015	TPE 2015	TA 2016
Perusterveydenhuollon ikävakioidut toimintakulut, euroa/asukas	608	643	625	619
Erikoissairaanhoidon ikävakioidut toimintakulut, euroa/asukas	1 164	1 211	1 161	1 128
Toimeentuloturvan ja työllistämisen ikävakioidut toimintakulut, euroa/asukas	99	89	87	86

Työikäiset

		1 000 €	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TPE 2015, elokuu	TAE 2016
Tuloarvio	Toimintatulot		1 986	2 394	2 505	2 389	2 806
Määräraha	Toimintamenot		-32 577	-34 326	-34 655	-34 552	-35 331
Toimintakate	Netto		-30 591	-31 932	-32 150	-32 164	-32 525
Määrärahan muutos %			8,0	13,8	1,0	0,7	2,3
Määrärahan muutos euroina			-2 418	-4 167	-329	-226	-778
Asukkaat	31.12.		18 914	19 034	19 500	19 500	20 000
Nettomenot	euroa/asukas		-1 617	-1 678	-1 649	-1 649	-1 626
Henkilöstö 31.12.							
Työpanos laskennallisina virkoina	htv		112,4	115,6	112,0	112,0	116,0
Toimintakulut yhteensä	euroa/htv		-289 831	-296 938	-309 421	-308 504	-304 575
Erikoissairaanhoido			TP 2013	TP 2014	TA 2015	TPE 2015, elokuu	TAE 2016
Tuloarvio	Toimintatulot			0			
Määräraha	Toimintamenot		-19 233	-19 831	-20 344	-20 246	-20 351
Toimintakate	Netto		-19 233	-19 831	-20 344	-20 246	-20 351
Määrärahan muutos %			7,7	11,0	2,6	-0,5	0,5
Määrärahan muutos euroina			-1 373	-1971	-513	98	-105

TULOSYKSIKKÖ: IKÄIHMISTEN JA VAMMAISTEN HYVINVOINNIN JA ELÄMÄNLAADUN EDISTÄMINEN

VASTUUHENKILÖ: palvelujohtaja

Toiminta-ajatus

Neuvoa, tarjota ja tuottaa ikääntyneiden ja vammaisten kuntalaisten yksilöllisiin tarpeisiin monipuolisia ja vaikuttavia palveluita hyvän ja omannäköisen elämän tueksi. Palveluiden toimintaperiaatteina ovat ikäihmisen ja vammaisen henkilön osallisuus häntä itseään koskevissa asioissa sekä omien voimavarojen hyödyntäminen.

Toimintaympäristöä, toimintaa, toiminnan tuottoja ja kuluja sekä henkilöstöä koskevat keskeiset muutokset vuosina 2016–2018

Vuonna 2013 voimaan tullut vanhuspalvelulaki velvoittaa kuntia tekemään hyvinvointia edistäviä terveystarkastuksia vanhuksille huomioiden erityisesti riskiryhmät (omaishoitajat, lesket, vähävaraiset muun muassa).

Vammaispalvelulain veloitteet ovat viime vuosina asteittain lisääntyneet ja asiakasmäärät sekä kustannukset kasvaneet merkittävästi.

Palveluseteli otetaan käyttöön kehitysvammaisten asumispalveluissa ja omaishoidon lomituspalveluissa sekä henkilökohtaisessa avussa.

Uusi sosiaalihuoltolaki velvoittaa kunnat erityisen tuen tarpeessa olevien asiakkaiden moniammatilliseen palveluntarpeen arviointiin. Ikääntyneiden ja vammaisten palvelut tekee tiivistä yhteistyötä velvoitteen täyttämiseksi koko Sosiaali- ja terveysosaston kanssa.

Kotihoidon toimistotilat keskitetään Nikkilään vuoden 2016 alusta. Asiakkaan luona tapahtuvan mobiilikirjauksen takia poistuu tarve päivittäisille käynneille toimistolla. Taukotiloina ovat Sipoon koulut ja alueen palvelutalot.

Asiakkaiden kotiutusta kehitetään edelleen yhteistyössä akuutti- ja kuntoutusosaston kanssa Lean-ajattelun avulla. Koko yksikön henkilökunta käy Kunnan hoitaja -koulutuksen (Ikäinstituutin malli, 15 h teoriaa + kotitehtävät). Kouluttajana toimii ikääntyneiden palveluiden fysioterapeutti.

Kotihoidon yötyön tarve kartoitetaan ja eläköitymisten myötä jokaisen vapautuneen toimen kohdalla arvioidaan tarvittava osaaminen.

Ikääntyneiden asumispalveluissa otetaan käyttöön erilaisia digitaalisia ratkaisuja asukkaiden turvallisuuden ja järkevän henkilöstön käytön tueksi.

Sipooseen valmistuu yksityisten palveluntuottajien rakentamana palveluasuntoja sekä vanhuksille että kehitysvammaisille.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut

	TP2014	TA 2015	TPE 2015	TA 2016
Vanhuspalveluiden ikävakioidut toimintakulut, euroa/asukas	699	731	738	720
Vammaisten ikävakioidut toimintakulut, euroa/asukas	262	232	272	272

		1 000 €	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TPE 2015, elokuu	TAE 2016
Tuloarvio	Toimintatulot		2 489	2 506	2 349	2 389	2 389
Määräraha	Toimintamenot		-15 843	-15 620	-15 354	-15 826	-16 176
Toimintakate	Netto		-13 354	-13 114	-13 005	-13 437	-13 787
Määrärahan muutos %				5,4	-1,7	3,1	2,2
Määrärahan muutos euroina				-800	267	-473	-350
Asukkaat	31.12.		18 914	19 034	19 500	19 500	20 000
Nettomenot	euroa/asukas		-706	-689	-667	-689	-689
Henkilöstö 31.12.							
Työpanos laskennallisina virkoina	htv		131,6	131,8	128,0	128,0	128,0
Toimintakulut yhteensä	euroa/htv		-120 388	-118 513	-119 949	-123 641	-126 378

TULOSYKSIKKÖ: RUOKAPALVELUT

VASTUUHENKILÖ: Ruokapalvelupäällikkö

Toiminta-ajatus

Ruokapalvelujen tehtävänä on tukea eri hallintokuntien ydintehtävän onnistumista tuottamalla ruokapalveluita Sivistysosastolle sekä Sosiaali- ja terveysosastolle. Tavoitteena ja lähtökohtana on tuottaa

laadukkaita ateriapalveluita kaikille asiakasryhmille. Ruokapalvelut palvelee asiakkaita kaikissa elämänsä vaiheissa. Ruoka tulee olla maukasta ja laadukasta. Ruokapalvelut edistää kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia noudattamalla eri asiakasryhmien ravintosuosituksia ja ohjaamalla terveellisten valintojen tekemiseen arjessa.

Toimintaympäristöä, toimintaa, toiminnan tuottoja ja kuluja sekä henkilöstöä koskevat keskeiset muutokset vuosina 2016–2018

- Muutetaan osa ruokatuotannosta Cook and Chill -toimintamalliin Lukkarin koulun keskuskeittiöllä, jolloin Etelä-Sipoon alueen ostopalveluista luovutaan ja siirrytään omaan tuotantoon vuoden 2017 alusta. Muutos alentaa laskelmien perusteella ateriatyökalu- ja käyttökustannuksia, mutta lisää investointeja saneerattaessa jakelu- ja keittiö- ja kuumennuskeittiöiksi.
- Laaditaan ostopalvelusopimukset yhdessä sivistystoimen kanssa päiväkotien ja kouluruokailusta.
- Edistetään avainasiakkaiden hyvinvointia ruokapalveluiden keinoin.
- Portaattomuuksien ohjelman kolmatta vuotta pilotoidaan eri tuotteita testaten koulu- ja päiväkotiruokailussa.
- Ruokapalvelu nivoutuu osaksi kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteita elämäntapa- ja toimintamallin mukaisin valmistuskeittöinä.

Tunnusluvut

	TP2014	TA 2015	TPE 2015	TA 2016	TA 2017	TA2018
Keittiöiden lkm, valmistus, jakelu	6+26	6+26	5+27	5+27	3+29	3+29
Kouluruokailuun osallistuvien toteutunut lkm vuositasolla	551 337	560 000	547 450	550 000	550 500	550 500
Suoritteet lkm, vuositasolla	1048 891	1073 100	1043 100	1058 100	1074 500	1074 500
Kustannus/suorite koulussa, Lukkari	3,12	3,10	3,08	2,87	2,66	2,66
Kouluruokailuun osallistuvien keskimääräinen lkm, päivä		2 676	2 676	2 750	2 850	2 850
Koululounaan sisäinen hinta, euroa	2,99	2,93	2,93	2,93	2,64	2,64
Päiväkotilounaan sisäinen hinta, euroa	2,65	2,60	2,60	2,60	2,34	2,34

Ruokapalvelu

		1 000 €	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TPE 2015, elokuu	TAE 2016
Tuloarvio	Toimintatulot		3 521	3 706	3 591	3 384	3 485
Määräraha	Toimintamenot		-3 364	-3 377	-3 513	-3 185	-3 488
Toimintakate	Netto		157	329	78	199	-3
Määrärahan muutos %			-5,4	-5,1	4,0	-9,3	0,0
Määrärahan muutos euroina			193	180	-136	328	-303
Asukkaat	31.12.		18 914	19 034	19 500	19 500	20 000
Nettomenot	euroa/asukas		-8	-17	-4	-10	0
Henkilöstö 31.12.							
Työpanos laskennallisina virkoina	htv		37,8	36,4	36,0	36,0	35,5
Verksamhetens kostnader sammanlagt	euroa/htv		-88 995	-92 775	-97 586	-88 472	-98 239

5.5 TOIMIALA: SIVISTYSVALIOKUNTA

VASTUUALUE: KOULUTUS, VARHAISKASVATUS JA VAPAA-AJANTOIMINTA

VASTUUNHENKILÖ: Sivistysjohtaja

1 000 €	1 000 €	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TPE 2015, elokuu	TAE 2016	TS 2017	TS 2018
Tuloarvio		4 445	4 716	4 454	4 709	4 283	4 222	4 222
Määräraha		-49 917	-50 410	-49 977	-50 232	-50 376	-50 669	-50 554
Toimintakate	Netto	-45 472	-45 693	-45 523	-45 523	-46 093	-46 447	-46 332
Määrärahan muutos %		2,3	3,3	-0,9	0,5	0,3	0,6	-0,2
Määrärahan muutos euroina		-1 103	-1 596	433	-255	-145	-292	115
Toimintakatteen muutos %		3,4	3,9	-0,4	0,0	1,3	0,8	-0,2
Toimintakatteen muutos euroina		1 479	1 700	-170	0	570	354	-115
Suunn.muk. poistot		-582						
Asukkaat	31.12.	18 914	19 034	19 500	19 500	20 000	20 700	21 400
Nettomenot	euroa/asukas	-2 404	-2 401	-2 335	-2 335	-2 305	-2 244	-2 165
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina	htv	604,8	599,6	656,7	585,0	607,8		
Toimintakulut yhteensä	euroa/htv	-82 535	-84 073	-76 103	-85 866	-82 883		
Toimintakulut		-49 916	-50 410	-49 977	-50 232	-50 376	-50 669	-50 554
Palkat ja palkkiot		-20 694	-20 815	-20 030		-20 731		
Henkilösivukulut		-5 390	-5 531	-5 682		-5 428		
Henk.korvaukset		322	342					
Henkilöstökulut		-25 762	-26 004	-25 711		-26 159		
Palveluiden ostot, ulkoiset		-4 664	-4 407	-4 939		-4 685		
Palveluiden ostot, sisäiset		-3 259	-3 494	-3 133		-3 399		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-1 230,0	-1 034,5	-1 036		-999		
Avustukset		-2 865	-2 953	-2 889		-2 884		
Muut toimintakulut, ulkoiset		-321,7	-313	-289	-35 119	-225	-35 245	-35 130
Muut toimintakulut, sisäiset		-11 814	-12 205	-11 979	-15 113	-12 025	-15 424	-15 424
Toimintatuotot		4 445	4 716	4 454	4 704	4 283	4 222	4 222
Myyntituotot, ulkoiset		1 101,8	1 129,8	1 132		944		
Myyntituotot, sisäiset		5	6					
Maksutuotot		2 758	2 774	2 780		2 732		
Tuet ja avustukset		317	541	328		255		
Muut toimintatuotot, ulkoiset		224,4	238	209	4 704	333	4 203	4 203
Muut toimintatuotot, sisäiset		39	27	5		19	19	19

Tulosyksikkö	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TPE 2015	TA 2016
1 000 €					
Hallintopalvelut					
Tuloarvio	0	0	0	37	0
Määräraha	-648	-535	-617	-624	-424
Toimintakate	-648	-535	-617	-587	-424
Varhaiskasvatuspalvelut					
Tuloarvio	2 057	2 044	2 015	2 015	2 015
Määräraha	-16 557	-16 402	-16 352	-16 352	-16 542
Toimintakate	-14 500	-14 358	-14 337	-14 337	-14 527
Koulutuspalvelut					
Tuloarvio	1 753	2 023	1 782	2 000	1 650
Määräraha	-26 966	-27 727	-27 143	-27 361	-27 562
Toimintakate	-25 213	-25 704	-25 361	-25 361	-25 912
Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut					
Tuloarvio	635	648	657	657	618
Määräraha	-5 746	-5 746	-5 865	-5 865	-5 848
Toimintakate	-5 111	-5 098	-5 208	-5 208	-5 230
Yhteensä					
Tuloarvio	4 445	4 715	4 454	4 709	4 283
Määräraha	-49 917	-50 410	-49 977	-50 202	-50 376
Toimintakate	-45 472	-45 695	-45 523	-45 493	-46 093

Arviot vuosille 2017–2018 on laadittu vuoden 2016 kustannustasossa (ei inflaatiota).

Toiminta-ajatus

Sivistysosasto tarjoaa monipuolisia ja korkeatasoisia eri kohderyhmien saavutettavissa olevia varhaiskasvatus-, koulutus-, kulttuuri- ja vapaa-ajanpalveluita omina palveluina, ostopalveluina tai tuettuina toimintoina. Kuntalainen voi olla itse mukana vaikuttamassa palveluita suunniteltaessa. Lasten ja nuorten kasvun, kehityksen, oppimisen ja viihtymisen kautta annamme eväät hyvään elämään.

Toimintaympäristöä, toimintaa ja henkilöstöä koskevat keskeiset muutokset vuosina 2016–2018

Eri lainsäädäntö- ja normiohjaushankkeita on käynnissä tai astumassa voimaan vuoden 2016 aikana:

- Varhaiskasvatuksen eri lainsäädäntömuutokset
- Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen uudet tuntijaot ja opetussuunnitelmat otetaan käyttöön 1.8.2016.
- Sähköisten ylioppilaskirjoitusten vaiheittainen käyttöönotto alkaa syksyllä 2016.
- Nuorisolain uudistaminen; hallituksen tavoitteena on, että uusi nuorisolaki tulisi voimaan vuoden 2016 alusta.
- Nikkilän Sydän valmistuu ja Sipoonjoen koulu ja Kungsvägens skola siirtyvät uusiin tiloihin 1.8.2016 alkaen.
- Sipoonlahden koulun laajennushankkeen, joka koskee koko Sivistysosastoa, suunnitteluvaihe käynnistyy ja alustavien suunnitelmien mukaan rakennus otetaan käyttöön vuonna 2019.

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja hallitusohjelmassa on mm. linjattu seuraavasti:

Varhaiskasvatuksessa astuu voimaan tai suunnitellaan norminmuutoksia, jotka vaikuttavat palveluiden järjestämiseen. Kunnan velvollisuus järjestää varhaiskasvatusta ei muutu suhteessa voimassa olevan lain mukaiseen velvollisuuteen järjestää lasten päivähoitoa.

Päiväkodin yhdessä ryhmässä saa olla yhtä aikaa läsnä enintään kolmea hoito- ja kasvatustehtävissä olevaa henkilöä vastaava määrä lapsia. Säännös ei estä eri-ikäisten lasten ryhmien perustamista, ryhmien keskinäistä toimintaa eikä toiminnallisia pienryhmiä. Tämän lisäksi varhaiskasvatuksen asiakasmaksuihin on tulossa muutoksia.

Esiopetuksessa maan hallitus suunnittelee muutoksia täydentävän päivähoidon järjestämiseen esim. kerhotoiminnalla.

Peruskoulun uuden pedagogiikan, uusien oppimisympäristöjen ja opetuksen digitalisaation tavoitteena on parantaa oppimistuloksia, uudistaa pedagogiikkaa kokeillen ja tehdä oppimisesta innostavaa läpi elämän.

Opettajien perus- ja täydennyskoulutus uudistetaan. Uuden oppimisen vauhdittamiseksi jokaiselle opettajalle tarjotaan mahdollisuus kehittää omaa osaamistaan omalta lähtötasoltaan. Toiselta asteelta korkeakouluun siirtymistä vauhditetaan yhteistyössä korkeakoulujen kanssa. Valintakaoemennettelyjä uudistetaan mittaamaan hakijoiden soveltuvuutta ulkoa opitun tiedon sijasta.

Lasten ja nuorten tasavertaisia mahdollisuuksia osallistua taiteeseen ja kulttuuriin lisätään. Taiteen perusopetuksen ja muun taide- ja kulttuuritoiminnan tarjontaa lisätään ohjatulla kerhotoiminnalla ja lasten kulttuuritoiminnalla kouluissa.

Prosenttitaitteen periaatetta laajennetaan muille kuin visuaalisille taiteenaloille ja laajemmin kulttuuriin. Tavoitteena on parantaa taiteen ja kulttuurin saavutettavuutta erityisesti lapsille ja nuorille ja myös koko väestölle.

Olemassa olevia yhden luukun palvelupisteitä eli Ohjaamoita kehitetään ja laajennetaan. Nuorisotakuusta kehitetään malli, jossa vastuu tukea tarvitsevasta nuoresta on yhdellä taholla.

Toiminnan tuottojen ja käyttömenojen kehittyminen vuosina 2016–2018

Varhaiskasvatuksen talouden tuloja ja menoja on vaikea arvioida tulevina vuosina monien mahdollisten lainsäädännöllisten muutosten vuoksi. Ilman täsmällistä tietoa tulevista muutoksista lähtökohtana on, että tulot ja menot säilyvät vuoden 2015 tasolla.

Hallitus esittää vuodelle 2016 päivähoitomaksujen korotusta, mutta subjektiivisen päivähoito-oikeuden rajausta toisaalta vähentäisi kunnan päivähoitomaksutuottoja. Näiden toimenpiteiden yhteistä vaikutusta on tällä hetkellä mahdotonta arvioida realistisesti.

Hallituksen esitys henkilöstön ja lasten välisen suhdeluvun muutoksesta yli kolmevuotiaiden osalta toisi muutoksia henkilöstötarpeeseen ja tilojen käyttöön.

Opetus- ja kulttuuriministeriön opetusryhmien pienentämisavustus (perusopetus) ei jaeta vuonna 2016.

- Käyttömenojen nousua syntyy lapsi- ja oppilasmäärien kasvun johdosta.

Koko osastoa koskevat sitovat tavoitteet 2016–2018

1. Joustava ja kustannustehokas palveluverkko
2. Digiloikka
3. Luovat oppimisympäristöt
4. Rohkeus ja ketteruus
5. Demokratia ja vaikuttamismahdollisuudet

Sitovat tavoitteet vuodeksi 2016

Kunnan yleiset tavoitteet sekä sitovia tavoitteita ohjaavat periaatteet

Kunnan yhteiset tavoitteet tulevat kuntastrategiasta sekä uuden hallitusohjelman keskeisistä linjauksista ja ne on lyhyesti listattu seuraavasti:

- Kunnan pitää saavuttaa vähintään 10 milj. euroa parempi tuottavuus (tulojen ja menojen välinen ero) vuoteen 2020 mennessä. Tässä keskeisessä asemassa on Operaatio Kattilakannen tuottavuuslaskujen saavuttaminen sekä Operaatio Induktionlieden kehitysprojektit.
- Siirrymme perinteisestä hallinto-organisaatiosta itseoppivaksi asiantuntijaorganisaatioksi vuoteen 2020 mennessä. Tämä edellyttää kunnan arvoihin perustuvaa uuden johtajuuden ja toimintakulttuurin luomista, jonka kautta pystymme järjestämään palvelumme tehokkaimmin ja vaikuttavimmin myymättä arvojamme.
- Pistämme kuntalaisen toimintamme keskiöön ja teemme aitoa kuntalaislähtöistä kehitystyötä perustuen vuorovaikutukseen kuntalaisten kanssa.
- Vapautamme työaikaa kuntalaisen palvelemiseksi.
 - Yksinkertaistamme ja automatisoimme kaiken mahdollisen rutiinityön.
 - Valtion suositukset otamme suosituksina, emmekä normeina ja harkitsemme tarvelähtöisesti mitä toteutamme ja miten.
 - Normien toteuttamisen teemme mahdollisimman tehokkaasti ja joustavasti.
- Palvelujen digitalisointia edistämme kaikkialla missä mahdollista ja niin, että ratkaisut ovat testatusti helppokäyttöisiä ja intuitiivisia ("certified by mummo"). Uudet kuntalaiset pitää heti ohjata digitaalisten palveluiden piiriin.

Sitovien tavoitteiden suhteen seuraamme koko kunnassa näitä periaatteita:

- Sitovien tavoitteiden pitää tukea yllä mainittujen kunnan yleisten tavoitteiden saavuttamista.
- Sitovat tavoitteet eivät saa olla este kokeilukulttuurin luomisessa kuntaorganisaatioon.
- Sitovaan tavoitteen toimenpiteeseen kytketty mittari pitää olla kunnan yhteisiä tavoitteita tukeva.
- Mitattava tavoitearvo pitää olla selkeä eikä sen pitäisi mahdollistaa eri tulkintoja.
- Käytämme jokaisella osastolla samaa rakennetta, joka pohjautuu valtuustokauden strategiaan tavoitteisiin.

Sivistysosaston yhteinen sitova tavoite 2016

Palveluverkkoselvitystä jatketaan valiokunnan ja valtuuston linjaamalla tavalla eri vaihtoehtojen tarkemmilla suunnitelmilla ja kustannusarvioilla, joista tehdään eri vaikutusten ennakoarviointia. Toimenpiteet ja kehittämissuunnitelmat sovitetaan investointiohjelmaan yhteistyössä teknisen toimen kanssa.

Jokaisella osastolla on käynnistetty projekti, jolla edistetään asiakaslähtöisyyttä ja tehostetaan palveluntuotantoa.

Yksikkö

Jokaisen osaston jokainen yksikkö käynnistää vähintään yhden uuden kehitysprojektin tai laajemman kehityssuunnitelman askeleen vuonna 2016.

Varhaiskasvatuspalvelut (VAKA) - Yhtenäinen käytäntö kaikissa päiväkodeissa varhaiskasvatuksen aloitusprosessissa, huomioidaan ketteryys ja mahdollisuus digiloikkaan

Koulutuspalvelut (KOPA) - Oppilaiden "IT-passien" suunnittelu ja käyttöönotto

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut (KUVA) - avustuskäytäntöjen uudistaminen

Osastoa koskevat sitovat tavoitteet vuodeksi 2016

Strateginen / Sitova tavoite	Toimenpide	Mittari
Asiakaslähtöiset, hyvinvointia ja terveyttä edistävät kuntapalvelut	Käynnistämme toimenpiteet, joiden kautta edistämme palvelujemme vaikuttavuutta kuntalaisille samalla tehostaen palveluntuotantoa.	Jokaisella osastolla käynnistetty projekti jolla edistetään asiakaslähtöisyyttä ja tehostetaan palveluntuotantoa.
Jatkuva parantaminen	Jatkamme Operaatio Induktiolien kehityspolkujen kulkemista tavoitteena tehokkaammat ja vaikuttavammat kuntapalvelut.	Jokaisen osaston jokainen yksikkö käynnistää vähintään yhden uuden kehityshankkeen tai laajemman kehityshankkeen askeleen vuonna 2016.
Talouden kattilankansiperiaate	Kuntaorganisaatio vie päätöksentekoon Operaatio Kattilankannen ehdotukset sekä toteuttaa päätökset valtuuston euroääräisen linjauksen mukaisesti.	Kuntaorganisaatio on toteuttanut valtuuston linjauksen mukaiset tavoitteet vuodeksi 2016.

Tulosityksikkö: Hallintopalvelut

VASTUUHENKILÖ: Sivistysjohtaja

1.1.2016 lähtien Hallintopalveluista siirretään 50 % sihteerivakanssia rekrytointipalveluihin (TAHA), tämän lisäksi siirretään kaksi sihteerivakanssia Koulutuspalvelut-tulosityksikköön ja yksi sihteerivakanssi Kulttuuri ja vapaa-aikapalvelut -tulosityksikköön.

	1 000 €	1 000 €	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TPE 2015, elokuu	TAE 2016
Tuloarvio	Toimintatulot		0			37	
Määräraha	Toimintamenot		-648	-535	-617	-624	-424
Toimintakate	Netto		-648	-535	-617	-587	-424
Määrärahan muutos %			7,5	-11,2	15,3	1,1	-32,1
Määrärahan muutos euroina			-45	68	-82	-7	200
Asukkaat	31.12.		18 914	19 034	19 500	19 500	20 000
Nettomenot	euroa/asukas		-34	-28	-32	-30	-21
Henkilöstö 31.12.							
Työpanos laskennallisina virkoina	htv		7,4	6,7	7,0	6,0	3,0
Toimintakulut yhteensä	euroa/htv		-87 568	-79 851	-88 143	-104 000	-141 333

TULOSYKSIKKÖ: VARHAISKASVATUSPALVELUT

VASTUUHENKILÖ: Varhaiskasvatuspäällikkö

Toiminta-ajatus

Varhaiskasvatuspalvelut-tulosityksikkö tarjoaa sekä lakisääteistä, laadukasta ja monipuolista varhaiskasvatusta ja esiopetusta että avointa leikki- ja kerhotoimintaa. Vanhemmat saavat valita joko suomen- tai ruotsinkielisen päivähoidon mahdollisuuksien mukaan. Myös varhaiserityiskasvatuksen ja varhaiskasvatuksen perhetyön avulla luodaan kattavat palvelut alle kouluikäisten lasten perheille. Palveluvalikkoon laajentavat kotihoidon ja yksityisen hoidon tuet ja kuntalisät. Toiminnan tarkoituksena on turvata lasten hyvinvointi tarjoamalla laadukasta varhaiskasvatusta sipoolaislapsille.

Toimintaympäristöä, toimintaa ja henkilöstöä koskevat keskeiset muutokset vuosina 2016–2018

- Päivähoidon tarve lisääntyy Sipoossa. Into-asukasohjelman perusteella ennustetaan päivähoito-palveluluja käyttävien lasten määrän nousevan Etelä-Sipoossa noin 14 lapsella/vuosi ja Nikkilässä noin 10 lapsella/vuosi. Kunnassa lisätään päivähoitotarjontaa esim. lisäämällä yksityistä päivähoitoa palvelusetelillä.
- Talman päiväkotit suljettiin kesällä 2015, ja lapset siirrettiin väistötiloihin Runebergin päiväkotiin. Korvaavista tilaratkaisuista päätetään 30.6.2016 mennessä.
- Päiväkodinjohtajien toimienkuvia tarkasteltiin tulevaisuuslähtöisesti, jotta palveluverkkoon ja eläköitymiseen liittyvät muutokset voidaan tulevaisuudessa ottaa huomioon toimintaa järjestettäessä.
- Uusi asukaspuisto avattiin Taasjärvelle, ja siellä aloitettiin avoimen varhaiskasvatuksen kerhotoimintaa sekä suomen- että ruotsinkielisenä.
- Varhaiskasvatusta kehitetään koulutusten ja projektien avulla. Yhteistyötä Helsingin yliopiston Orientaatio-projektin kanssa jatketaan, samoin kunnan omien kasvatuskumppanuuskoulutusten järjestämistä.
- Moniammatillista yhteistyötä on laajennettu uudella oppilashuollon ohjausryhmällä ja lastensuojelun asiantuntijatyöryhmällä. Konsultatiivisen työryhmän kokoontumisia jatketaan.
- Esiopetussuunnitelmatyö saatetaan loppuun yhdessä Koulutuspalveluiden kanssa vuonna 2016.
- Ostopalvelupäiväkotien sopimukset päättyvät 31.7.2016, ja niitä on mahdollisuus jatkaa kahdella optiovuodella.
- Tavoitteena on saada päiväkotitoiminta käyntiin Talmassa syksyllä 2016.

Opetus- ja kulttuuriministeriö sekä hallitusohjelma:

- Uusi varhaiskasvatustalaki astui voimaan 1.8.2015, varhaiskasvatustalain toinen vaihe tulossa 2016.
 - Päiväkodin yhdessä ryhmässä saa olla yhtä aikaa läsnä enintään kolmea hoito- ja kasvatustehtävissä olevaa henkilöä vastaava määrä lapsia.
- Esityksenä hallitusohjelmassa, jota käsitellään syksyn 2015 aikana eduskunnassa:
- Subjektiiivisen päivähoito-oikeuden muutos siten, että jokaisella lapsella on oikeus saada varhaiskasvatusta 20 h/viikko.
- Muutetaan päiväkotihoidon yli 3-vuotiaiden lasten ja kasvattajien välistä suhdelukua 1/7-> 1/8.
- Korotetaan päivähoitomaksuja.
- Mahdollisesta kunnille toteuttaa esiopetuksessa olevan lapsen hoito maksullisena kerhotoimintana.

Sipoon päiväkotihoidossa ei talousarviovuonna pääsääntöisesti muuteta yli 3-vuotiaiden lasten ja kasvattajien välistä suhdelukua 1/7→1/8, mutta varhaiskasvatuspäällikön päätöksellä voidaan harkinnanvaraisissa tapauksissa kasvattaa ryhmäkokoa väliaikaisesti (esim. saman perheen sisarusten saamiseksi samaan päiväkotiin tai muualta muuttava lapsi sijoitettua Sipooseen).

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut

	TP2014	TA 2015	TPE 2015	TA 2016
0–6-vuotiaat kunnassa	1 749	1 770	1 770	1 810
esikouluikäisiä kunnassa	288	268	268	260
lapsipaikkojen määrä kunnallisessa päivähoidossa	1 128	1 141	1 141	1 169
lapsipaikkojen määrä ostopalvelupäiväkodeissa	154	154	155	154
kustannukset/paikka/vuosi, kunta	9 132	10 686	10 686	10 618
kustannukset/paikka/vuosi, ostopalvelu*	10 919	10 519	10 519	10 325

*ostopalvelupäiväkotien hinnassa ei näy ruokailukustannuksia eikä varhaiseryityiskasvatuksen ja hallinnon kuluja

Varhaiskasvatuspalvelut

	1 000 €	1 000 €	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TPE 2015, elokuu	TAE 2016
Tuloarvio	Toimintatulot		2 057	2 044	2 015	2 015	2 015
Määräraha	Toimintamenot		-16 557	-16 402	-16 352	-16 352	-16 542
Toimintakate	Netto		-14 500	-14 358	-14 337	-14 337	-14 527
Määrärahan muutos %			3,6	2,6	-0,3	0,0	1,2
Määrärahan muutos euroina			-578	-423	50	0	-190
Asukkaat	31.12.		18 914	19 034	19 500	19 500	20 000
Nettomenot	euroa/asukas		-767	-754	-735	-735	-726
Henkilöstö 31.12.							
Työpanos laskennallisina virkoina	htv		244,2	236,2	247,0	229,0	241,0
Toimintakulut yhteensä	euroa/htv		-67 801	-69 441	-66 202	-71 406	-68 637

TULOSYKSIKKÖ: KOULUTUSPALVELUT

Yllä olevassa taulukossa ja laskelmissa on huomioitu koulutuspalveluiden tekemä korjaus vuoden 2015 talousarvioon, jossa ulkoisista kustannuksista 189 000 euroa on siirretty sisäisiin teknisen virheen takia (ruokakustannuksia jotka väärin syötetty ulkoisiin vaikka ovat sisäisiä menoja).

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut

	TP2014	TA 2015	TPE 2015	TA 2016
koulujen lkm, peruskoulu + lukio*	15+2	15+2	15+2	15+2
oppilasmäärä, peruskoulu (20.9. tilasto)*	2 424	2 461	2 461	2 500
opiskelijamäärä, lukiot	330	334	334	334
kustannus €/lukio-opiskelija*	9 512	9 471	9 471	9 216
kustannus €/peruskouluoppilas*	10 090	9 735	9 735	9 793
kokonaisviikkotuntimäärä peruskoulu*	4 636	4 469	4 469	4 469
kokonaisviikkotuntimäärä lukiot*	635	615	615	605
kokonaisvuosiviikkotuntimäärä/oppilas (20.9.)	1,91	1,82	1,82	1,79
kurssia/opiskelija	1,60	1,61	1,53	1,53
opettajien sijaisten palkkakustannus t€/kk*	941	469	469	363
aamu- ja iltapäivätoim. lasten lkm**	402	402	469	470

* vuositasolla

** 04/ ja 08/ arvio

Koulutuspalvelut

		1 000 €	1 000 €	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TPE 2015, elokuu	TAE 2016
Tuloarvio	Toimintatulot			1 753	2 023	1 782	2 000	1 650
Määräraha	Toimintamenot			-26 966	-27 727	-27 143	-27 361	-27 562
Toimintakate	Netto			-25 213	-25 704	-25 361	-25 361	-25 912
Määrärahan muutos %				0,9	7,1	1,6	1,5	0,7
Määrärahan muutos euroina				-241	-1 841	-418	-395	-201
Asukkaat	31.12.			18 914	19 034	19 500	19 500	20 000
Nettomenot	euroa/asukas			-1 333	-1 350	-1 301	-1 301	-1 296
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina	htv			302,8	307,2	346,7	302,0	314,0
Toimintakulut yhteensä	euroa/htv			-89 055	-90 257	-78 289	-90 599	-87 778

TULOSYKSIKKÖ: SUOMENKIELISET KOULUTUSPALVELUT

VASTUUHENKILÖ: Sivistysjohtaja

Toiminta-ajatus

Tulosityksikön tarkoituksena on antaa kuntalaisille korkeatasoista opetusta kouluissa, joissa on osaavat opettajat, ylläpitää viihtyisiä ja turvallisia kouluja, tarjota mahdollisuuksia ammatilliseen koulutukseen myös rinnakkain lukiokoulutuksen kanssa ja vahvistaa nuorten tulevaisuudenuskoa. Toisin sanoen lapsille, nuorille ja aikuisille tarjotaan eväät hyvään elämään. Toimintaa tarjotaan sekä keskeisesti sijaitsevilla alueilla että kylissä ja pyritään siten vaikuttamaan monipuolisen yhdyskunnan rakentamiseen.

Toimintaympäristöä, toimintaa ja henkilöstöä koskevat keskeiset muutokset vuosina 2016–2018

Kasvavasta asukasmäärästä arvioidaan, että noin 15 % on 7–15-vuotiaita, mikä tarkoittaa, että oppilasmäärän ennustetaan nousevan noin 50–70 oppilaalla suomenkielisessä perusopetuksessa (osuus on noin 90 %).

Perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa otetaan käyttöön uudet opetussuunnitelmat 1.8.2016 lähtien. Sähköiset ylioppilaskirjoitukset alkavat vaiheittain syksystä 2016 lähtien. Ensimmäiset ainekirjoitukset, jotka suoritetaan sähköisesti, ovat saksa, maantiede ja filosofia.

Opetus- ja kulttuuriministeriöstä saatujen hankeavustusten avulla tullaan vuosien 2015–2016 aikana perusopetuksessa edistämään:

- innovatiivista ja uuden opetussuunnitelman mukaista ICT:n käyttöä
- oppimaan oppimisen vahvistamista
- oppimismotivaation kasvattamista
- koulupudokkuuden ehkäisemistä
- koulun toimintakulttuurin kehittämistä
- oppilaiden osallisuutta
- kodin ja koulun välistä yhteistyötä sekä
- työrauhaa ja kouluyhteisön hyvinvointia tukemalla.

Syksystä 2016 kunnalla on ratkaisu suomenkielisen ns. EHA 1 ja 2 -opetuksen (harjaantumisopetus) järjestämiseksi, koska Keravan kaupungin kanssa solmittu sopimus on heidän toimestaan sanottu irti (tilanpuutteen takia). Kustannusvaikutukset ovat riippuvaisia mm. yhteistyökumppanista, kuljetuskustannuksista sekä avustajatarpeesta.

Induktioliesi-hankkeen jatkolla "Bring your own device (BYOD)" pyritään nostamaan oppilastietokoneiden määriä kouluissa sekä lisäämään sähköisten oppimateriaalien käyttöä.

Tekniikka- ja ympäristöosaston ja Sivistysosaston yhteinen Induktioliesi-hanke tilojen kustannustehokkaammasta käytöstä suunnitellaan, ja Nikkilän Sydän-hankkeesta saatuja kokemuksia hyödynnetään myös Sipoonlahden koulun laajennusta suunniteltaessa.

Sipoonlahden koulun laajennushankkeen toteutussuunnittelu aloitetaan 2016. Rakentaminen on suunniteltu aloitettavan talvella 2017–2018, ja rakennuksen on määrä olla valmis vuoden 2019 syysyksi.

Edison-oppimisolun käyttöä tehostetaan ja sähköisten oppimateriaalien käyttöä lisätään uusien opetussuunnitelmien käyttöönoton yhteydessä.

Tämän lisäksi panostetaan:

- pedagogisen ICT-strategian jalkauttamiseen
- uusien opetussuunnitelmien käyttöönottoon (perusopetus ja lukio)
- koulujen kotisivujen uudistamiseen
- ”Laadukas Sipoo” -sivuston ja sisällön uudistamiseen.

TULOSYKSIKKÖ: RUOTSINKIELISET KOULUTUSPALVELUT

VASTUUHENKILÖ: Opetuspäällikkö

Toiminta-ajatus

Tulosityksikön tarkoituksena on antaa kuntalaisille korkeatasoista opetusta kouluissa, joissa on osaavat opettajat, ylläpitää viihtyisiä ja turvallisia kouluja, tarjota mahdollisuuksia ammatilliseen koulutukseen myös rinnakkain lukiokoulutuksen kanssa ja vahvistaa nuorten tulevaisuudenuskoa. Toisin sanoen lapsille, nuorille ja aikuisille tarjotaan eväät hyvään elämään. Toimintaa tarjotaan sekä keskeisesti sijaitsevilla alueilla että kylissä ja pyritään siten vaikuttamaan monipuolisen yhdiskunnan rakentamiseen.

Toimintaympäristöä, toimintaa ja henkilöstöä koskevat keskeiset muutokset vuosina 2016–2018

Kasvavasta asukasmäärästä arvioidaan, että noin 15 % on 7–15-vuotiaita, mikä tarkoittaa, että oppilasmäärän ennustetaan nousevan noin 5–8 oppilaalla ruotsinkielisessä perusopetuksessa (osuus on noin 10 %).

Perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa otetaan käyttöön uudet opetussuunnitelmat 1.8.2016 lähtien. Sähköiset ylioppilaskirjoitukset alkavat vaiheittain syksystä 2016 lähtien. Ensimmäiset ainekirjoitukset, jotka suoritetaan sähköisesti, ovat saksa, maantiede ja filosofia.

Opetus- ja kulttuuriministeriöstä saatujen hankeavustusten avulla tullaan vuosien 2015–2016 aikana perusopetuksessa edistämään:

- innovatiivista ja uuden opetussuunnitelman mukaista ICT:n käyttöä
- oppimaan oppimisen vahvistamista
- oppimismotivaation kasvattamista
- koulupudokkuuden ehkäisemistä
- koulun toimintakulttuurin kehittämistä
- oppilaiden osallisuutta
- kodin ja koulun välistä yhteistyötä sekä
- työrauhaa ja kouluyhteisön hyvinvointia tukemalla.

Induktioliesi hankkeen jatkamisella ”Bring your own device (BYOD)” pyritään nostamaan oppilastietokoneiden määriä kouluissa sekä lisäämään sähköisten oppimateriaalien käyttöä.

Tekniikka- ja ympäristöosaston ja Sivistysosaston yhteinen Induktioliesi-hanke tilojen kustannustehokkaammasta käytöstä suunnitellaan, ja Nikkilän Sydän-hankkeesta saatuja kokemuksia hyödynnetään myös Sipoonlahden koulun laajennusta suunniteltaessa.

Sipoonlahden koulun laajennushankkeen toteutussuunnittelu aloitetaan 2016. Rakentaminen on suunniteltu aloitettavan talvella 2017–2018, ja rakennuksen on määrä olla valmis vuoden 2019 syysyksi.

Edison-oppimisalustan käyttöä tehostetaan ja sähköisten oppimateriaalien käyttöä lisätään uusien opetussuunnitelmien käyttöönoton yhteydessä.

Tämän lisäksi panostetaan:

- pedagogisen ICT-strategian jalkauttamiseen
- uusien opetussuunnitelmien käyttöönottoon (perusopetus ja lukio)
- koulujen ja opetustoimen kotisivujen uudistamiseen.

TULOSYKSIKKÖ: KULTTUURI- JA VAPAA-AIKAPALVELUT

VASTUUHENKILÖ: Kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikkö

Toiminta-ajatus

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden yksikköön kuuluvat vuoden 2015 alusta kansalaisopisto, kulttuuri-, kirjasto-, liikunta- ja nuorisopalvelut.

Yksikön toiminnan kautta kuntalainen voi kehittää itseään, lisätä osaamistaan, edistää hyvinvointiaan ja kokea yhteenkuuluvuutta.

Kuntalaisten toiveet palveluiden kehittämiseksi otetaan huomioon ja tavoitteena on hyvä yhteistyö kunnassa toimivien yhdistysten ja muiden tahojen kanssa.

Tilat, tapahtumat ja toiminta mahdollistavat eri-ikäisten kuntalaisten kohtaamisia. Viihtyisä ympäristö ja mahdollisuus aktiiviseen elämäntapaan ja elinikäiseen oppimiseen lisäävät hyvinvointia ja kunnan vetovoimaisuutta.

Toimintaympäristöä, toimintaa, toiminnan tuottoja ja kuluja sekä henkilöstöä koskevat keskeiset muutokset vuosina 2016–2018

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut –yksikkö on osallistunut Sivistysosaston palveluverkon laadintaan 2015. Suurena haasteena on palveluverkossa nähty liikunta-, nuoriso- ja kansalaisopistopalvelujen järjestäminen Söderkullan alueella. Söderkullan asukasmäärä lisääntyy nopeassa tahdissa. Tämän lisäksi Sipoonlahden koulun läheisyyteen suunnitellut koulu- ja päiväkotilaajennukset edellyttäisivät samanaikaisesti panostamista myös liikuntapaikkoihin ja -kenttiin, ulkoilualueisiin, toimivaan ja turvalliseen arkiliikuntaan, virkistykseen, nuorisotiloihin, asukkaiden tapaamispaikkoihin, kansalaisopiston toimitiloihin jne. Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut pyrkii aktiivisesti osallistumaan yhteistyössä Tekniikka ja ympäristösosaston sekä Kehitys- ja kaavoituskeskuksen kanssa Söderkullan alueen suunnitteluun.

Kulttuurikäytävä-projekti, jossa toteutetaan Cultural planning -menetelmää, jatkuu. Yhteistyössä kunnan eri osastojen, paikallisten yhdistysten ja kuntalaisten sekä luovan alan toimijoiden kanssa luodaan Nikkilästä viihtyisä ja vetovoimainen paikka.

Nikkilään toteutetaan eri tutkimushankkeita. Nikkilän Taideohjelma luo puitteet julkisen taiteen ja tapahtumatuotannon kehittämiseksi alueella.

Söderkullan kirjasto toimii omatoimikirjastona. Vuoden aikana arvioidaan mitä asiakkaat ovat palvelusta mieltä; lisääntyvätkö kirjaston käyttäjämäärät ja lainaus. Arvioitavaksi jää myös, millä henkilöstömäärällä toimintaa voidaan jatkossa ylläpitää. Kirjastohenkilökunnan toimenkuvia muutetaan rutiinitehtävistä kohti aktiivista asiakkaan kohtaamista.

Kansallisen luettelointiformaatin muutos edellyttää kirjastojärjestelmän vaihtoa. Nykyinen kirjastojärjestelmä (PallasPro) on aikansa elänyt, eikä järjestelmää enää päivitetä. Nykyisen järjestelmän vuotuiset käyttökustannukset ovat korkeat. Sipoo on osallistunut Uudenmaan kirjastojen (HelMet-kirjastot pois lukien) yhteistyönä teettämään selvitykseen kirjastoyhteistyöstä Uudellamaalla. Keskeiseksi yhteiseksi intressiksi on noussut uuden kirjastojärjestelmän hankinta.

Alustavien suunnitelmien mukaan Porsse-kirjastot (Porvoon, Askolan, Pornaisten ja Sipoon kirjastot) hankkisivat uuden kirjastojärjestelmän vuonna 2016. Uusi järjestelmä mahdollistaa myös paremmat yhteisöllisesti verkon kautta tarjottavat kirjastopalvelut.

Sähköisten kirjojen saatavuutta laajennetaan.

Sipoon kunnankirjasto on saanut tukea mediakasvatusprojektiin, joka linkittyy koulujen uuteen opetus-suunnitelmaan. Myös muilta osin sekä kirjastot, kansalaisopisto että kulttuuripalvelut tuovat oman panoksensa OPS-työhön.

Kansalaisopiston kurssien suunnittelussa lähdetään asukkaiden ilmaisemista toiveista ja tarpeista. Toiminnan kehittämisen kannalta olisi tarpeen omat tilat, jossa opetusta voidaan tarjota myös päiväsaikaan kotona oleville esim. senioreille, kotiäideille ja työttömille.

Uusi liikuntalaki on astunut voimaan keväällä 2015. Laissa painotetaan kuntalaisten kuulemista palvelutuotannossa. Liikuntapalvelujen tehtävä on tarjota edellytyksiä kansalaistoiminnalle.

Hallitusohjelmassa on esitetty Liikkuva koulu -hankkeen levittämistä valtakunnallisesti. Myös lasten tunti liikuntaa päivissä asettaa vaateita sekä kouluille että liikuntapalveluille. Turvalliset koulumatkat, toiminnalliset koulupihat ja kiinteistöt sekä monipuoliset lähiliikuntapaikat lisäävät lasten liikuntaa arjessa.

Nuorisopalvelut jatkaa tulevinakin vuosina nuorten hyvinvoinnin edistämistä ja syrjäytymisen ehkäisyä. Nuorisotakuu-työryhmä edistää yhteistyössä eri toimialojen kanssa nuorisotakuun toteutumista Sipoossa mm. järjestämällä "Vihreät Valot" -vastaanottoa alle 29-vuotiaille nuorille. "Vihreät Valot" on moniammatillinen ja monitoimijainen matalan kynnyksen ohjauspalvelu tukea tarvitseville nuorille ja on Sipoon Ohjaamo-toimintaa.

Nuorten ilkeällanteot Sipoossa ovat lisääntyneet viime vuosina. Ilkeällanteot ovat monesti nuorten oireilua jostain ongelmasta nuorten elämässä. Osaksi nuorisopalveluja on syytä palkata erityisnuorisotyöntekijä, jonka tehtävänä olisi kohdata nk. ongelmanuoret yhteistyössä koulujen, sosiaalitoimen ja muiden viranomaisten kanssa.

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut pyrkii hyvään yhteistyöhön ja sopimuksiin eri yhdistysten ja järjestöjen kanssa. Osapuolten työn helpottamiseksi uudistetaan ja yksinkertaistetaan avustusten hakuprosessi. Avustusten hakeminen ja käsittely tapahtuvat verkon kautta.

Nuorisovaltuustovaalit toimitetaan vuonna 2016.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut

	TP2014	TA2015	TPE 2015	TA 2016
Kansalaisopiston opetustuntien määrä	10 342	10 200	10 200	10 000
Kansalaisopiston toimintakate €/asukas	-36	-31	-31	-30
Kirjaston kävijämäärät	153 983	155 000	157 000	161 000
Kirjaston lainausten määrä/asukas	15,5	15,6	15,6	15,7
Kulttuuripalvelujen toimintakate €/asukas	-32	-28	-28	-28
Taiteen perusopetuksen piirissä olevat lapset		680	676	680
Liikuntapalvelujen toimintakate €/asukas	-	-96	-93	-91
Liikunta-avustukset €/asukas	13	12	12	12
Nuorisopalvelujen toimintakate €/asukas	-24	-33	-30	-29

Kultuuri- ja vapaa-aikapalvelut

	1 000 €	1 000 €	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TPE 2015, elokuu	TAE 2016
Tuloarvio	Toimintatulot		635	648	657	657	618
Määräraha	Toimintamenot		-5 746	-5 746	-5 865	-5 865	-5 848
Toimintakate	Netto		-5 111	-5 098	-5 208	-5 208	-5 230
Määrärahan muutos %			4,3	4,3	2,1	0,0	-0,3
Määrärahan muutos euroina			-239	-239	-119	0	17
Asukkaat	31.12.		18 914	19 034	19 500	19 500	20 000
Nettomenot	euroa/asukas		-270	-268	-267	-267	-261
Henkilöstö 31.12.							
Työpanos laskennallisina virkoina	htv		50,4	49,5	56,0	48,0	49,8
Toimintakulut yhteensä	euroa/htv		-101 409	-102 990	-93 000	-108 500	-105 010

Kansalaisopisto

	1 000 €	1 000 €	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TPE 2015, elokuu	TAE 2016
Tuloarvio	Toimintatulot		228	252	301	242	272
Määräraha	Toimintamenot		-907	-944	-900	-894	-870
Toimintakate	Netto		-679	-691	-598	-652	-598
Määrärahan muutos %			2,9	4,0	-4,7	-0,6	-3,2
Määrärahan muutos euroina			-26	-37	44	6	29
Henkilöstö 31.12.							
Työpanos laskennallisina virkoina	htv		4,3	4,4	4,4	5	4,4

5.6 TOIMIALA: TEKINEN VALIOKUNTA, RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖVALIOKUNTA

Tässä kohdassa Tekniikka ja Ympäristö on esitetty ilman vesihuoltolaitosta, joka löytyy kokonaisuutena (Investoinnit, Tuloslaskelma ja Rahoitus) kohdasta 7.5

VASTUUALUE: TEKNIikka JA YMPÄRISTÖ

VASTUUHENKILÖ: Tekninen johtaja

	1 000 €	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TPE 2015, elokuu	TAE 2016	TS 2017	TS 2018
Tuloarvio	Toimintatulot	10 161	10 231	9 876	9 929	10 216	10 183	10 032
Määräraha	Toimintamenc	-15 871	-15 606	-15 661	-15 301	-15 300	-14 918	-14 738
Toimintakate	Netto	-5 710	-5 375	-5 785	-5 372	-5 084	-4 735	-4 706
Määrärahan muutos %		-5,6	-1,7	0,4	-2,3	-2,0	-2,5	-1,2
Määrärahan muutos euroina		942	265	-55	360	306	382	180
Toimintakatteen muutos %		20,6	-5,9	7,6	-7,1	-5,4	-6,9	-0,6
Toimintakatteen muutos euroina		-977	335	-410	413	-291	-349	-29
Suunn.muk. poistot		-8 485						
Asukkaat	31.12.	18 914	19 034	19 500	19 500	20 000	20 700	21 400
Nettomenot	euroa/asukas	-302	-282	-297	-275	-254	-229	-220
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos								
laskennallisina virkoina	htv	107,9	103,9	103,4	107,5	109,0	107,0	107,5
Toimintakulut yhteensä	euroa/htv	-147 090	-150 202	-151 461	-142 335	-694 780,8	-699 541	-694 386
Toimintakulut		-15 871	-15 605	-15 661		-15 300	-14 918	-14 738
Palkat ja palkkiot		-3 654	-3 625	-3 993		-3889		
Henkilösivukulut		-1 007	-995	-1 100		-1 063		
Henk.korvaukset		70	77					
Henkilöstökulut		-4 591	-4 543	-5 093		-4 951		
Palveluiden ostot, ulkoiset		-5 686	-5 742	-4 761		-4 528		
Palveluiden ostot, sisäiset		-458	-463	-326		-267		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-3 196	-2 911	-3 423		-3 115		
Avustukset		-80	-80	-81		-81		
Muut toimintakulut, ulkoiset		-1 342	-1 275	-1 398		-1 495	-13 788	-13 608
Muut toimintakulut, sisäiset		-517	-591	-580		-863	-1 130	-1 130
Toimintatuotot		10 160	10 232	9 876		10 216	10 216	10 032
Myyntituotot, ulkoiset		143	131	748		107		
Myyntituotot, sisäiset		2 031	2 005	2 022				
Maksutuotot		610	913	637		670		
Tuet ja avustukset		25	28			10		
Muut toimintatuotot, ulkoiset		1 620	1 169	250		1 042	1 829	1 646
Muut toimintatuotot, sisäiset		5 731	5 985	6 218		8 387	8 387	8 387
Valmistus omaan käyttöön			100					

Tulosityksikkö	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TPE 2015	TA 2016
1 000 €					
Kehittäminen ja tuki					
Tuloarvio	38	37	30	30	82
Määräraha	-2 640	-2 490	-2 782	-2 729	-2 985
Toimintakate	-2 602	-2 453	-2 752	-2 699	-2 903
Rakennusvalvonta					
Tuloarvio	571	905	622	605	650
Määräraha	-803	-776	-807	-806	-811
Toimintakate	-232	129	-185	-201	-161
Ympäristönsuojelu					
Tuloarvio	52	21	15	15	40
Määräraha	-406	-453	-498	-475	-490
Toimintakate	-354	-432	-483	-460	-450
Katu- ja viheralueet					
Tuloarvio	319	190	130	100	161
Määräraha	-1 910	-2 502	-2 124	-2 063	-2 024
Toimintakate	-1 591	-2 312	-1 994	-1 963	-1 864
Toimitilat					
Tuloarvio	9 181	9 078	9 079	9 179	9 283
Määräraha	-10 112	-9 385	-9 450	-9 228	-8 990
Toimintakate	-931	-307	-371	-49	294
Yhteensä					
Tuloarvio	10 161	10 231	9 876	9 929	10 216
Määräraha	-15 871	-15 606	-15 661	-15 301	-15 300
Toimintakate	-5 710	-5 375	-5 785	-5 372	-5 084

Toiminta-ajatus

Osasto tarjoaa kuntalaisille viihtyisän, turvallisen ja toimivan elinympäristön rakennuttamalla ja ylläpitämällä Sipoon kunnallistekniikkaa ja toimitiloja sekä ohjaamalla ja valvomalla kunnassa tapahtuvaa rakentamista sekä koordinoimalla ja toteuttamalla kunnan investoinnit.

Toiminnan tuottojen ja käyttömenojen kehittyminen vuosina 2016–2018

Osaston rakenteessa tapahtuu vuoden 2016 alussa muutos, jossa Sipoon vesihuollosta muodostetaan kunnallinen liikelaitos. Liikelaitoksen nimi on Sipoon vesihuoltoliikelaitos ja siitä käytetään nimitystä Sipoon Vesi – Sibbo Vatten.

Sipoon Vesi on edelleen osa Tekniikka- ja ympäristöosastoa ja Sipoon vedelle asetettavat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet esitetään osana Tekniikka- ja ympäristöosaston talousarviota.

Vesihuollon liikelaitostamisen yhteydessä vesihuollon taloudellinen eriyttäminen viedään loppuun. Tästä syystä Sipoon Vettä veloitetaan sen ostamista sisäisistä palveluista, kuten Talous- ja hallintokeskuksen antamasta talouspalveluista ja henkilöstöyksikön palveluista. Myös Tekniikka- ja ympäristöosasto veloittaa sen antamista palveluista, kuten laskutuspalveluista ja laajennusinvestointien rakennuttamispalveluista. Palveluiden veloitus on yhteensä 210 000 euroa vuodessa.

Toiminnan tuottojen ja käyttömenojen kehittyminen vuosina 2016 - 2018

Taulukossa on esitetty Tekniikka- ja ympäristöosaston talousarvio vuodeksi 2016 ja taloussuunnitelma vuosiksi 2017 ja 2018. Toimintatulot ja -menot on arvioitu vuoden 2016 kustannustasossa. Toimintatuloihin ja -menoihin on sisällytetty osaston kattilankansisäästöt ja toiminnan tehostamistoimenpiteet.

Talousarviokaudella 2016 - 2018 Teknisen toimen toimintamenot pienenevät yhteensä lähes miljoona euroa.

Toimintatulot kasvavat vuonna 2016 mm. vesihuollolta laskutettavan palvelun takia ja tämän jälkeen pienenevät, koska kiinteistöjen ylläpidon sisäisiä vuokria pidetään vuoden 2014 tasolla eli pienennetään inflaation verran koko jakson ajan.

Toimintamenot

Vuoden 2016 toimintamenoehdotus pienenee vuoden 2015 talousarviosta yhteensä 364 000 eurolla ja alittaa kunnan asettaman kehyksen selvästi. Pääsyy talousarvion toimintamenojen pienemiseen vuonna 2016 on se, että Tekniikka- ja ympäristöosasto tehostaa omaa toimintaansa erityisesti kiinteistöpalveluissa ja katu- ja viheralueiden kunnossapidossa palvelutasosta tinkimättä. Toimintaa tehostetaan vuonna 2016 seuraavasti:

• menojen pieneminen	455 000 €
• kolmen henkilötyövuoden siirtyminen Sivistysosastolta Toimitilat-yksikön vastuulle	125 000 €
• Yhteensä	580 000 €

Vuosien 2017 ja 2018 toimintamenot on esitetty vuoden 2016 kustannustasossa. Vuonna 2017 osaston toimintamenojen ennustetaan pienenevän 380 000 eurolla ja edelleen vuonna 2018 noin 180 000 eurolla verrattuna edellisen vuoden toimintamenoihin. Suurin osa toimintamenojen pienemisestä on suunniteltu toteutettavaksi tehostamalla koko osaston toimintaa, lisäämällä kunnossapidon ja omaisuuden käytön tehokkuutta. Talousarviokaudella 2016 - 2018 teknisen toimien toimintamenot pienenevät yhteensä noin miljoona euroa.

Toimintamenot vähenevät siitä huolimatta, että ylläpidettävän infran määrän (kadut, puistot) ennakoidaan kasvavan selvästi asukasmäärän kasvaessa. Asukasmäärän ennustetaan kasvavan vuonna 2016 noin 500 asukkaalla, vuonna 2017 noin 700 asukkaalla ja vuonna 2018 noin 700 asukkaalla.

Toiminnan tehostamistoimenpiteet on esitetty yksiköittäin tarkemmin.

Toimintatulot

Vuoden 2016 toimintatulojen ennustetaan kasvavan vuoden 2015 talousarviosta yli 300 000 euroa ja ylittävät selvästi kunnan esittämän kehyksen. Vuosina 2017 ja 2018 toimintatulojen ennustetaan pienenevän reaalisesti, koska sisäinen vuokra pidetään vuoden 2014 kustannustasossa eli pienennetään inflaation verran koko jakson ajan.

Vuoden 2016 toimintatulojen kasvu johtuu siitä, että lisääntyvän rakentamisen arvioidaan lisäävän rakennusvalvonnan tuloja ja vesihuollolle tehtävät tuki ja rakennuttamispalvelut laskutetaan Sipoon Vedeltä. Vuonna 2017 on suunniteltu otettavaksi käyttöön hulevesiviemäroidyillä alueilla hulevesimaksu, joka lisää katu- ja viheralueiden tuloja ja pienentää tulojen vähenemistä.

Toimintakate

Toimintakate paranee selvästi suunnittelujakson aikana kiinteistöjen ylläpitovuokran reaalisesta laskusta huolimatta. Vuonna 2016 toimintakate on noin 700 000 euroa parempi kuin vuoden 2015 talousarviossa. Lisäksi vuonna 2017 toimintakate ennustetaan paranevan reaalisesti lähes 350 000 euroa ja vuonna 2018 pysyvän reaalisesti noin vuoden 2017 tasolla. Osaston henkilöstömäärän ennustetaan säilyvän ennallaan talousarviokaudella 2016–2018 siitä huolimatta, että Sivistysosaston vahtimestaripalvelu, noin 3 henkilötyövuotta, siirtyy Tekniikka- ja ympäristöosastolle.

Koko osastoa koskevat tavoitteet 2016–2018

Operaatio Kattilankansi

Operaatio Kattilankansi on ollut Tekniikka- ja ympäristöosaston kehittämispolun luonnollinen jatke. Vuonna 2013 Tekniikka- ja ympäristöosasto käynnisti toiminnan kehittämisen kohti suunnitelmallisempaa, ennakoivampaa ja kustannustehokkaampaa toimintaa kehittämällä yksiköiden toimintatapoja ja prosesseja. Työ jatkuu operatiivisen työn suunnitelmallisuuden lisäämisellä sekä hankintojen optimoinnilla.

Vuoden 2014 alusta talouden kustannusten seuranta ja tiliöinti muuttuivat niin, että kustannuksia on pystytty seuraamaan toiminnoittain. Sisäinen laskenta vastaa osaston ja yksiköiden nykyisiä organisaatiomalleja. Parempaa kokonaiskuvaa ja johtamista sekä kustannustietoutta on voitu alustavasti käyttää hyväksi Operaatio Kattilankannen säästöjä määriteltäessä.

Tekniikka- ja ympäristöosasto analysoi jatkuvasti omia toimintatapoja ja tehtäväkokonaisuuksia ja luo niistä ns. sateenvarjohankkeita ja määrittää niissä olevat säästöpotentiaalit. Sateenvarjohankkeille, jotka kokoavat kaikki yksityiskohtaiset toimenpiteet toiminnalliseksi kokonaisuudeksi, asetetaan saavutettavissa oleva tavoite. Vuonna 2015 ko. toiminta laajennettiin käsittämään kunnan kaikki osastot ja keskuskeskukset ns. tavoitteiden asetanta -prosessissa, joka toteutettiin huhti-toukokuussa 2015 ja jota jatketaan tulevana vuosina.

Strategiset tavoitteet

Operaatio Kattilankannen säästöjen tavoite koko kunnan osalta on 10 milj. euroa parempi tuottavuus (tulojen ja menojen välinen ero) vuoteen 2020 mennessä. Kattilankansiperiaatteen säästöt ja tuotot on viety osaksi Tekniikka- ja ympäristöosaston talousarvioehdotusta sekä talousarviovuoden 2016 että talousarviokauden 2016 - 2018 osalta. Säästöt koostuvat kehittämisprojektien tuloksena syntyvästä kustannustehokkaammasta tavasta toimia ja tuottaa palveluita. Kustakin kehittämiskokonaisuudesta on muodostettu kehittämisprojekteja, jotka Operaatio Induktiolieden myötä on liitetty osaksi projektia.

Sipoon kunnan uusi tavoite siirtyä kohti itseoppivaa asiantuntijaorganisaatiota on luonnollinen jatke Tekniikka- ja ympäristöosaston kehittämisessä. Kehittämistyö ICT:tä hyväksi käyttäen on myös yksi keskeinen osa Tekniikka- ja ympäristöosaston työkalupakkia.

Yksi keskeinen kehittämiskokonaisuus on hankintojen kehittäminen kilpailuttamisen keinoin. Ko. kehittämisprojekti on aloitettu jo keväällä 2015 ja jatkuu koko vuoden 2016.

Talousarviovuonna 2015 Tekniikka- ja ympäristöosastolla on käynnissä tai vuoden 2015 aikana käynnistetään seuraavat ICT-pohjaiset kehittämisprojektit:

Sipoo-talo

- Sipoo-talo-hanke käsittää toiminnan, jossa nykyisissä toimitiloissa vuokrattavissa olevia tiloja tarjotaan keskitetysti yhtenäisin ehdoin eri tavoin, mm. netin kautta, ulkopuolisten käyttöön. Tavoitteena on, että virtuaalisen Sipoo-talon toiminta käynnistetään ja siihen liittyvä ohjelmisto otetaan käyttöön vuonna 2015.

Rakennusvalvonnan sähköinen lupa-asiointi

- Rakennusvalvonnassa sähköistetään koko ympäristö asioinnista arkistoon. Sähköisen lupa-asioinnin palvelukanavan avulla Rakennusvalvonnan toimintaa voidaan tehostaa ja parantaa niin, että kasvusta ja rakentamisesta aiheutuva paine tulevaisuudessa keventyy.

Rakennus- ja huoneistorekisterin kehittäminen

- Kehittämisprojektissa rekisteri saatetaan ajan tasalle. Rekisterin avulla tehostetaan eri toimijoiden tiedonkeruun prosesseja.

Ympäristönsuojelun sähköinen viestintä

- Ympäristönsuojelulaki uudistui 1.9.2014 ja siinä määrätään viranomaiselle velvoitteita, jotka koskevat sähköistä viestintää. Yhteistyössä hallinnon kanssa luodaan käytännöt velvoitteiden toteuttamiseksi.

Katu- ja puistorekisterin luominen

- Katu- ja puistorekisterin avulla voidaan ennakoida ja tehostaa mm. tulevia kadunkunnostustoimenpiteitä.

Kiinteistöjen ylläpidon toiminnanohjausjärjestelmä

- Toimitilojen kiinteistöjen ylläpidon toiminnanohjausjärjestelmä otetaan käyttöön tehostamaan operatiivisen työn tärkeimpiä prosesseja.

Kiinteistöautomaatiojärjestelmien toiminnan ja käyttöliittymien yhtenäistäminen

- Kiinteistöautomaatiota kehitetään helpommaksi ja yhtenäisemmäksi työkaluksi palvelemaan tarkoitustaan, eli kiinteistön seuranta ja talotekniikan ohjausta

Lukituksen, kulunvalvonnan ja turvajärjestelmien toiminnan ja käyttöliittymien yhtenäistäminen

- Yhtenäistetään ja kehitetään käytännön työssä toimivammaksi järjestelmäksi siten, että työ voidaan tehdä sujuvammin ja joustavammin.

Siivous

- Siivouksen kustannustehokkuutta lisätään siivouksen mitoituksen, palvelukuvausten määrittämisen ja työn kehittämisen avulla. Projektiin liittyy myös toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönotto.

Edellä mainitut ICT-projektit ovat keskeinen osa osaston kehittämistä ja kustannusten hallintaa.

Kunnan kasvustrategian tukeminen

Investointihankkeiden tulee kohdistua oikeisiin kohteisiin ja ne tulee toteuttaa oikein. Investointikohteiden kohdistamisen apuvälineinä ovat kymmenen vuoden investointiohjelma ja INTO-työkalu. Investointihankkeen lähtökohtana ja perustana on hyvä toiminnallinen ja tekninen suunnittelu, koska investointikustannukset sidotaan hankkeiden suunnitteluun.

Tekniikka- ja ympäristöosasto on yhteistyössä yksiköidensä (Katu- ja viheralueet, Vesihuolto, Toimitilat) sekä Kaavoitus-yksikön, Sosiaali- ja terveysosaston ja Sivistysosaston sekä Talous- ja hallintokeskuksen virkamiesten kanssa laatinut investointiohjelman työkalun, INTO-ohjelmiston. Työkalun kehittämisen ensimmäinen vaihe aloitettiin vuoden 2013 alussa ja toinen vaihe vuoden 2014 alussa. Tällä hetkellä INTO-työkalu on tietokantaohjelmisto, joka mahdollistaa eri skenaarioiden ja vaikutusten arvioinnin.

INTO-ohjelmisto jakautuu infra-osaan ja rakennukset-osaan. Infra-osa käsittää prosessin kaavoitus–infran rakentaminen–tontinmyynti–asukkaan muutto. Työkalulla saadaan realistinen kuva uusien alueiden ja kaavamuutosalueiden asukaslisäyksestä ja alueiden toteutuksen vaikutuksesta talouteen. Laadittu investointiohjelma on infra-investointien osalta lähtenyt kaavoituksen aikataulusta. Työkalu mahdollistaa myös tonttien myynnistä ja markkinoinnista lähtevän suunnitteluprosessin. INTO-ohjelmiston rakennukset-osan lähtökohtana ovat asukasmäärä ja sen kehittyminen sekä toimintojen palveluverkko-suunnitelmat. Osiossa määritellään investointikustannusten lisäksi rakennusten rakentamisen tehokkuuden tunnusluvut.

Vuonna 2015 INTO-työkalua on käytetty hyväksi investointisuunnitelman laadinnassa. Vuonna 2016 INTO-työkalua kehitetään edelleen tulosten esittämisen osalta kohti graafista ja karttamuotoista käyttöliittymää.

Koko osastoa koskevat strategiset ja sitovat tavoitteet vuosiksi 2016–2018

Asiakaslähtöisyyden osaston strategisena ja sitovana tavoitteena on tarjota lyhytaikaista vuokrausta kuntalaisille erityisen ja helppokäyttöisen Sipoo-talo portaalin avulla. Rakennuslupa-asioissa asukkaalle tarjotaan Lupapiste.fi portaali. Lisäksi kiinteistöasioita hallinnoidaan sähköisten järjestelmien avulla, joissa asiakas saa palvelun ja voi tehdä palvelupyynnön halutessaan myös sähköisen palvelun avulla.

Jatkuvan parantamisen osaston strategisena ja sitovana tavoitteina ovat käynnissä olevat hyväksytyt induktioliesiprojektit, jotka kattavat keskeisimmät osaston keittämishankkeet.

Talouden kattilankansiperiaatteen säästöt on sisällytetty osaston talousarvioon, joka on joka vuosi lisääntyvästä asukasmäärästä huolimatta pienenevä.

Strateginen / Sitova tavoite	Toimenpide	Mittari
Asiakaslähtöiset, hyvinvointia ja terveyttä edistävät kuntapalvelut	Lyhytaikaista vuokrausta ja kiinteistöjen ylläpitoa ja rakennuslupa-asiointia hallinnoidaan sähköisten järjestelmien avulla.	Järjestelmät käytössä ensisijaisesti tarjottavana kanavana
Jatkuva parantaminen	Jokainen tulosyksikkö toteuttaa omin projektein kehityspolun tavoitetilan saavuttamiseksi.	Osastolla on käynnissä vähintään kahdeksan hyväksyttyä induktioliemiesiprojektia.
Talouden kattilankansiperiaate	Vuoden 2016 talousarviossa pyydytään toimintamenojen ja toimintatulojen osalta.	Kate <= -5 084 000 euroa Menot <= 15 298 000 euroa
Nostokurkia Sipooseen	10 vuoden investointiohjelma päivitetään ja investointisuunnitelma laaditaan.	Investointiohjelma ja -suunnitelma on laadittu osana talousarvioprosessia.

Sipoon Veden toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Sipoon Vesi vastaa kunnan vesihuoltolaitokselle kuuluvista tehtävistä. Yksikkö varmistaa ja turvaa siipoolaisille korkealaatuiset vesihuollon palvelut.

Sipoon vesihuoltoliikelaitoksen eli Sipoon Veden perustamisesta päätetään syksyllä 2015 ja se aloittaa toimintansa suunnitelman mukaan 1.1.2016. Talousarviokirjan erillisessä kohdassa on Sipoon Veden esitys liikelaitoksen talousarvioksi. Johtokunta päättää liikelaitoksen talousarviosta valtuuston talousarviopäätöksen jälkeen ensimmäisessä pitämässään kokouksessa

Toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2016 ja talousarviokaudelle 2016 - 2018

Sipoon Vedelle asetettavat toiminnalliset tavoitteet ovat seuraavat:

- Vuositavoitteiden tulee perustua kunnan vuositavoitteisiin ja toimenpiteisiin.
- Toteuttaa kunnan kehittämisprojektit kuten esim. Kattilankansi- ja Induktioliemiesiprojektia yhdessä muun kunnan organisaation kanssa
- Laatia ehdotus Sipoon Veden toiminta-alueesta yhteistyössä kunnan kanssa siten, että se voidaan viedä päätettäväksi valtuustoon
- Sipoon asiakkaiden tiedottamisen kehittäminen yhteistyössä kunnan ja kumppanien kanssa

Taloudelliset tavoitteet vuodelle 2016 ja talousarviokaudelle 2016 - 2018

Sipoon Veden taloudelliset tavoitteet ovat:

- Vuosikate kattaa poistot ja kunnan päättämät pääomakustannukset viimeistään vuonna 2018 päätetyillä veden hinnoittelulla ja tämän jälkeen vuosikate kattaa poistot ja kunnan päättämät pääomakustannukset kasvun tuomien lisätulojen avulla korottamatta veden hintoja.
- Raportoida talouden toteutumisesta ja toteumaennusteesta kerran kuussa
- Laatia investointiohjelma ja suunnitelma yhteensopivaksi kunnan investointien kanssa

TULOSYKSIKKÖ: KEHITTÄMINEN JA TUKI

VASTUUHENKILÖ: Hallintosihteeri

Toiminta-ajatus

Tulosyksikkö huolehtii osaston tukipalveluista ja kehittämisen koordinoinnista sekä palvelee valiokuntaa. Asukasvalinnat Kunta-asunnot Oy:n omistamien asuntoihin siirtyvät marraskuun 2015 alusta Kunta-asunnot Oy:lle. Lyhytaikaisesta tilavuokrauksesta ja teknisestä tapahtumajärjestämisestä vastaava Sipoo-talo on osa yksikköä. Yksikön määrärahaan sisältyvät myös pelastustoimintaan varatut määrärahat.

Toimintaympäristöä, toimintaa, toiminnan tuottoja ja kuluja sekä henkilöstöä koskevat keskeiset muutokset vuosina 2016–2018

Yksikön kehittäminen koko osastoa palvelevaksi, matriisimaiseksi organisaatioksi on loppusuoralla. Hallintohenkilöstön toimien siirto yksikköön on toteutettu ja toiminnan rakentaminen aiempaa joustavammaksi jatkuu. Yksikkö tarjoaa muille osaston yksiköille keskeisiä tukipalveluita ja tukee osaston johtoa kehittämis- ja strategiatyössä. Uusina tai uudistuneina painopisteinä korostuvat strategiatyön lisäksi kestävän kehityksen ja hankinnan koordinoituvastuu. Kestävän kehityksen osalta yksikön tehtäväksi tulee kuntatason kestävän kehityksen työn strateginen suunnittelu.

Lyhytaikaisesta tilavuokrauksesta ja teknisestä tapahtumajärjestämisestä vastaavan Sipoon talon toiminnan aloitus tuo kuntaan täysin uudenlaisen digitaalisen foorumin, jossa tilantarjoajat, kuntalaiset ja muut toimijat kohtaavat. Sipoo-talon myötä myös kunnan omien lyhytaikaisesti vuokrattavien tilojen käytännöt ja hinnoittelu uudistuvat siten, että ne muodostavat jatkossa yhtenäisen kokonaisuuden. Tekninen tapahtumajärjestäminen nivoutuu samaan kehittämiskokonaisuuteen.

Kunnan omistamien ns. henkilökunta-asuntojen kokonaisuutta ja sen roolia osana kunnan organisaatiota tullaan arvioimaan vuoden 2015 loppupuolella ja vuoden 2016 aikana.

Tunnusluvut

	TP 2014	TA 2015	TPE2015 (ennuste)	TA 2016
Asuntoasiat,				
Asukkaiden valinta Kunta-asunnot Oy:n asuntoihin (kpl)	120	100	94	100
Pelastustoimi, käyttökustannukset, euroa/asukas*	114	112	112	105

*Käyttökustannuksiin sisältyvät toimintamenot, poistot ja arvonalentumiset.

Kehittäminen ja tuki

1 000 €		TP 2013	TP 2014	TA 2015	TPE 2015, elokuu	TAE 2016	TS 2017	TS 2018
Tuloarvio	Tuotot	38	37	30	30	82	115	125
Määräraha	Kulut	-2 640	-2 490	-2 782	-2 729	-2 985	-2 983	-2 983
Toimintakate	Netto	-2 602	-2 453	-2 752	-2 699	-2 903	-2 868	-2 858
Määrärahan muutos %		11,1	-5,7	11,7	9,6	9,4	-0,1	0,0
Määrärahan muutos euroina		-264	150	-292	-239	-256	2	0
Asukkaat	31.12.	18 914	19 034	19 500	19 500	20 000	20 700	21 400
Nettomenot	euroa/asukas	-138	-129	-141	-138	-145	-139	-134
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina	htv	4,9	5,2	6,0	8,0	11,0	11	11
Toimintakulut yhteensä	euroa/htv	-538 776	-478 846	-463 650	-341 125	-271 336	-271 182	-271 182

TULOSYKSIKKÖ: RAKENNUSVALVONTA

VASTUUHENKILÖ: Rakennusvalvontapäällikkö

Toiminta-ajatus

Rakennusvalvonta toimii Sipoon kunnan rakennus- ja ympäristövaliokunnan alaisena rakennusvalvontaviranomaisena.

Rakennusvalvonnan tehtävänä on tuottaa terveellistä ja turvallista rakentamista ja hyvää kuntakuvaa sekä viihtyisää elinympäristöä. Rakennusvalvonnan tehtäviin kuuluvat rakennetun ympäristön valvonta, rakentamista ja muita toimenpiteitä koskeva ohjaus, neuvonta ja lupakäsittely sekä rakentamisaikainen valvonta.

Rakennusvalvonnan toimintaa ohjaavat mm. maankäyttö- ja rakennuslaki, maankäyttö- ja rakennusasetus, Sipoon kunnan rakennusjärjestys, Suomen rakentamismääräyskokoelma sekä kaavat ja niiden määräykset.

Toimintaympäristöä, toimintaa, toiminnan tuottoja ja kuluja sekä henkilöstöä koskevat keskeiset muutokset vuosina 2016–2018

Viranomaistehtävien hoitamisen ohella rakennusvalvonta on lähtenyt edelleen kehittämään toimintaansa kohti nopeampaa, laadukkaampaa ja asiakaslähtoisempää lupaprosessia. Rakennusvalvonnan henkilöstö käyttää aktiivisesti sähköisen lupa-asioinnin välinettä (Lupapiste.fi) sekä on mukana ko. asiointivälineen kehittämisessä: vuonna 2016 pyritään siirtämään myös rakentamisaikainen valvonta sekä sähköisen käyttöarkiston luominen Lupapisteeseen. Rakennusvalvontaohjelma vaihdetaan ajanmukaisempaan.

Rakennusrekisterin laadunparannusprojekti, joka on käynnistetty loppuvuodesta 2014, etenee vaiheittain: väestörekisterikeskuksen ja kunnan rekisteritiedot on pääosin yhdenmukaistettu sekä tarkistukset verottajan tietojen ja kunnan tietojen välillä on tehty. Näin ns. massatarkistukset on suoritettu ja projekti jatkuu kiinteistökohtaisella tarkastelulla, mikä viimeistelee rekisterin laadun. Rakennustietojen käsittelyä uudistetaan valtakunnallisestikin Väestörekisterikeskuksen väestötietojärjestelmässä: kunnissa otetaan käyttöön pysyvä rakennustunnus, jonka avulla tehostetaan eri toimijoiden tiedonkeruun prosesseja.

Rakennusvalvonnan toiminnan tuoton määrä syntyy väestönkasvusta ja sen aiheuttamasta lisääntyvistä rakentamistarpeista. Rakentamisen määrä pientalojen osalta on säilynyt suhteellisen vakaana; merkittävät muutokset rakennusvalvonnan tuottoihin syntyvät laajoista asuinrakentamisen hankkeista sekä yritysten toimitilojen tai tuotantorakennusten hankkeista neliöperusteisen taksan kautta.

Lupaprosessia kehittämällä ja sähköisen asioinnin avulla pyritään kasvun vuosinakin vähintäänkin säilyttämään palvelun laatu nykyisellä henkilömäärällä.

Rakennusvalvonta valmistautuu yhdessä rakennus- ja ympäristövaliokunnan kanssa ottamaan vastuun kaikkien poikkeuslupien käsittelystä 1.4.2016 lähtien.

Tunnusluvut

	TP2014	TA 2015	TPE 2015 ennuste	TA 2016
- rakennusluvut, lkm	255	270	270	280
- toimenpideluvat, lkm	129	110	110	100
- rakennuslupien keskimääräinen käsittelyaika, kk	1,8	2,0	2,0	2,0
- käyttöönotetut tai valmistuneet asunnot (uudisrakennukset), lkm	209	220	220	250
- asuinrakentamiseen myönnetty luvat (uudisrakennukset), lkm	111	120	120	130
- asuinrakentamiseen myönnettyjen lupien sisältämä asuntomäärä (uudisrakennukset), lkm	525	300	300	350

Rakennusvalvonta

	1 000 €	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TPE 2015, elokuu	TAE 2016	TS 2017	TS 2018
Tuloarvio	Tuotot	571	905	622	605	650	680	680
Määräraha	Kulut	-803	-776	-807	-806	-811	-810	-810
Toimintakate	Netto	-232	129	-185	-201	-161	-130	-130
Määrärahan muutos %		17,0	-3,4	4,0	3,9	0,6	-0,1	0,0
Määrärahan muutos euroina		-117	27	-31	-30	-5	1	0
Asukkaat	31.12.	18 914	19 034	19 500	19 500	20 000	20 700	21 400
Nettomenot	euroa/asukas	-12	7	-9	-10	-8	-6	-6
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina	htv	10,3	9,6	10,5	10,5	11,0	10	10,5
Toimintakulut yhteensä	euroa/htv	-77 961	-80 833	-76 867	-76 762	-73 736	-81 000	-77 143

TULOSYKSIKKÖ: YMPÄRISTÖNSUOJELU

VASTUUHENKILÖ: Ympäristönsuojelupäällikkö

Toiminta-ajatus

Ympäristönsuojelu toimii Sipoon kunnan rakennus- ja ympäristövaliokunnan alaisena ympäristönsuojeluviranomaisena. Yksikön tehtävänä on kunnassa vastata alan valvonnasta, lupakäsittelystä, ohjauksesta ja neuvonnasta sekä huolehtia siitä, että ympäristönsuojelusta annettua lainsäädäntöä ja määräyksiä noudatetaan.

Yksikön määrärahaan sisältyvät myös alueellisesti hoidetun maaseutuhallinnon tehtäviä varten varatut määrärahat.

Toimintaympäristöä, toimintaa, toiminnan tuottoja ja kuluja sekä henkilöstöä koskevat keskeiset muutokset vuosina 2016–2018

Ympäristölainsäädännön kokonaisuudistus heijastuu lähivuosina voimakkaasti myös kuntakentälle ja yksikön toimintaan. Toiminnassa on luotava uusia työmenetelmiä, prosesseja sekä toimintatapoja. Lupapurkutalkoon myötä toiminta keskittyy yhä vahvemmin jälkivalvontaan, mikä hallinnollisesti on aikaa vievää ja työlästä. Taksan päivittämisen myötä suunnitellusta luvanvaraisesta valvonnasta aletaan periä maksua.

Ympäristönsuojeluyksikkö kehittää sähköistä asiointia. Lupapiste.fi on edennyt ympäristönsuojelun pilotointiin ja yksikkö on mukana kärkijoukossa. Asiakirjojen saavutettavuutta sähköisesti parannetaan yhteistyössä Kehittämis- ja tukiyksikön sekä Talous- ja hallintokeskuksen kanssa.

Vesistöjen seuranta- ja kehittämishankkeita jatketaan. Taasjärvellä seurataan vedenlaatua, suoritetaan kalanistutus sekä tehdään aktiivisesti yhteistyötä järven tilan edistämiseksi. Savijärven tilaa pyritään parantamaan suorittamalla hoitokalastusta. Onnistunutta Jokitalkkarihanketta jatketaan, jotta voidaan turvata luontaisen lohikannan lisääntyminen Sipoonjoen sivuhaaroissa.

Tunnusluvut

	TP2014	TA 2015	TPE 2015	TA 2016
- luvat ja päätökset, lkm	15	11	9	16
- haittailmoitukset	*	*	*	100
- lausunnot, lkm	49	45	50	50

* tietoja ei ole aikaisemmin laskettu

Ympäristönsuojelu

1 000 €		TP 2013	TP 2014	TA 2015	TPE 2015, elokuu	TAE 2016	TS 2017	TS 2018
Tuloarvio	Tuotot	52	21	15	15	40	25	25
Määräraha	Kulut	-406	-453	-498	-475	-490	-490	-490
Toimintakate	Netto	-354	-432	-483	-460	-450	-465	-465
Määrärahan muutos %		-13,3	11,6	9,9	4,9	3,2	0,0	0,0
Määrärahan muutos euroina		62	-47	-45	-22	-15	0	0
Asukkaat	31.12.	18 914	19 034	19 500	19 500	20 000	20 700	21 400
Nettomenot	euroa/asukas	-19	-23	-25	-24	-23	-22	-22
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina	htv	4,5	5,5	4,9	5,0	5,0	5	5
Toimintakulut yhteensä	euroa/htv	-90 222	-82 364	-101 633	-95 000	-98 000	-98 000	-98 000

TULOSYKSIKKÖ: KATU- JA VIHERALUEET

VASTUUHENKILÖ: Kuntatekniikan päällikkö

Toiminta-ajatus

Tulosityksikkö huolehtii katujen, puistojen ja muiden kunnan yleisten alueiden rakentamisesta ja kunnossapidosta. Lisäksi yksikkö huolehtii kunnan metsien hoidosta sekä jätelain, romuajoneuvolain ja yksityisistä teistä annetun lain mukaisten kunnan tehtävien hoidosta.

Toimintaympäristöä, toimintaa, toiminnan tuottoja ja kuluja sekä henkilöstöä koskevat keskeiset muutokset vuosina 2016–2018

Lähivuodet tulevat kuntatalouden kannalta olemaan edelleen haastavia. Tämän johdosta on Sipoon kunnassa Operaatio Kattilankannen lisäksi otettu käyttöön Operaatio Induktioliesi, jonka tarkoituksena on edelleen kohdentaa huomio tulosityksiköiden toimintatavoissa säästöjen aikaansaamiseen. Katu- ja viheralueet yksikössä tämä on huomioitu toteuttamalla oman toiminnan tehostamista ja energian säästämistä koskien kunnossapitotöitä. Näillä menetelmillä pyritään lähivuosina säilyttämään kunnossapitokustannukset yksikössä pääosin samalla tasolla kunnan asukasmäärän kasvusta huolimatta.

Energian säästämiseksi on katuvalaistuksessa vaihdettu nykyisiä elohopeapolttimoilla varustettuja valaisimia uusiin LED-valaisimiin kahtena kuluneena vuonna. Edessä on valaisinvaihdon osalta viimeinen vuosi, jolloin on tarkoitus vaihtaa myös kunnan omistamia valaisimia ELY-keskuksen hallinnoimilla teillä. Tämän vaiheen ajallinen kesto ja laadullinen lopputulos ovat toki riippuvaisia ELY-keskuksen kannanotoista.

Kunnan katuomaisuus pinta-aloineen sekä katualueella olevat laitteet ja johdot on kartoitettu vuoden 2015 aikana. Samoin on kerätty katujen kuntotiedot, tehdyt perusparannukset jne. Näistä kerätyistä tiedoista on laadittu alustava katurekisteri, jota on vuoden 2016 aikana tarkoitus hyödyntää ennakoidun hoidon ja suunniteltujen korjausten muodossa parantaen siten yksikön toiminnan tehostamista niin, että päästään suunnitelmalliseen ja ennakoituun pitkän aikavälin kunnossapito- ja peruskorjausjärjestelmään.

Kuten yllä on mainittu katujen suhteen, on vuoden 2015 aikana kartoitettu myös hoidettavien puistojen pinta-alat, niiden kasvitiedot, leikkivälineet ja laitteet kuntotietoineen. Näillä tiedoilla varustetun puistorekisterin avulla saavutetaan samat tulokset kuin katurekisterissäkin, eli pitkän ajan ennakkosuunnitelmat puistojen hoidoista.

Hulevesimaksu on suunniteltu otettavaksi käyttöön v. 2017 aikana. Hulevesimaksulla on tarkoitus kattaa mm. HV-viemäreiden ja niihin liittyvien viivytys- ja selkeytysaltaiden käyttö- ja rakentamiskustannuksia. Vuonna 2016 jatketaan HV-linjojen perustietojen kartoitusta.

Tunnusluvut

	TP2014	TA 2015	TPE2015	TA 2016
- Kunnan kunnossapitämiä teitä (km)	63,1	64	63,9	67,5
- Katuvalaistuspisteitä (lkm)	3 540	3 600	3 689	3 750
- Rakennettuja ja hoidettuja puistoja (ha)	53,2	55	55,2	57,5

Katu- ja viheralueet

	1 000 €	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TPE 2015, elokuu	TAE 2016	TS 2017	TS 2018
Tuloarvio	Tuotot	319	190	130	100	161	245	245
Määräraha	Kulut	-1 910	-2 502	-2 124	-2 063	-2 024	-2 045	-2 065
Toimintakate	Netto	-1 591	-2 312	-1 994	-1 963	-1 864	-1 800	-1 820
Määrärahan muutos %		-13,6	31,0	-15,1	-17,5	-1,9	1,0	1,0
Määrärahan muutos euroina		300	-592	378	439	39	-21	-20
Asukkaat	31.12.	18 914	19 034	19 500	19 500	20 000	20 700	21 400
Nettomenot	euroa/asukas	-84	-121	-102	-101	-93	-87	-85
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina	htv	14,6	13,3	14,5	15,0	15,0	15	15
Toimintakulut yhteensä	euroa/htv	-130 822	-188 120	-146 483	-137 533	-134 960	-136 333	-137 667

TULOSYKSIKKÖ: TOIMITILAT

VASTUUHENKILÖ: Tilapalvelupäällikkö

Toiminta-ajatus

Tulosityksikkö suunnittelee, rakennuttaa, kunnossapitäää ja vuokraa toimitiloja kunnan omien yksiköiden tarpeisiin sekä turvaa rakennuskannan arvon säilymistä ennakoivalla ja kestäväällä kiinteistönpidolla.

Toimintaympäristöä, toimintaa, toiminnan tuottoja ja kuluja sekä henkilöstöä koskevat keskeiset muutokset vuosina 2016–2018

Yleinen taloustilanne jatkuu edelleen haastavana vuoden 2016 aikana, Sipoon kunnassa tämä näkyy Operaatio Kattilankantena sekä Operaatio Induktiolietenä, jotka asettavat tiukat raamit toiminnan talouden lukuihin. Näiden säätövaikutus on keskeinen tulevan kolmen vuoden ajan. Toimitilayksikössä tavoitteet on jaettu kolmeen sateenvarjokohteeseen: palvelujen tehostaminen, kiinteistökannan tehostaminen sekä omaisuuden hallinnan optimointi.

Palvelujen tehostaminen on suora jatko vuonna 2013 aloitettuun suunniteltujen toimintatapojen sisäänajoon. Työ jatkuu toimitilojen operatiivisen työn suunnitelmallisuuden lisäämisellä sekä hankintojen optimoinnilla.

Operatiivinen työ käsittää siivouksen, huollon, äkillisen vian, suunnitelmallisen korjauksen ja muutostyöt. Palvelutuotannon tehostaminen kohdistuu nykyiseen kiinteistökantaan ja toteutetaan omaa työtä tehostamalla, palvelunostojen karsimalla ja palvelunostojen tehostamalla. Painopisteenä jatkuu ensi vuonna huollon, äkillisen vian sekä nyt erityisesti siivouksen prosessit. Näissä kehittämishankkeissa päästään seuraavaan askeleeseen, joka tarkoittaa huollon puolella siirtymistä enemmän pyörille sekä siivouksen puolella siivousmitoituksen mukaisiin työtapoihin siirtymiseen. Kehittämishankkeina ovat myös luku- ja kulunvalvonnan sekä automaation digitalisoiminen.

Kiinteistökannan tehostaminen on vuonna 2015 salkutusprojektin kautta poistuvien sekä Nikkilän Sydämen valmistumisen yhteydessä poistuvien tilapäisten elementtirakennusten kustannusten säästöä. Omaisuuden hallinnan optimointi käsittää kiinteistöjen käytön tehostumisen kautta turhiksi jäävien kiinteistöjen myynnin, joka hallinnoidaan kiinteistösalkun ja erikseen hyväksytyjen toimenpiteiden mukaisesti.

Kattilan kannen seurauksena toimitilojen vuoden 2016 käyttöbudjetti on 8 990 000 euroa, joka on 4,9 % pienempi kuin vuoden 2015 budjetti. Käyttöbudjetissa tulopuolella ylläpito vuokrat pidetään edelleen euromääräisesti vuoden 2014 tasolla ja vuosina 2017 - 2018 ylläpito vuokria ei ainakaan nosteta.

Sivistysosaston kanssa vuonna 2015 yhdessä sovittu huoltotoiminnan palvelujen tuottamisen järjestely aiheuttaa noin 125 000 euron lisän huollon palkkakustannuksiin, kun sivistysosaston aikaisemmin maksamat henkilökustannukset siirtyvät Toimitilat-yksikölle. Lisäkustannukset on sisällytetty pieneneviin kustannuksiin.

Vuoden 2014 alusta talouden kustannusten seuranta ja tiliointi muuttui niin, että kustannusseuranta on pystytty seuraamaan toiminnoittain ja vuonna 2015 budjetointi tehtiin myös tämän mukaisesti. Lisäksi vuonna 2015 seurattiin rakennuksia erillisellä kustannuspaikalla, vuonna 2016 rakennuksiin kohdentuvat tulot ja menot budjetoidaan tälle omalle kustannuspaikalle.

Sisäisten vuokrien prosessi siirtyi Talous- ja hallinto osastolta Toimitilat-yksikölle vuonna 2014 alusta ja vuonna 2016 kehitetään sisäisten vuokrien prosessia selkeämpää suuntaan.

Investointipuolella vuoden 2014 aikana luotiin uusi 10-vuoden investointisuunnittelua tukeva työkalu, jonka perusteella investointikohteet määritellään. Tärkeitä investointikohteita toimitiloille vuonna 2016 ovat uudelleeninvestointeina Nikkilän Sydän, joka valmistuu käyttöön syyslukukaudeksi 2016. Sinne siirtyvät Kungsvägens skola sekä Sipoonjoen koulu. Samalla vapaudutaan tilapäisistä elementtirakennuksista, joissa Sipoonjoen koulu on toiminut.

Peruskorjausinvestointeja ovat Nikkilän kirjasto sekä vuoden 2015 keittiöselvityksen mukaiset muutokset koulujen valmistus sekä jakelukeittiöihin. Sisäilmaan liittyvät kysymykset hallitsivat osaa kiinteistöjä vuonna 2015, kohteita olivat Talman koulu kuin – päiväkotia sekä Kuntala. Talman koulun saneeraus jatkuu vuonna 2016.

Tunnusluvut

	TP2014	TA 2015	TPE 2015	TA 2016
- osastojen käytössä olevat toimitilat htm ² (ei asunnot)	92 000	92 000	91 500	91 500
- vuokratut asuin- huoneistojen lkm	101	90	103	103
- vuokratut muut kiinteistöt, lkm	20	19	16	16
- ei- käytössä olevat toimitilat htm ² (passiiviset)	1 400	1 400	1 400	1 400

Toimitilat

1 000 €		TP 2013	TP 2014	TA 2015	TPE 2015, elokuu	TAE 2016	TS 2017	TS 2018
Tuloarvio	Tuotot	9 181	9 078	9 079	9 179	9 283	9 118	8 957
Määräraha	Kulut	-10 112	-9 385	-9 450	-9 228	-8 990	-8 590	-8 390
Toimintakate	Netto	-931	-307	-371	-49	294	528	567
Määrärahan muutos %		9,6	-7,2	0,7	-1,7	-2,6	-4,4	-2,3
Määrärahan muutos euroina		-884	727	-65	157	238	400	200
Asukkaat	31.12.	18 914	19 034	19 500	19 500	20 000	20 700	21 400
Nettomenot	euroa/asukas	-49	-16	-19	-3	15	26	26
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos								
laskennallisina virkoina	hvt	83,2	79,3	80,0	77,0	77,0	76	76
Toimintakulut yhteensä	euroa/hvt	-121 538	-118 348	-118 126	-119 844	-116 748	-113 026	-110 395

SIPOON VESIHUOLTOLIIKELAITOS (Sipoon Vesi – Sibbo Vatten)

Sipoon veden Tuloslaskelma, Investoinnit sekä Rahoitus esitetään yhtenä kokonaisuutena kohdassa 7.5

6 HENKILÖSTÖ

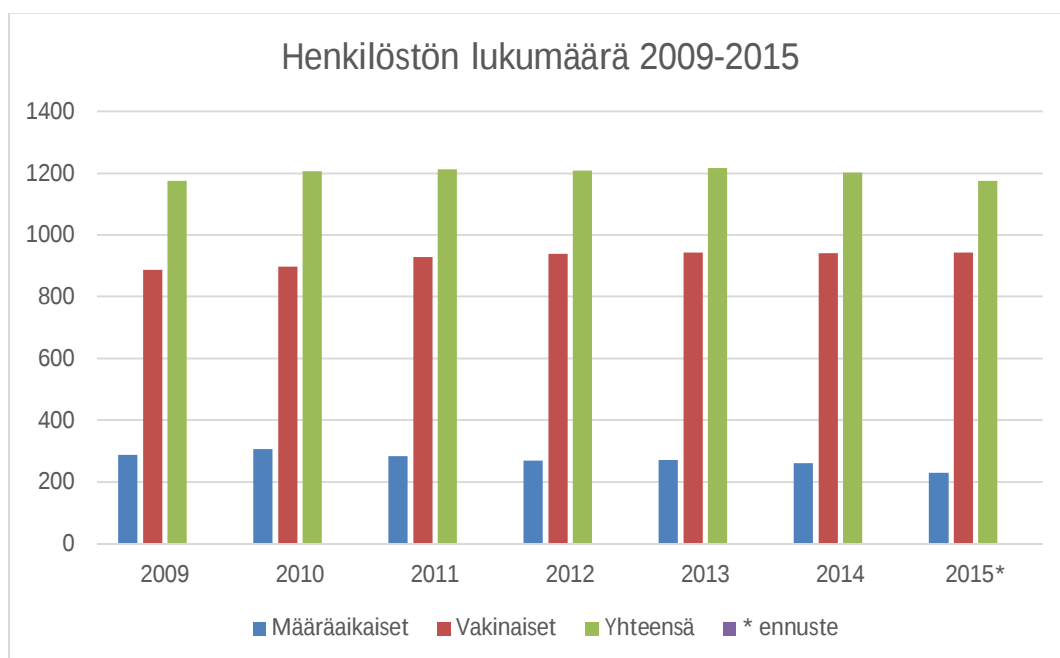
	TP 2013	TP2014	TA 2015	TPE 2015	TAE 2016	TS 2017	TS 2018
KH	63,9	64,9	67,8	67,0	68,0	68,8	68,8
Johto	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Taha	41,9	44,9	47,0	46,0	47,0	47,0	47,0
Keke	21,0	19,0	19,8	20,0	20,0	20,8	20,8
Sote	326,3	328,0	317,0	323,0	326,5	331,5	334,5
Hallinto	10,1	9,9	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0
Lnp	34,4	34,3	32,0	38,0	38,0	39,0	39,0
Työikäiset	112,4	115,6	112,0	112,0	116,0	118,0	120,0
Ikäihmiset	131,6	131,8	128,0	128,0	128,0	130,0	131,0
Ruokahuolto	37,8	36,4	36,0	36,0	35,5	35,5	35,5
Sivi	604,8	599,4	656,7	585,0	607,8	621,0	628,0
Hallinto	7,4	6,7	7,0	6,0	3,0	3,0	3,0
Varhaiskasvatus	244,2	236,2	247,0	229,0	241,0	250,0	256,0
Koulutus	302,8	307,0	346,7	302,0	314,0	318,0	322,0
Kulttuuri- ja vapaa-aika	50,4	49,5	56,0	48,0	49,8	50,0	50,0
Teky	127,1	121,9	128,4	123,5	129,0	127,0	127,5
Kehittäminen ja tuki	4,9	5,2	6,0	8,0	11,0	11,0	11,0
Rakennusvalvonta	10,3	9,6	10,5	10,5	11,0	10,0	10,5
Ympäristö	4,5	5,5	4,9	5,0	5,0	5,0	5,0
Katu- ja viheralueet	14,6	13,3	14,5	15,0	15,0	15,0	15,0
Vesihuolto	9,6	9,0	12,5	8,0	10,0	10,0	10,0
Toimitilat	83,2	79,3	80,0	77,0	77,0	76,0	76,0
YHTEENSÄ	1122,1	1114,2	1169,9	1098,5	1131,3	1148,3	1158,8
Asukasluku	18 914	19 034	19 500	19 500	20 000	20 700	21 400
Asukkaita/ HTV	16,9	17,1	16,7	17,8	17,7	18,0	18,5

Kunnan strategian mukaan palvelutuotannon tehokkuus ja monipuolisuus varmistetaan kehittämällä henkilöstön osaamista ja turvaamalla henkilöstön saatavuus. Erityistä huomiota kiinnitetään henkilöstön tehtävien ajanmukaisuuden ja ammatillisen osaamisen lisäksi itseoppivaan asiantuntijaorganisaatioon siirtymiseen liittyviin tarpeisiin.

Operaatio Kattilankannessa sovittuja kustannusten säästöjä jatketaan talousarviovuonna ja sekä taloussuunnitteluvuosina 2017 ja 2018. Henkilöstön palkallista työpanosta kuvaava htv-luku on Kattilankannessa sovittu säilytettävän vuoden 2013 tilinpäätöksen tasolla ja vain perustellusta syystä sitä voidaan kasvattaa. Tämän tason säilyttämiseen pyritään sovittujen toimenpiteiden ja hankkeiden kautta toimintaympäristössä tapahtuvista muutoksista huolimatta.

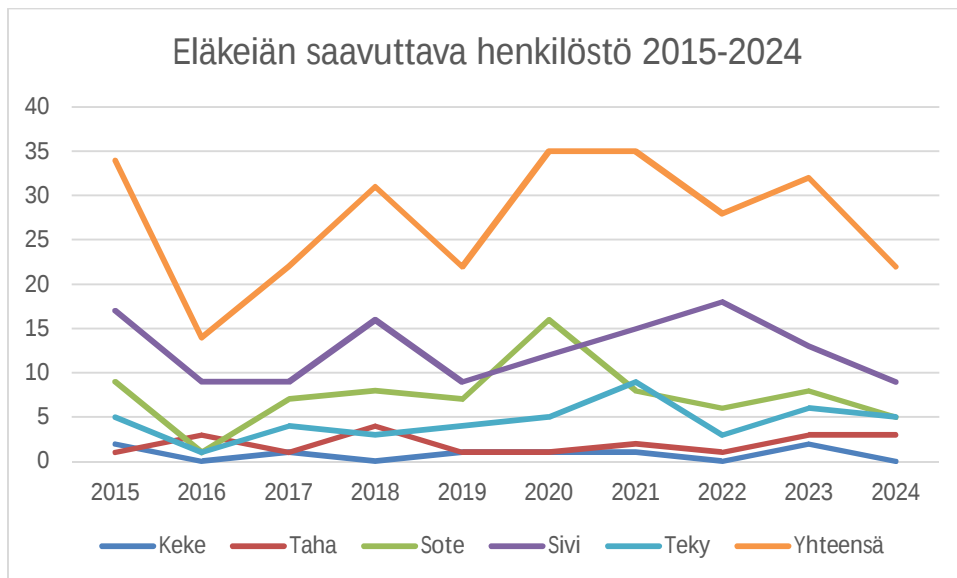
Asukasluvun kasvu, erityisesti lapsiperheiden osuuden kasvu, asettaa resurssipaineita ensisijaisesti palveluiden tuottamisessa Sivistysosastolla ja Sosiaali- ja terveystieteiden osastolla. Sisäiset muutokset asukasprofiileissa, mm. väestön ikääntyminen, vastaavasti aiheuttavat henkilöstön resursoinnille paineita palveluiden tuottamisessa. Keskeisten hankkeiden kautta on tarkoitus muokata prosesseja ja työkuja muutosta tukevaksi ilman henkilöstömäärän lisäämistä.

Vuoden 2014 ja 2015 talousarvioihin ei sisällynyt määrärahaa uusia virkoja tai toimia varten. Valiokunnille annetuissa talousarviokehelyksissä edellytetään edelleen, että kunnan kokonaishenkilöstömäärä ei vuonna 2016 kasva. Resurssien lisäystä esitetään muihin osastoihin paitsi Kehitys- ja kaavoituskeskukseen ja Talous- ja hallintokeskukseen. Kunnan kasvaessa voimakkaasti varaudutaan palvelujen järjestämiseen uusille kuntalaisille, sosiaali- ja terveystoimessa toimeenpannaan myös lukuisia uusia lakeja tarkasteluajanjakson vuosina. Edellä kuvatut muutokset toimintaympäristössä edellyttävät resurssien lisäämistä, tehostamistoimenpiteistä huolimatta, joidenkin keskeisten palveluiden osalta. Sivistysosaston osalta paineet henkilöstön määrän lisäämiseen liittyvät lapsi- ja oppilasmäärien kasvuun. Tekniikka- ja ympäristöosaston toiminnassa tavoitellaan asiantuntijuuden nostamista ja toiminnan kokonaishallinnan parantamista ja työnteon sujuvuuden lisäämistä. Näiden tavoitteiden realisoitumisen myötä tarve kasvattaa henkilöstön määrää pienenee, mutta tämä ei näy vielä vuoden 2016 talousarvion osalta.

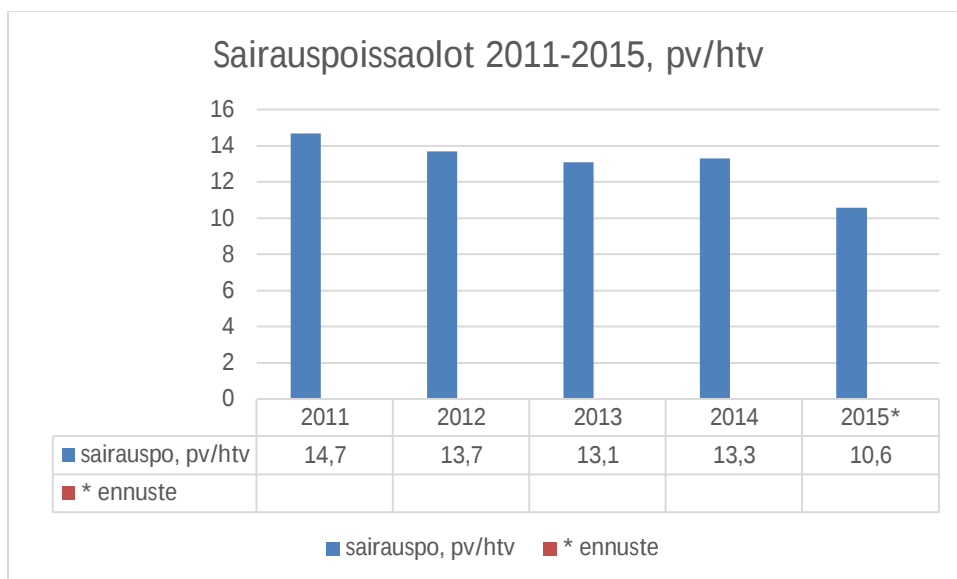

Osaamisen kehittämisessä panostetaan ammatillisen osaamisen varmistamisen lisäksi koko kunnan tasolla mm. hankintaosaamisen vahvistamiseen, uusien digitaalisten teknologioiden haltuun ottamiseen, vuorovaikutus- ja neuvottelutaitojen hallitsemiseen. Toimintakulttuurin muuttaminen itseohjautuvaksi asiantuntijaorganisaatioksi edellyttää osaamisen kehittämisessä ammatillisen ja digitaalisen osaamisen varmistamisen lisäksi valmentautumista uudenlaiseen toimintatapaan sekä työntekijöiltä että esimiehiltä. Nämä vaativat panostuksia kouluttautumiseen ja valmennukseen. Yksilöt tekevät sen muutoksen, jota organisaationa tavoittelemme.

Eläkeiän saavuttavia on lukumäärällisesti eniten vuonna 2015 ja uudelleen 2020 ja 2021. Taloussuunnitteluajanjakson aikana eläköityy noin 22 henkilöä vuodessa. Eläköitymisten yhteydessä tarkistetaan aina kyseisen tehtävän täyttötarve sekä täytettäessä tehtävä, sen sisältö vastaamaan tulevaa tarvetta. Ennen aikaista eläköitymistä pyritään ehkäisemään aktiivisesti varhaisen tuen toiminnalla.

Sairauspoissaolopäivien määrä on vähentynyt tasaisesti. Keskeisenä tavoitteena on ollut Operaatio Kattilankannessa sovitun mukaisesti lyhentää pitkien sairauspoissaolojen määrää aktiivisella varhaisen tuen toiminnalla. Tavoitetaso on 11 sairauspoissaolopäivää/htv vuoteen 2016 mennessä. Tavoitteen mukainen toiminta on mahdollista, kun työympäristöpäällikön tehtävä on vakinaistettu Talous- ja hallintokeskukseen ja siten toiminnan pitkäjänteinen kehittäminen jatkuu.

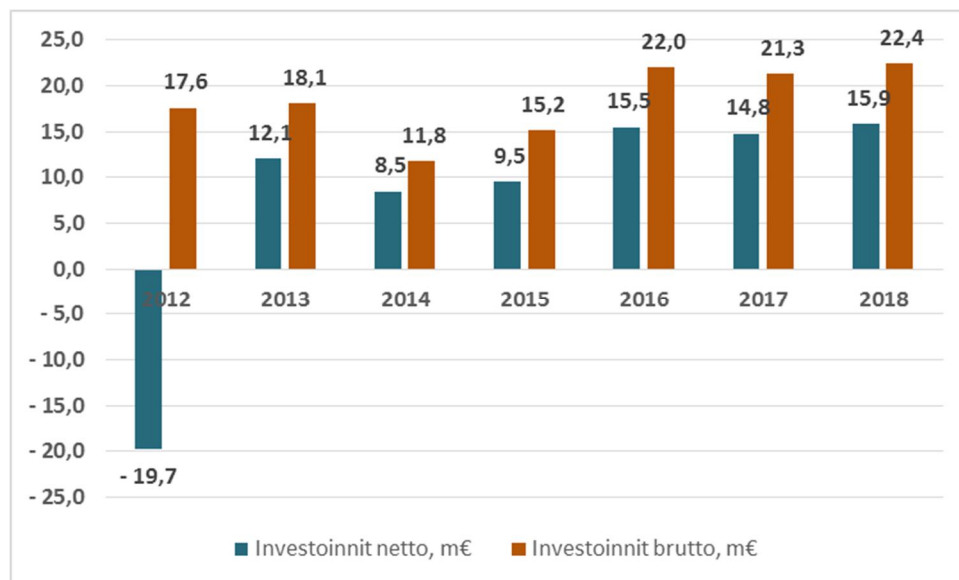

Kuntien palkkasumman arvioidaan vähenevän vuonna 2015 noin 1,1 % ja vuonna 2016 kasvavan noin 0,6 %. Sipoon kunnan vuoden 2016 talousarviossa on varauduttu 1,0 %:n palkkasumman nousuun.

7 INVESTOINTIOSA

2016–2018

**SIPOON KUNNAN BRUTTO- JA NETTOINVESTOINNIT,
MILJ. EUROA 2012–2018**

INVESTOINNIT

7.1 INVESTOINNIT, YHTEENVETO

Vastuuhenkilöt ja määritelmät:

Aineettomat hyödykkeet	tehtävän mukainen vastuualueen/tulosityksikön päällikkö
Maa- ja vesialueet	kehitysjohtaja
Rakennukset	tilapalvelupäällikkö
Kiinteät rakenteet ja laitteet	
sekä koneet ja kalusto	tehtävän mukainen vastuualueen/tulosityksikön päällikkö
Osakkeet ja osuudet	tehtävän mukainen vastuualueen/tulosityksikön päällikkö

Investointiosaan sisältyvät määrärahat aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä käyttöomaisuusosakkeiden ja -osuuksien hankintamenoihin. Aktivointiraja on 10 000 euroa.

Määrärahat sitovat teknistä valiokuntaa hankeryhmittäin siten, että valtuuston päättämät määrärahat ovat kiinteistöinvestoinnit ja infra-investoinnit. Teknisellä valiokunnalla on oikeus muuttaa hankeryhmittäin sisäistä määrärahanjakoa rakennuskohteiden kesken. Teknisellä valiokunnalla ei ole kuitenkaan oikeutta päättää uusista rakennuskohteista. Peruskorjaushankkeiden osalta on osoitettu määräraha ”Valiokunnan kohdentamat hankkeet”; kohteiden lopullisen valinnan tekee tekninen valiokunta hankkeiden peruskorjaustarpeen ja peruskorjausvarojen kohdentamisperiaatteiden perusteella. Määräraha kiinteistöjen ensikertaista kalustamista varten sisältyy hankkeen kokonaismäärärahaan. Asianomaiset käyttäjäyksiköt vastaavat kuitenkin näistä määrärahoista sekä päättävät tällaisista hankinnoista.

Ryhmittely

Investoinnit käsitellään tässä seuraavalla ryhmittelyllä:

- Investoinnit, Tekniikka- ja ympäristöosasto
- Investoinnit, vesilaitos
- Investoinnit, muut osastot ja irtaimen käyttö-omaisuuden investoinnit

Vuonna 2015 talousarvion mukaiset bruttoinvestoinnit ovat 22,0 miljoonaa euroa ja nettoinvestoinnit 15,5 miljoonaa euroa. Taloussuunnitelmakauden merkittävin yksittäinen investointi on edelleen Nikkilän Sydän eli Sipoon koulukeskuksen uudelleeninvestointi. Lisäksi investointisuunnitelmaan sisältyvät Sipoonlahden koulun laajentaminen sekä mittava panostus uusien asuinalueiden infrastruktuuriin.

Bruttoinvestoinneissa on mukana maanostoihin varattu 2,5 miljoonan euron määräraha.

Perusparannuksiin on varattu 2,5 miljoonaa euroa.

Irtaimen omaisuuden hankintaan on varattu 0,6 miljoonaa euroa. Summa on aiempien vuosien tasolla.

Nettoinvestoinneista puolestaan on vähennetty maa-alueiden myyntitulot, joiden arvioidaan olevan suunnittelukaudella keskimäärin 6,5 miljoonaa euroa.

Suunnittelukauden kokonaisinvestointisummat käyvät ilmi alla olevasta taulukosta:

Investoinnit 2013-2018	1000 Osasto	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TP 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
					Enn.			
Bruttoinvestoinnit infraan ja rakennuksiin	TEKY	-13 678	-7 238	-15 310	-13 303	-16 066	-14 103	-16 180
Bruttoinvestoinnit, vesihuoltolaitos	Vesi	-1 778	-1 286	-1 500	-1 438	-2 645	-3 885	-2 900
Maanosto	KH	-1 952	-3 159	-1 000	-2 200	-2 500	-2 500	-2 500
Irtain omaisuus yhteensä, netto		-589	-79	-575	-575	-705	-650	-650
Osakkeet ja osuudet yhteensä, netto		-77	-74	-130	-130	-130	-130	-130
Bruttoinvestoinnit yhteensä		-18 074	-11 836	-18 515	-17 646	-22 046	-21 268	-22 360
Maan myynti ja käyttöomaisuuden myynnit	KH	6 001	3 389	5 700	5 717	6 500	6 500	6 500
Investoinnit yhteensä, netto		-12 073	-8 448	-12 815	-11 929	-15 546	-14 768	-15 860

Maantien 148 perusparannushanketta, josta Sipoon osuuden arvioidaan olevan 1,8 milj. euroa ja jonka kunnan osuus vuodelle 2016 on arvioitu olevan 0,65 milj. euroa on huomioitu rahoituslaskelmassa kohdassa Muut maksuvalmiuden muutokset. Vuoden 2014 tilinpäätöksessä oli mukana tähän hankkeeseen kohdistettu varaus suuruudeltaan 1,7 milj. euroa.

7.2 INVESTOINNIT, TEKNIikka- JA YMPÄRISTÖOSASTO ILMAN VESILAITOSTA, YHTENVETO

KUNNAN INVESTOINNIT	TP 2014	TA 2015	TP 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
			Enn.			
Laajennusinvestoinnit, uudet kaava-alueet	-986	-2 690	-2 020	-3 740	-4 965	-4 725
Laajennusinvestoinnit, olemassa olevat alueet	-28	-150	-150	-150	-1 900	-1 600
Laajennusinvestoinnit, rakennukset	-13	-290	-95	-876	-528	-4 543
Uudelleen investoinnit	-4 318	-10 280	-9 360	-8 335	-2 750	-2 242
Peruskorjausinvestoinnit	-1 884	-1 800	-1 910	-2 490	-1 920	-1 920
Yleiset investoinnit	-10	-100	-91	-475	-2 040	-1 150
Bruttoinvestoinnit yhteensä, kunta	-7 239	-15 310	-13 626	-16 066	-14 103	-16 180

Taulukossa on esitetty kustannukset vain kunnan osalta, jossa ei ole Sipoon Veden investointikustannuksia. Tasejatkuvuuden takia myös vuosien 2014 ja 2015 osalta investointikustannukset eivät käsitä vesihuoltoa.

INVESTOINNIT, YHDYSKUNTARAKENTAMINEN

Käsitteet:

- **Laajennusinvestointi:** uudisrakentaminen, joka lisää kunnan rakennusten palvelukapasiteettia ja kiinteistöjen pinta-alaa
- **Uudelleeninvestointi:** uuden rakennuksen rakentaminen, joka korvaa aikaisemman rakennuksen
- **Peruskorjausinvestointi:** korjaustoimenpide, jolla palautetaan olemassa oleva omaisuus enintään alkuperäiseen kuntoon
- **Yleiset investoinnit:** erityiskohteiden rakentaminen, joita tarkastellaan omana kokonaisuutenaan.

Vuosien 2016–2018 investointisuunnitelman laatiminen

Investointisuunnitelma on laadittu Tekniikka- ja ympäristöosaston johdolla yhteistyössä kaavoitusyksikön, Sosiaali- ja terveysosaston, Sivistysosaston sekä Talous- ja hallintokeskuksen kanssa. Tekninen valiokunta on pyytänyt investointisuunnitelmasta lausunnot sekä sosiaali- ja terveysvaliokunnalta ja sivistysvaliokunnalta.

Talousarvion vuosien 2016–2018 investointiosasta tekninen valiokunta on kokouksessaan 14.9.2015 pyytänyt lausunnot sivistysvaliokunnalta ja sosiaali- ja terveysvaliokunnalta. Antamissaan lausunnoissa suomen- ja ruotsinkieliset koulutusjaostot (29.9.2015), sivistysvaliokunta (21.9.2015) ja

sosiaali- ja terveystieteiden (28.9.2015) eivät esittäneet esitetyn investointisuunnitelmaan muutoksia ja hyväksyivät suunnitelman.

INTO-investointiohjelma otettiin käyttöön vuonna 2013 kunnan rakennusinvestointitarpeiden suunnitteluun. Investointeja tarkastellaan sekä talousarviokauden tarpeelle (1–3 v) että pitkän tähtäimen suunnittelua (10 v) varten.

Investointiohjelmassa esitetään 10 vuoden investoinnit investointilajeittain kohdennettuina eri käyttäjille. Rakennuksia koskevat laajennusinvestoinnit perustuvat asukasmäärän lisääntymiseen sekä sivistystoimen palveluverkkosuunnitelmaluonnokseen. Sivistystoimen palveluverkkosuunnitelmaluonnos on laadittu luottamushenkilöstön ohjausryhmän ohjauksessa keväällä 2015. Sen varsinainen käsittely tapahtuu syksyllä 2015. Investointiohjelma ja -suunnitelma perustuvat ko. sivistystoimen palveluverkkosuunnitelmaluonnokseen.

Vuosien 2016–2018 investointisuunnitelma on laadittu investointiohjelman perusteella.

Investointisuunnitelma

Investoinnit voidaan jakaa investointilajien perusteella laajennus-, uudelleen-, peruskorjaus- ja muihin investointeihin. Vaihtoehtoisesti investoinnit voidaan jakaa investointityyppien mukaan rakennusinvestointeihin, katu- ja viheralueiden laajennusinvestointeihin ja muihin infran investointeihin. Infran ja rakennusten laajennusinvestoinnit katetaan pitkällä tähtäyksellä tontinmyyntituloilla kuten myös raaka-maan osto. Vesihuollon kattaa kuitenkin pitkällä tähtäyksellä kaikki kustannuksensa mukaan lukien investoinnit.

Kunnan investointiohjelmassa on esitetty kaikki muut investoinnit lukuun ottamatta vesihuollon investointeja. Vesihuollon investoinnit on esitetty erikseen vesihuollon talousarviossa.

Oheisessa taulukossa on kooste kunnan investointisuunnitelman bruttoinvestoinneista em. jaotuksella. Investoinnit on määritetty vuoden 2016 kustannustasossa.

KUNNAN INVESTOINNIT	TP 2014	TA 2015	TP 2015			
			Enn.	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Laajennusinvestoinnit	-1 027	-3 130	-2 265	-4 766	-7 393	-10 868
Uudelleen investoinnit	-4 318	-10 280	-9 360	-8 335	-2 750	-2 242
Peruskorjausinvestoinnit	-1 884	-1 800	-1 910	-2 490	-1 920	-1 920
Muut investoinnit	-10	-100	-91	-475	-2 040	-1 150
Yhteensä (Bruttoinvestoinnit infraan ja rakennuksiin)	-7 239	-15 310	-13 626	-16 066	-14 103	-16 180

KUNNAN INVESTOINNIT	TP 2014	TA 2015	TP 2015			
			Enn.	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Rakennukset	-5 995	-11 770	-10 765	-11 061	-4 628	-8 135
katu- ja viheralueiden investoinnit, laajentuminen	-1 014	-2 840	-2 170	-3 890	-6 865	-6 325
Infrainvestoinnit, muut	-230	-700	-691	-1 115	-2 610	-1 720
Yhteensä (Bruttoinvestoinnit infraan ja rakennuksiin)	-7 239	-15 310	-13 626	-16 066	-14 103	-16 180

Investointisuunnitelman lähtökohtana on kaavoituksen aikataulu, kuntastrategia ja sen mukaisten Sipoon kunnan kasvutavoitteiden toteuttaminen. Laajentumisen infrainvestoinnit esitetään olevan vuonna 2016 noin 3,9 milj. euroa ja kasvavan vuosina 2017 ja 2018 vähän yli 6 milj. euroon. Vastaa- vasti rakennuksiin kohdistuvat investoinnit ovat vuonna 2016 noin 11,1 milj. euroa ja vuonna 2017 noin 4,6 milj. euroa ja vuonna 2018 noin 8,1 milj. euroa.

Infran laajennusinvestointihankkeiden osalta tontinmyyntitulot kattavat pitkällä tähtäimellä liikenne- väylien ja puistojen rakentamisen, ko. asukkaiden tarvitsemat palveluiden laajennusinvestoinnit ja maanhankinnan. Kiinteistötoimen arvioiman tontinmyynnin perustella asukasluvun ennustetaan kas- van asemakaava- ja harvaan asutuille alueille vuonna 2016 noin 500 asukkaalla ja vuosina 2017 ja 2018 noin 700 asukkaalla. Kasvun painopiste on Söderkullan alueella vuosien 2016–2018 ajan. Har- vaan asutuille alueille rakentamisen osuus asukaslisäyksestä on noin 100 asukasta vuodessa.

Sivistystoimen palveluverkkosuunnitelmaluonnoksen mukaisesti palveluiden laajentumisen painopiste- alueena on ensin Sipoonlahden koulun laajentaminen ja tämän rinnalla vuoden viiveellä Nikkilän Sy- dän -koulun laajentaminen. Lisäksi suunnitelmakaudella toteutetaan Nikkilään uusi Nikkilän Sydämen päiväkotitoimi. Rakentamalla uusi päiväkotitoimi voidaan saavuttaa merkittäviä säästöjä varhaiskasvatuksen käyttö- ja toiminnallisissa kustannuksissa ja lakkauttaa toiminnallisesti kalliita, päivähoitoon huonosti

sopivia, pieniä ja huonokuntoisia päiväkoteja siltä osin kuin päivähoidontarpeen kapasiteetti tämän mahdollistaa.

Investointisuunnitelma toteuttaa sivistystoimen palveluverkkosuunnitelmaluonnoksen tavoitetta luoda kampuksia ja keskittää ne suurimpiin ja tärkeimpiin keskuksiin joukkoliikenteen yhteyteen.

BRUTTOMÄÄRÄRAHAT

Kunta ilman vesilaitosta

KUNNAN INVESTOINNIT	TP 2014	TA 2015	TP 2015 Enn.	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Laajennusinvestoinnit, uudet kaava-alueet	-986	-2 690	-2 020	-3 740	-4 965	-4 725
Laajennusinvestoinnit, olemassa olevat alueet	-28	-150	-150	-150	-1 900	-1 600
Laajennusinvestoinnit, rakennukset	-13	-290	-95	-876	-528	-4 543
Uudelleen investoinnit	-4 318	-10 280	-9 360	-8 335	-2 750	-2 242
Peruskorjausinvestoinnit	-1 884	-1 800	-1 910	-2 490	-1 920	-1 920
Yleiset investoinnit	-10	-100	-91	-475	-2 040	-1 150
Bruttoinvestoinnit yhteensä, kunta	-7 239	-15 310	-13 626	-16 066	-14 103	-16 180

Koko kunta

Koko kuntaan kuuluu myös liikelaitokset

INVESTOINNIT KUNTA + SIPOON VESI	TP 2014	TA 2015	TP 2015 Enn.	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Laajennusinvestoinnit, uudet kaava-alueet	-1 486	-3 640	-2 913	-5 835	-7 690	-6 925
Laajennusinvestoinnit, olemassa olevat alueet	-66	-250	-200	-250	-2 610	-1 850
Laajennusinvestoinnit, rakennukset	-13	-290	-95	-876	-528	-4 543
Uudelleen investoinnit	-4 318	-10 280	-9 360	-8 335	-2 750	-2 242
Peruskorjausinvestoinnit	-4 016	-2 250	-2 405	-2 940	-2 370	-2 370
Yleiset investoinnit	-10	-100	-91	-475	-2 040	-1 150
Bruttoinvestoinnit yhteensä	-9 909	-16 810	-15 064	-18 711	-17 988	-19 080

LAAJENNUSINVESTOINNIT, INFRA

	TP 2014	TA 2015	TP 2015 Enn.	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Laajennusinvestoinnit, uudet kaava-alueet	-986	-2 690	-2 020	-3 740	-4 965	-4 725
Kadut ja puistot		-2 690	-2 020	-3 700	-4 465	-4 725
Kadut		-2 555	-2 020	-3 525	-4 015	-2 950
Kynnysinvestoinnit						-1 350
Viheralueet		-135		-175	-450	-425
Väylähankkeet				-40	-500	
Laajennusinvestoinnit, olemassa olevat alueet	-28	-150	-150	-150	-1 900	-1 600
Kadut ja puistot						
Kadut		-150	-150	-115	-1 900	-1 600
Kynnysinvestoinnit						
Viheralueet				-35		

LAAJENNUSINVESTOINNIT, UUDET KAAVA-ALUEET

Laajennusinvestoinnit on esitetty tarkemmin erikseen katujen ja puistojen osalta jaoteltuna kaava-alueittain ja väylähankkeiden osalta.

Kadut ja puistot

Katujen ja puistojen laajennusinvestoinnit uusille kaava-alueille on aikataulutettu kaavoituksen valmistumisen ja kiinteistötoimen arvioimien myyntien perusteella. Mikäli kaavojen hyväksynnän aikatauluissa tai tonttien myyntien menekeissä tapahtuu investointikohteissa muutoksia, muuttaa se kohteiden investointien toteutumista ja kohteisiin varattuja investointimäärärahoja.

Vuosien 2016–2018 aikana uusien kaava-alueiden toteuttamisen osalta kohteina ovat:

	TA 2016 €	TS 2017 €	TS 2018 €
Laajennusinvestoinnit, uudet kaava-alueet	3 745 000	4 465 000	4 725 000
Kadut ja puistot			
Nikkilä			
Sipoon Jokilaakso	1 050 000	600 000	850 000
Kartanonrinne	200 000	775 000	100 000
Söderkulla			
Pähkinälehto	300 000	190 000	
Taasjärvi III	195 000	75 000	
Pähkilälehdon laajennus, osa A	900 000	300 000	225 000
Taasjärvi IV	450 000	750 000	175 000
Talma			
Bastukärr	350 000	600 000	600 000
Talman keskusta		800 000	1 925 000
Talman omakotitontit			850 000
Majvik			
Storören	300 000	375 000	

Nikkilässä käynnistetään Sipoon Jokilaakson kaava-alueen rakentaminen. Rakentaminen on ajoitettu vuosille 2016–2020 ja kynnysinvestointina rakennettavat sillat vuosille 2018–2019. Lisäksi Kartanonrinteen kaava-alueen rakentamista jatketaan. Kaava-alueille on mahdollista toteuttaa yli 65 000 kerrosneliötä yhteensä yli 1 200 asukkaalle.

Söderkullassa Taasjärvi III:n ja Pähkinälehdon kaava-alueilta ovat tontit pääosin myyty ja ne ovat infran osalta viimeistelyvaiheessa. Talousarviovuonna 2016 aloitetaan Pähkinälehdon laajennuksen osa A:n ja Taasjärvi IV:n infran rakentamiset. Rakentaminen on ajoitettu vuosille 2016–2019. Kaava-alueille on mahdollista toteuttaa yli 60 000 kerrosneliötä yhteensä yli 1 100 asukkaalle.

Talmassa käynnistetään vuosina 2017 ja 2018 ensin Talman keskustan ja sitten Talman omakotialueiden kaava-alueiden infran rakentaminen. Rakentaminen on ajoitettu vuosille 2017–2021 ja kynnysinvestointina rakennettavat sillat ja alikulut vuosille 2018–2019. Kaava-alueille on mahdollista toteuttaa yli 50 000 kerrosneliötä yhteensä yli 900 asukkaalle. Lisäksi Bastukärrin logistiikka-alueen infran toteuttamista jatketaan.

Majvikiin toteutetaan Storörenin infrarakentaminen niiltä osin kuin se on kunnan velvollisuus.

Väylähankkeet

	TA 2016 €	TS 2017 €	TS 2018 €
Laajennusinvestoinnit, väylähankkeet	40 000	500 000	0
Eriknäs			
Erknäsintien kevyen liikenteen väylä	40 000	500 000	

Eriknäsin kaava-alueelta on rakennettu kevyen liikenteen yhteys, mutta Eriknäsintiellä ei ole kevyen liikenteen väylää. Eriknäsintie on ELY:n omistama tie. Liikenneturvallisuuden parantamiseksi Eriknäsintielle suunnitellaan ja rakennetaan kevyen liikenteen väylä vuosina 2016–2017.

LAAJENNUSINVESTOINNIT, OLEMASSA OLEVAT ALUEET

Kadut ja puistot

Katujen ja puistojen investoinnit on aikataulutettu kaavoituksen valmistumisen ja kiinteistötoimen arvioimien myynnin perusteella. Mikäli kaavojen hyväksynnän aikatauluissa tai tonttien myynnin menekissä tapahtuu muutoksia, muuttaa se investointien toteutumista ja varattuja investointimäärärahoja.

Vuosien 2016–2018 aikana olemassa olevien alueiden toteuttamisen osalta kohteina ovat:

	TA 2016 €	TS 2017 €	TS 2018 €
Laajennusinvestoinnit, olemassa olevat alueet	150 000	1 900 000	1 600 000
Söderkullan K-market	150 000		
Kalliomäki		750 000	350 000
Söderkullan keskusta		300 000	
Sipoonlahden rannan asemakaavamuutos			500 000
Hiekkamäentie 2. vaihe		850 000	750 000

Talousarviokaudella muutoskaavoja on vain Söderkullassa. Söderkullan K-marketin kaava-alueen infran toteutus on viimeistelyvaiheessa. Talousarviokautena vuonna 2017 on suunniteltu aloitettavaksi sekä Kalliomäen että Söderkullan keskustan kaava-alueiden infran rakentamiset. Rakentaminen on ajoitettu vuosille 2017–2018. Kaava-alueille on mahdollista toteuttaa yli 30 000 kerrosneliötä yhteensä yli 700 asukkaalle. Lisäksi vuonna 2018 on suunniteltu toteutettavaksi Sipoonlahden rannan asemakaavamuutos sopimuskaavana, jossa kunta toteuttaa infran. Kaava-alueille on mahdollista toteuttaa yli 35 000 kerrosneliötä yhteensä yli 400 asukkaalle.

Hiekkamäentien jatkeen kaava-alue, joka toimii teollisuusalueena, on suunniteltu rakennettavaksi vuosina 2018–2019.

LAAJENNUSINVESTOINNIT, RAKENNUKSET

	TP 2014	TA 2015	TP 2015 Enn.	TA 2016	TS 2017	TS 2018	Hankkeen kust. arvio
Laajennusinvestoinnit, rakennukset	-55	-290	-95	-876	-528	-4 543	
Nikkilän Sydämen lähiliikuntapaikat		-100	-5	-245			-250
josta kulut ensikertaiseen kalustamiseen							
Sipoonlahden koulu, vaihe 1, laajentaminen		-100	0	-571	-408	-4 243	-8 160
josta kulut ensikertaiseen kalustamiseen							
Nikkilän Sydän, vaihe 2, laajentaminen, teorialuokat		-50	-50	-41	-82	-204	-4 080
josta kulut ensikertaiseen kalustamiseen							
Nikkilän Sydän, vaihe 2, laajentaminen, liikuntasalin aineluokat		-20	-20	-19	-38	-96	-1 920

Nikkilän Sydämen lähiliikuntapaikat, kustannusarvio 0,25 milj. euroa

Työt on aloitettu vuonna 2015 ja lähiliikuntapaikat ovat valmiit koulun viimeistelyvaiheessa vuonna 2016.

Nikkilän Sydämen ulkona sijaitsevat lähiliikuntapaikat ovat osa Nikkilän Sydämen kokonaisinvestointia. Kouluaikojen ulkopuolella ne ovat kaikkien kuntalaisten käytettävissä. Lähiliikuntapaikkojen kokonaiskustannusennuste on 400 000 euroa, johon arvioidaan saatavan valtionapua 150 000 euroa, jolloin kustannusarvio on 250 000 euroa Sipoon kunnan osalta.

Vuodelle 2016 varataan 0,245 milj. euroa.

Sipoonlahden koulun laajentaminen, vaihe 1. kustannusarvio 8,16 milj. euroa

Koulun hanke- ja toteutussuunnittelu aloitetaan 2016. Rakentaminen on suunniteltu aloitettavan talvella 2017–2018, ja rakennuksen on määrä olla valmis vuoden 2019 syksyksi.

Sipoonlahden koulun yhteyteen rakennettava koulun laajennus tehdään tukeutuen nykyisiin yhteisiin tiloihin. Laajennus mitoitetaan 425 oppilaalle ja tehokkuustavoite on 8 oppilasta/brutto-m². Suunnittelussa otetaan huomioon myös tulevaisuuden laajentaminen. Sipoonlahden koulun laajentaminen, vaihe 1, tarvitaan Söderkullan ennustetun asukaskasvun takia. Rakentamisessa hyödynnetään nykyisen Sipoonlahden koulun yhteisiä tiloja ja toteutuksen tavoitteena on tilankäytöltään nykyistä tehokkaampi koulu, joka on myös käyttökustannuksiltaan halvempi.

Vuodelle 2016 varataan suunnittelukilpailun palkintoja sekä hanke- ja toteutussuunnittelua varten 0,6 milj. euroa.

Nikkilän Sydän, vaihe 2, teorialuokkasiiven rakentaminen (laajennus), kustannusarvio 4,08 milj. euroa

Nikkilän Sydämen vaihe 2 koostuu liikuntasalin, sen yhteydessä olevien aineluokkien ja teoriasiiven osahankkeista. Ko. kokonaishankkeen hankesuunnittelu aloitetaan vuonna 2015. Rakentaminen on tarkoitus aloittaa vuoden 2019 alussa, ja rakennuksen on määrä olla valmis vuoden 2020 syksyksi.

Nikkilän Sydämen yhteyteen suunniteltu koulun laajennus tehdään tukeutuen nykyisiin yhteisiin tiloihin. Laajennus mitoitetaan 260 oppilaalle ja tehokkuustavoite on 7 oppilasta/brutto-m². Laajennus tarvitaan Nikkilän alueen asukasmäärään ennustetun kasvun takia. Siirtämällä 5. ja 6. luokat Nikkilän Sydämen yläkoulujen yhteyteen Sipoonjoen koulun yhtenäiskouluksi, vapautetaan alakouluista tilaa suuremmille oppilasmäärille. Laajentaminen on otettu huomioon jo Nikkilän Sydämen suunnittelussa. Hankesuunnitelman laadinnan yhteydessä tehdään tarkemmat ratkaisut, joissa otetaan huomioon myös tuleva kasvu ja rakentamisen vaiheistaminen.

Vuodelle 2016 varataan 0,4 milj. euroa.

Nikkilän Sydän, vaihe 2, liikuntasalin aineluokan (laajennus), kustannusarvio 1,92 milj. euroa

Nikkilän Sydämen vaihe 2 koostuu liikuntasalin, sen yhteydessä olevien aineluokkien ja teoriasiiven osahankkeista. Ko. kokonaishankkeen hankesuunnittelu aloitetaan vuonna 2015. Rakentaminen on tarkoitus aloittaa vuoden 2019 alussa, ja rakennuksen on määrä olla valmis vuoden 2020 syksyksi.

Nikkilän Sydän on suunniteltu laajennettavaksi Sipoonjoen koulun osalta luokkien 5–9 yhtenäiskouluksi liikuntasalin rakentamisen yhteydessä. Tällöin alakouluihin jää tilaa kasvavalle oppilasmäärälle. Laajentaminen on otettu huomioon jo Nikkilän Sydämen suunnittelussa. Liikuntasalin pukutilojen yläpuolelle on suunniteltu nykyisten aineluokkien laajentaminen, joka tukeutuu nykyisiin yhteisiin tiloihin.

Vuodelle 2016 varataan 0,2 milj. euroa.

UUELLEENINVESTOINNIT

	TP 2014	TA 2015	TP 2015 Enn.	TA 2016	TS 2017	TS 2018	Hankkeen kust. arvio
Uudelleen investoinnit	-4 318	-10 280	-9 360	-8 335	-2 750	-2 242	
Nikkilän terveysaseman laajennus		-80	-80	-80			-17 900
josta kulut ensikertaiseen kalustamiseen							
Nikkilän Sydän, koulukeskus		-9 950	-9 115	-7 970	-40	-40	-19 650
josta kulut ensikertaiseen kalustamiseen							
Nikkilän Sydämen liikuntasali		-40	-40	-35	-70	-176	-3 520
josta kulut ensikertaiseen kalustamiseen							
Nikkilän Sydämen päiväkot		-100	0	-240	-2 550	-1836	-4 626
josta kulut ensikertaiseen kalustamiseen							
Varikon korvaaminen vuokratiloilla		-10	0	-10	-90		-100
Pienrakennusten uusiminen		-60	-60				
Taasjärven kylätupa		-40	-65				
Sipoon pelastusasema						-190	-3 790

Nikkilän terveysaseman laajennus, kokonaiskustannus 17,9 milj. euroa.

Kesällä 2014 valmistuneen Nikkilän sosiaali- ja terveysaseman takuuaikaisia maksueriä varten varataan vuosina 2015–2016 yhteensä 160 000 euroa. Hanke koostuu Nikkilän terveysaseman laajennuksesta ja peruskorjauksesta, joka on esitetty peruskorjausten yhteydessä.

Vuodelle 2016 varataan 0,08 milj. euroa.

Nikkilän Sydän, koulukeskus, kustannusarvio 19,65 milj. euroa.

Rakenteilla oleva 740 oppilaalle mitoitettu Nikkilän Sydämen koulukeskus valmistuu syyslukukauden 2016 alkuun mennessä. Investoinnin tavoitteena on tila- ja kustannustehokkuus sekä nykyaikaisten, muunneltavissa olevien tilojen aikaansaaminen.

Vuodelle 2016 varataan 7,97 milj. euroa.

Nikkilän Sydän, liikuntasali, vaihe 2, kustannusarvio 3,52 milj. euroa.

Nikkilän Sydämen vaihe 2 koostuu liikuntasalin, sen yhteydessä olevien aineluokkien ja teoriasiiven osahankkeista. Ko. kokonaishankkeen hankesuunnittelu aloitetaan vuonna 2015. Rakentaminen on tarkoitus aloittaa vuoden 2019 alussa, ja rakennuksen on määrä olla valmis vuoden 2020 syysksi.

Nykyisen C-rakennuksessa olevan huonokuntoisen liikuntasalin koululaiskäytöstä luovutaan ja Nikkilän Sydämen yhteyteen rakennetaan uusi 900 m²:n liikuntahalli pukutiloineen.

Vuodelle 2016 varataan 0,35 milj. euroa.

Nikkilän Sydämen päiväkot, kustannusarvio 4,63 milj. euroa.

Tarve-, hanke- ja toteutussuunnittelu aloitetaan 2016. Rakentaminen on tarkoitus aloittaa vuonna 2017, ja tavoitteena on, että rakennus valmistuu vuoden 2018 syysksi.

Nikkilän uuden päiväkodin investoinnista on tehty investoinnin kannattavuuslaskelma. Laskelman perustiedoiksi on kerätty päivähoidon toiminnan, rakennusten ylläpidon ja peruskorjausten sekä investointien kustannukset sekä käyttämättä jäävistä kiinteistöistä saatavan mahdollinen myyntivoitto. Laskelmassa koko investoinnin on oletettu olevan uudelleeninvestointi, joka korvaa täysimääräisesti nykyiset päiväkodit. Lopullisesti korvattavat päiväkodit ratkaistaan hankesuunnitelman laatimisen yhteydessä ja siihen vaikuttaa myös toteutunut ja ennustettu kasvu.

Nykyisille päiväkodeille ja uudelle päiväkodille määriteltyjen kustannusten perusteella on määritelty investoinnin takaisinmaksuaika Sipoon kunnalle. Lisäksi kannattavuutta tarkasteltiin vahaiskasvatuksen käyttökustannusten osalta.

Nikkilän uuden päiväkodin takaisinmaksuaika on alle viisi vuotta. Herkkyystarkastelun perusteella takaisinmaksuaika on tilanteesta riippuen 5–7 vuotta. Toimintamenojen osalta uuden päiväkodin kustannukset pienenevät sisäinen vuokra huomioon ottaen noin 350 000 euroa vuodessa. Kannattavuuslaskelmien perusteella Nikkilän uusi päiväkoti on erittäin edullinen investointihanke.

Nikkilässä on paljon päiväkoteja pienellä alueella, monet niistä vain yhden tai puolentoista ryhmän suuruisia. Lisäksi monet rakennuksista ovat huonokuntoisia ja vanhoja ja niitä ei ole alun perin suunniteltu päiväkodiksi. Uudella suuremmalla päiväkodilla saadaan säästöjä niin toiminnasta kuin tilankäytön tehokkuudesta ja ylläpitokustannuksista. Ylläpitokustannuksiin vaikuttavat mm. tehokkaampi energiankäyttö ja yksi yhtenäinen piha-alue. Lisäksi huonokuntoiset rakennusten vaatimat peruskunnostus- ja korjausmenot jäävät pois.

Vuodelle 2016 varataan 0,24 milj. euroa.

Varikon korvaaminen vuokratiloilla, kustannusarvio 0,1 milj. euroa.

Vuonna 1975 rakennettu Livalilta käytettynä hankittu hyvin huonokuntoinen kunnan varikko pyritään korvaamaan toimivilla vuokratiloilla. Hankkeen kokonaiskustannus on 100 000 euroa, josta vuodelle 2016 varataan kustannus-, tila- ja projektisuunnitelman tekemiseen 10 000 euroa.

Sipoon pelastusasema, kustannusarvio 3,79 milj. euroa.

Itä-Uudenmaan pelastuslaitos on tehnyt tarve- ja hankesuunnitelman vuonna 2015 ja toteutussuunnitelma aloitetaan vuonna 2016. Rakentaminen on tarkoitus aloittaa talvella 2016–2017, ja rakennuksen on määrä olla valmis vuoden 2017 lopulla.

Rakennuksen laajuus ja tarve arvioidaan huolellisesti ennen yksityiskohtaisen suunnittelun aloittamista.

Uuden Sipoon pelastusaseman on tarkoitus palvella pelastustoimen nykyisiä ja tulevia tilatarpeita liikenteellisesti nykyistä asemaa edullisempaan paikkaan pääliikenneväylän varrelle. Uuden pelastusaseman sijaintiin keskeisesti vaikuttavana tekijänä on 10 minuutin toimintavalmiusajan saavuttaminen Söderkullan kasvavalle taajama-alueelle.

Sipoon nykyinen pelastusasema sijaitsee useassa pisteessä. Erillisessä toimistorakennuksessa, pelastusasemalla ja siihen kytketyissä ensihoidon käytössä olevissa konteissa sekä Söderkullan ensihoidotasemalla työskentelee ympärivuotisesti yhteensä noin 40 henkilöä.

Itä-Uudenmaan pelastuslaitos maksaa sisäistä vuokraa Sipoon kunnalle, jonka tehtävänä on perussopimuksen mukaan huolehtia pelastusaseman rakentamiseen tarvittavista investoinneista. Pelastusaseman investointi aiheuttaa valmistuttuaan noin 75 000 euroa enemmän poisto-, korko- ja ylläpitokustannuksia kuin sisäinen vuokra korkokannalla kaksi prosenttia ja 20 vuoden poistoajalla. Kymmenen vuoden kuluttua menot ja tulot ovat likimain samat kahden prosentin inflaatio-olettamalla ja 20 vuoden kuluttua sisäinen vuokra on vastaavasti yli 70 000 euroa pienempi.

Vuodelle 2018 varataan 0,19 milj. euroa pelastusaseman suunnitteluun.

PERUSKORJAUSINVESTOINNIT

	TP 2014	TA 2015	TP 2015	Enn.	TA 2016	TS 2017	TS 2018	Hankkeen kust. arvio
Peruskorjausinvestoinnit	-1 884	-1 800	-1 910		-2 490	-1 920	-1 920	
Julkinen käyttöomaisuus, vapaa-ajantoi	-70	-70	-70		-140	-70	-70	
Valiokunnan kohdentamat peruskorjauskohteet		-630	-635		-470	-840	-1 200	
Energiatohokkuushankkeet (valiokunnan ohjauksessa)					-150	-150	-150	-450
Kohdennetut rakennusten peruskorjaushankkeet	-1 664	-270	-270		-1 230	-360	0	
Nikkilän terveysasema		-40	-40		-20			-3 100
Talman koulu		-150	-150		-350			-500
Nikkilän pääkirjasto		-80	-80		-360	-360		-800
Cook and Chill keittiöt					-500			-500
Liikenneväylät ja puistot	-150	-530	-530		-500	-500	-500	
Katujen peruskorjaus		-350	-350		-320	-500	-500	
Katu ja ulkovalaistuksen uusiminen		-180	-180		-180			

Julkinen käyttöomaisuus, vapaa-ajantoimi

Liikuntatoimen hallussa on joukko rakennuksia, kuten huoltorakennukset, puku- ja uimakopit, ja niiden peruskorjaukseen varataan 70 000 euroa vuodelle 2016.

Lisäksi vuodelle 2016 varataan Pilvijärven uimarannan peruskorjaukseen 70 000 euroa.

Rakennusten peruskorjaus

Peruskorjaushankkeiden kohdentamisperiaatteena on ensisijaisesti kiinteistöjen rakenteellisen ja rakennusfysikaalisen kunnan ylläpitäminen siten, että kiinteistön arvo ja käytettävyys säilyvät. Mikäli peruskorjaukseen suunnattuja varoja jää tämän jälkeen jäljelle, voidaan peruskorjauksia kohdentaa myös pintakorjaukseen. Peruskorjauskohteet valitsee tekninen valiokunta, ellei niitä ole osoitettu talousarviossa.

Energiatehokkuushankkeiden kohdentamisperusteena käytetään pääasiassa kannattavuutta ottaen huomioon nykyisen järjestelmän saneeraustarpeen. Liikenneväylien ja puistojen kohdentamisperiaatteena on pääsääntöisesti kadun ja puiston kunto.

Kiinteistöjen peruskorjauksiin on vuodelle 2016 varattu kokonaisuudessaan 1 850 000 euroa. Tämä vara on jaettu kolmeen osaan:

- 1 230 000 euroa kohdennettuihin hankkeisiin
- 470 000 euroa teknisen valiokunnan erikseen määrittämiin hankkeisiin ja
- 150 000 euroa energiatehokkuushankkeisiin.

Energiatehokkuushankkeiden ja kohdentamattomien peruskorjaushankkeiden määrärahat tekninen valiokunta kohdentaa peruskorjauksen kohdentamisperiaatteiden mukaan vuoden aikana hyväksymällä peruskorjattavien kohteiden suunnitelmat ja määrärahat.

Kohdennettuja hankkeita vuonna 2016 ovat:

- Nikkilän sosiaali- ja terveysaseman peruskorjausurakan takuuaikaiset maksuerät on kohdennettu peruskorjausmäärärahasta. Vuodelle 2016 varataan em. maksueriin 20 000 euroa.
- Talman koulun peruskorjauksen tarkoituksena on pitää rakennus käyttökuntoisena noin kymmenen vuotta. Talman koulun kuntoa on tutkittu ja välttämättömät korjaukset on toteutettu Talman koulun ns. uuden osan osalta. Vuodelle 2016 varataan Talman koulun peruskorjaukseen 350 000 euroa.

Talman koulun peruskorjaus sisältyy investointiohjelmaan ja koulussa on tällä hetkellä käynnissä koulurakennuksen kuntotutkimukset. Kyseessä olevan hankkeen osalta menetellään vastaavasti kuin muiden hankkeiden osalta. Mikäli Talman koulun korjaukseen tarvitaan enemmän määrärahaa kuin mitä talousarviossa on määritetty, tuodaan normaalimenettelyä käyttäen tarvittavat lisämäärärahaesitykset päätettäväksi.

- Sipoon pääkirjaston peruskorjauksen tarkoituksena on peruskorjata rakennusta pääosin rakenteellisilta ja rakennusfysikaalisilta osin siten, että rakennus pysyy hyvässä kunnossa. Tällä hetkellä rakennukseen tarvitaan pikainen rakenteellinen ja rakennusfysikaalinen korjaus. Lisäksi tiloja peruskorjataan mahdollisuuksien mukaan toiminnan edelleen kehittämiseksi. Talousarviovuonna 2016 aloitetaan peruskorjaus. Peruskorjauksen kokonaishinta on yhteensä 800 000 euroa. Vuodelle 2016 varataan pääkirjaston peruskorjaukseen 360 000 euroa.
- Vuonna 2016 tehdään keittiöselvityksen mukainen ruoanvalmistuksen toimintavan muutos keittiöissä kohti cook and chill -palvelua. Muutokset tehdään Lukkarin keskuskeittiössä ja Etelä-Sipoon palvelukeittiöissä. Tällä toimintavan muutoksella tarve Etelä-Sipoon erilliseen keskuskeittiöinvestointiin poistuu. Hyväksytyn keittiöselvityksen mukaisesti vuodelle 2016 varataan Etelä-Sipoon koulujen ja Lukkarin koulun keittiöiden muutuskorjaukseen 500 000 euroa. Kustannukset keittiöiden muutoksiin ovat yhteensä noin 0,5 milj. euroa koko Etelä-Sipoon koulukeittiöiden sekä Lukkarin koulun keittiön osalta.

Loput määrärahat tekninen valiokunta kohdentaa peruskorjauksen kohdentamisperiaatteiden mukaan vuoden aikana hyväksymällä peruskorjattavien kohteiden suunnitelmat ja määrärahat. Vuonna 2016 määrärahan suuruus on 470 000 euroa.

Vuonna 2016 aloitetaan valiokunnan ohjauksessa energiatehokkuushankkeet, joiden tarkoituksena on energiatehokkuuden parantaminen hankkeen kohteessa, esim. lämmityskuluja laskemalla. Vuodelle 2016 määrärahan suuruus on 150 000 euroa.

Liikenneväylät ja puistot

Peruskorjausinvestointeina tarkastelujaksolla toteutetaan huonokuntoisimpien katujen perusparannuksia Nikkilän ja Söderkullan alueilla sekä päällystetään sorapintaisia katuja.

Katu- ja ulkovalaistuksen osalta lisäpanostusta edellyttää elohopeavalonlähteiden korvaaminen säästösten mukaisin valonlähtein elohopeavalonlähteiden valmistuksen ja maahantuonnin loppuessa EU-direktiivin mukaisesti vuonna 2016. Vuonna 2014 aloitettu kunnan lamppujen vaihto saatetaan loppuun 2016. Yleisten teiden osalta tievalaisimien lamppujen vaihtoaikataulusta päättää ELY-keskus. Vuodelle 2016 määrärahan suuruus on 180 000 euroa.

Katujen ja puistojen peruskorjaukseen varataan 320 000 euroa vuodelle 2016.

YLEISET INVESTOINNIT

	TP 2014	TA 2015	TP 2015 Enn.	TA 2016	TS 2017	TS 2018	Hankkeen kust. arvio
Yleiset investoinnit	-10	-100	-91	-475	-2 040	-1 150	
HSL:n julkisen liikenteen investoinnit		-100	-50	-100	-100	-400	
ELY:n kanssa tehtävät liikenneinvestoinnit			-11		-480		
Martinkyläntien ja Nikkiläntien risteys				-300			
Nikinmäki-Nikkilän kevytliikenteen väylä				-75	-750	-750	
Hitän uimaranta			-30		-710		-740

HSL:n julkisen liikenteen investoinnit

HSL:n investointeihin on varattu vuosittain 100 000 euroa. Lisäksi vuoden 2017 osalta on varattu 300 000 euroa aikataulun tasauspysäkin toteuttamiseen.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELYn) kanssa tehtävät liikenneinvestoinnit

Katu- ja viheralueet -yksikkö neuvottelee ELY:n kanssa, jotta tavoite saavutettaisiin siten, että kunnan maksuosuus olisi mahdollisimman pieni.

Vuoden 2017 hanke on mahdollisesti Martinkyläntien ja Nikkiläntien risteykseen toteutettava kiertoliitymä, jonka kustannusarvio on 820 000 euroa. Kunnan osuus on alustavasti sovittu olevan 50 %.

Nikinmäki-Nikkilä kevyen liikenteen väylähanke sisällytetään kunnan investointisuunnitelmaan. Kyseinen maantie on ELY:n hallinnoima valtion tie, jonka parantamiseksi on päätetty rakentaa kevyen liikenteen väylä tien yhteyteen. Hankkeen kustannusarvio on tiesuunnitelman mukaisesti 4,71 milj. euroa.

Hanke on edennyt yhteistyössä Sipoon kunnan ja ELY-keskuksen kanssa ja hankkeesta on olemassa lopullista hyväksyntää vailla oleva elokuussa 2015 valmistunut tiesuunnitelma. Sipoon kunnan tavoitteena on, että hankkeen rakennussuunnitelma käynnistetään saman tien tiesuunnitelman tultua hyväksytyksi.

Hanke myös sisältyy MAL-hankkeena Uudenmaan ELY-keskuksen tienpidon ja liikenteen suunnitelmaan 2016–2019. Tämä tarkoittaa sitä, että hankkeen toteutus on tarkoitus aloittaa kyseisinä vuosina. ELY-keskuksen rahoittama osuus hankkeesta on noin 50 %. Tällä hetkellä ei ELY-keskuksella ole osoitettua määrärahoja vuodelle 2016.

Sipoon kunta varautuu hankkeen rakennussuunnittelukustannuksiin seuraavasti:

Talousarvion investointiosaan lisätään vuodelle 2016 75 000 euroa suunnitteluun ja vuosille 2017 ja 2018 750 000 euroa/vuosi rakentamiseen

Hitän uimaranta

Hitän uimarannan suunnittelua täsmennetään siten, että uimarannalle johtavalle tielle tutkitaan erilaisia vaihtoehtoisia toteutusmahdollisuuksia kustannusten alentamiseksi toiminnan siitä kärsimättä sekä tarkastellaan uimarannan ja tien ylläpitoa ja sen vaihtoehtoisia ratkaisuja. Suunnittelulla pyritään pienentämään hankkeen kokonaiskustannuksia.

Hankkeen kokonaiskustannusarvio on 740 000 euroa, jota pienennetään, mikäli uimarannan ja siihen liittyvän infran uudelleensuunnittelussa löydetään uusia kustannustehokkaampia ratkaisuja. Rakentaminen on tarkoitus tehdä vuoden 2017 aikana. WC:t ja pukutilat. Uimaranta voidaan ottaa käyttöön kesällä 2017.

7.3 SIPOON VEDEN INVESTOINNIT

Sipoon vesihuoltoliikelaitoksen investoinnit on esitetty kokonaisuutena oheisessa taulukossa ja tarkemmin kunnan talousarviossa sivulla 91.

	TP 2014	TA 2015	TP 2015 Enn.	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Laajennusinvestoinnit, uudet kaava-alueet	-500	-950	-893	-2 095	-2 725	-2 200
Vesihuoltolaitos, kaava-alueet		-450	-251	-1 595	-1 675	-1 150
Vesihuoltolaitos, haja-asutusalueet		-500	-642	-500	-500	-500
Runkovesiputkiston laajennukset					-550	-550
Laajennusinvestoinnit, olemassa olevat alueet	-38	-100	-50	-100	-710	-250
Vesihuoltolaitos		-100	-50	-100	-710	-250
Peruskorjausinvestoinnit	-2 132	-450	-495	-450	-450	-450
Vesihuoltolaitos		-450	-495	-450	-450	-450
Laajennus-, uudelleen - ja peruskorjausinvestoinnit Sipoon Vesi yhteensä	-2 670	-1 500	-1 438	-2 645	-3 885	-2 900

KOOSTE INVESTOINNEISTA

	TP 2014	TA 2015	TP 2015 Enn.	TA 2016	TS 2017	TS 2018	Hankkeen kust. arvio
Laajennusinvestoinnit, uudet kaava-alueet	-986	-2 690	-2 020	-3 785	-4 965	-4 725	
Kadut ja puistot		-2 690	-2 020	-3 745	-4 465	-4 725	
Kadut		-2 555	-2 020	-3 570	-4 015	-2 950	
Kynnysinvestoinnit						-1 350	
Viheralueet		-135		-175	-450	-425	
Väylähankkeet				-40	-500		
Laajennusinvestoinnit, olemassa olevat alueet	-28	-150	-150	-105	-1 900	-1 600	
Kadut ja puistot							
Kadut		-150	-150	-70	-1 900	-1 600	
Kynnysinvestoinnit							
Viheralueet				-35			
Laajennusinvestoinnit, rakennukset	-13	-290	-95	-876	-528	-4 543	
Uudet päiväkodit, Hansaksen laajennus		-20	-20				-1 850
josta kulut ensikertaiseen kalustamiseen							
Nikkilän Sydämen lähiliikuntapaikat		-100	-5	-245			-250
josta kulut ensikertaiseen kalustamiseen							
Sipoonlahden koulu, vaihe 1, laajentaminen		-100	0	-571	-408	-4 243	-8 160
josta kulut ensikertaiseen kalustamiseen							
Nikkilän Sydän, vaihe 2, laajentaminen, teorialuokat		-50	-50	-41	-82	-204	-4 080
josta kulut ensikertaiseen kalustamiseen							
Nikkilän Sydän, vaihe 2, laajentaminen, liikuntasalin aineluokat		-20	-20	-19	-38	-96	-1 920
josta kulut ensikertaiseen kalustamiseen							
Uudelleen investoinnit	-4 318	-10 280	-9 360	-8 335	-2 750	-2 242	
Nikkilän terveysaseman laajennus		-80	-80	-80			-17 900
josta kulut ensikertaiseen kalustamiseen							
Nikkilän Sydän, koulukeskus		-9 950	-9 115	-7 970	-40	-40	-19 650
josta kulut ensikertaiseen kalustamiseen							
Nikkilän Sydämen liikuntasali		-40	-40	-35	-70	-176	-3 520
josta kulut ensikertaiseen kalustamiseen							
Nikkilän Sydämen päiväkotit		-100	0	-240	-2 550	-1836	-4 626
josta kulut ensikertaiseen kalustamiseen							
Varikon korvaaminen vuokratiloilla		-10	0	-10	-90		-100
Pienrakennusten uusiminen		-60	-60				
Taasjärven kylätupa		-40	-65				
Sipoon pelastusasema						-190	-3 790
Peruskorjausinvestoinnit	-1 884	-1 800	-1 910	-2 490	-1 920	-1 920	
Julkinen käyttöomaisuus, vapaa-ajantoimi	-70	-70	-70	-140	-70	-70	
Rakennusten sisäilmakorjaukset (valiokunnan ohjauksessa)		-300	-405				
Valiokunnan kohdentamat peruskorjauskohteet		-630	-635	-470	-840	-1 200	
Energiatehokkuushankkeet (valiokunnan ohjauksessa)		0	0	-150	-150	-150	-450
Kohdennetut rakennusten peruskorjaushankkeet	-1 664	-270	-270	-1 230	-360	0	
Nikkilän terveysasema		-40	-40	-20			-3 100
Talman koulu		-150	-150	-350			-500
Nikkilän pääkirjasto		-80	-80	-360	-360		-800
Cook and Chill keittiöt				-500			-500
Liikenneväylät ja puistot	-150	-530	-530	-500	-500	-500	
Katujen peruskorjaus		-350	-350	-320	-500	-500	
Katu ja ulkovalaistuksen uusiminen		-180	-180	-180			
Yleiset investoinnit	-10	-100	-91	-475	-2 040	-1 150	
HSL:n julkisen liikenteen investoinnit		-100	-50	-100	-100	-400	
EL Y:n kanssa tehtävät liikenneinvestoinnit			-11		-480		
Martinkyläntien ja Nikkiläntien risteys				-300			
Nikinmäki-Nikkilän kevytliikenteen väylä				-75	-750	-750	
Hitän uimaranta			-30		-710		-740
Laajennus-, uudelleen - ja peruskorjausinvestoinnit kunta ml Sipoon Vesia yhteensä	-7 239	-15 310	-13 626	-16 066	-14 103	-16 180	
Laajennus-, uudelleen - ja peruskorjausinvestoinnit Sipoon Vesi yhteensä	-2 670	-1 500	-1 438	-2 645	-3 885	-2 900	
Laajennus-, uudelleen - ja peruskorjausinvestoinnit Kunta yhteensä	-9 909	-16 810	-15 064	-18 711	-17 988	-19 080	

7.4 INVESTOINNIT, MUUT OSASTOT JA IRTAIMEN KÄYTTÖ-OMAISUUDEN HANKINTA

7.4.1 KEHITYS- JA KAAVOITUSKESKUS, kiinteän omaisuuden (maan) ostot ja myynnit

		TP 2015					
1 000 €		TP 2014	TA 2015	Enn.	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Kiinteä omaisuus							
Kiinteä omaisuus, myynti	Tuotot	3 346	5 700	5 700	6 500	6 600	6 500
Kiinteä omaisuus, osto	Kulut	-3 159	-1 000	-2 200	-2 500	-2 500	-2 500
Netto		187	4 700	3 500	4 000	4 100	4 000

Lähinnä Nikkilän, Talman ja Etelä-Sipoon maa-alueiden ostosta neuvotellaan suunnitelmakaudella. Tontteja myydään Taasjärven, Söderkullan, Nikkilän kartanon, Vaahteramäen ja Bastukärren alueilta.

7.4.2 OSASTOITTAIN, Irtain käyttöomaisuus

		TP 2015					
1 000 €		TP 2014	TA 2015	Enn.	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Irtain käyttöomaisuus							
	Kunnanhallitus		-335	-335	-150	-150	-150
	Sosiaali- ja terveystoimialue	0	0	0	-155	-100	-100
	Sivistysvaliokunta	-39	-140	-140	-300	-300	-300
	Tekninen valiokunta	-40	-100	-100	-100	-100	-100
	Netto	-79	-575	-575	-705	-650	-650

Osastoittain osakkeet ja osuudet

		TP 2015						
		1 000 €	TP 2014	TA 2015	Enn.	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Osakkeet ja osuudet								
	Sosiaali- ja teveysvaliokunta		0	-30	-30	-30	-30	-30
	Sivistysvaliokunta		-74	-100	-100	-100	-100	-100
	Netto		-74	-130	-130	-130	-130	-130

Määräraha sisältää varaukset Itä-Uudenmaan koulutuskuntayhtymän, Kärkällä samkommun ja Samkommunen för yrkesutbildning i Östra Nyland -nimisten kuntayhtymien investointien kuntaosuuksia varten.

7.5 SIPOON VESI – SIBBO VATTEN

(tässä kohtaa esitetään kokonaisuus ml Tuloslaskelma, Investoinnit, Henkilöstö ja Rahoitus)

7.5.1 Yleistä

VASTUUHENKILÖ: Liikelaitosjohtaja

Vesihuoltoliikelaitoksen talousarvio 2016 ja taloussuunnitelma vuosille 2016 - 2018

Toiminta-ajatus

Sipoon vesihuoltoliikelaitos toimii kuntalain tarkoittamana liikelaitoksena 1.1.2016 alkaen. Tulosityksikkö vastaa kunnan vesihuoltolaitokselle kuuluvista tehtävistä. Yksikkö varmistaa ja turvaa sipoolaisille korkealaatuiset vesihuollon peruspalvelut. Sipoon Vesi on Sipoon kunnan omistama vesihuoltoliikelaitos. Sipoon Vesi toimii kunnan strategian ja sen toteuttamishojelmien mukaisesti. Sipoon Vedellä on oma johtokunta ja se toimii kunnanhallituksen alaisena vesihuoltoliikelaitoksena.

Keskeiset muutokset toimintaympäristössä

Vuosien 2016 - 2018 toimintaan vaikuttaa myös 1.9.2014 voimaan tuleva uudistunut vesihuoltolaki. Vesihuoltolain keskeisiä muutoksia ovat säännökset häiriötilanteisiin varautumisesta, vesihuollon eriyttämisestä kirjanpidossa, vesihuoltolaitoksen toimintakertomuksesta ja erillisestä tilintarkastuksesta. Liikelaitos tuottaa toiminta-alueellaan yhdyskunnan ja sen kehittymisen edellyttämät vesihuoltopalvelut hyvätasoisina ja vesihuoltolain mukaisesti liikeloudellisia periaatteita noudattaen.

Liikelaitoksen Sipoon Vesi - Sibbo Vatten toimintaympäristöön ei ole tulossa muutoksia laitoksen koon tai normaali toiminnan suhteen. Alueellista yhteistyötä jatketaan lähialueen vesihuoltolaitosten ja yhteistyökumppanien kanssa. Etenkin varautumiseen liittyvää yhteistyötä pyritään lisäämään ja syventämään entisestään. Vesihuollon kehittämissuunnitelma päivitetään toiminta-aluekartaksi, jossa esitetään uudet rakennettavat haja-asutusalueet. Liikelaitos asentaa tyhjän putken laajakaistaverkkoa varten rakentaessaan haja-asutusalueen vesihuoltolinjoja, mikäli laajakaistaverkkoa ei toteuteta linjojen rakentamisen yhteydessä.

Keskeiset muutokset taloudessa

Vuosien 2016 - 2018 toimintaa leimaa yleisesti tiukentunut taloustilanne sekä kustannukset kattavan toiminnan varmistaminen. Vesihuoltolaitoksen talous on viime vuosina ollut voimakkaasti tappiollinen, ja tulosityksikön tuotot eivät ole kattaneet käyttökustannusten, poistojen (pääomakustannukset) ja rahoituskustannusten yhteen laskettua summaa. Talouden tasapainottamiseksi vesihuoltolaitos tulee operatiivisten kustannusten karsinnan ohella nostamaan taksojaan vuoden 2016 alusta 8 % ja vuoden 2017 alusta 8 %.

Vuoden 2016 talouteen positiivisesti vaikuttaa se, että yhteistyökumppaneista Tuusulan seudun vesilaitos kuntayhtymä (TSV) ja Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitos kuntayhtymä (KUVES) eivät ole nostamassa hintojaan. Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY) puolestaan korottaa hintojaan muutaman prosentin verran.

Keskeiset muutokset henkilöstössä

Henkilöstön koulutuksessa liikelaitos käyttää lähinnä Vesilaitosyhdistyksen järjestämiä kursseja sekä naapurivesihuoltolaitosten kanssa yhteistyössä organisoituja koulutustapahtumia. Esimieskoulutuksen jatkoa suunnitellaan yhdessä kunnan teknisen toimen kanssa. Vakansseja liikelaitoksella on 10. Yksi henkilö on osa-aikasairauseläkkeellä ja yksi vakanssi on täyttämättä. Vesihuoltoliikelaitoksessa yksi työntekijä saavuttaa eläkeiän vuonna 2018.

Tavoitteet

Liikelaitoksen vuoden 2016 vuositavoitteet perustuvat kunnan vuositavoitteiden, toimenpiteiden ja toteutusohjelmien esityksiin. Tavoitteet on esitetty kokonaisuudessaan teknisen valiokunnan talousarviossa 2016. Alla on esitetty valtuuston asettamat tavoitteet Sipoon Vedelle:

- Vuositavoitteet tullee perustua kunnan vuositavoitteisiin ja toimenpiteisiin.
- Toteuttaa kunnan kehittämisprojekteja kuten esim. Kattilankansi- ja Induktiolisiprojekteja yhdessä muun kunnan organisaation kanssa
- Laatii ehdotuksen Sipoon Veden toiminta-alueesta yhteistyössä kunnan kanssa siten, että se voidaan viedä päätettäväksi valtuustoon
- Sipoon asiakkaiden tiedottamisen kehittäminen yhteistyössä kunnan ja kumppanien kanssa
- Vuosikate kattaa poistot ja kunnan päättämät pääomakustannukset viimeistään vuonna 2018 päätetyillä veden hinnoittelulla ja tämän jälkeen vuosikate kattaa poistot ja kunnan päättämät pääomakustannukset kasvun tuomien lisätulojen avulla korottamatta veden hintoja.
- Raportoi talouden toteutumisesta ja toteumaennusteesta kerran kuussa
- Laatii investointiohjelman ja -suunnitelman yhteensopivaksi kunnan investointien kanssa

Edellä mainittuja tavoitteita toteuttamaan Sipoon Vesi on käynnistänyt seuraavat kehittämisprojektit:

- Pumpaamoiden automaatio- ja kaukovalvontajärjestelmän parantaminen
 - o Projektin tavoitteena on parantaa häiriötilannetoimintaa, eli pienentää ylivuotojen määrää, sekä parantaa päivystystyön tehokkuutta.
- Liittymispotentiaali
 - o Projektin tavoitteena on saada osa rakennetun haja-asutusalueen verkoston piirissä olevista kiinteistöjen omistajista liittymään Sipoon veden palveluiden piiriin. Projektissa tiedotetaan asukkaita liittymisen hyvistä puolista ja vesihuoltopalveluiden korkeasta tasosta sekä tehdään liittyminen mahdollisimman vaivattomaksi.

Riskiarvio

Sipoon Veden riskit voidaan jakaa toiminnallisiin, taloudellisiin sekä ympäristöön ja terveyteen liittyviin riskeihin. Talousveden saastuminen on toiminnallinen riski, mutta myös taloudellinen riski, koska siitä aiheutuvat taloudelliset korvaukset voivat olla merkittäviä. Riskinä on myös rankkasateiden tai viemärien sortumisien aiheuttamat viemäritulvat, joista saattaa aiheutua ympäristöhaittoja ja korvausvaatimuksia. Sateisen ja kuivan vuoden ero pelkästään jäteveden johtamisen ja puhdistamisen kuluissa on noin 15 % eli noin 50 000 euroa.

Toisena taloudellisena riskinä ovat vesihuoltoverkostoiden yllättävät korjaukset sekä vesijohto-/viemäriveruodot ja tulvimiset. Yllättävät putkirikot kustantavat keskimäärin 10 000 - 15 000 euroa/putkirikko. Riskien pienentämiseksi on tehty selvityksiä ja parannuksia. Vuoden 2015 aikana on selvitetty pumppaamoiden automaatio- ja kaukovalvontajärjestelmän nykytila sekä laadittu etenemistapa järjestelmän kehittämiseksi.

Tämän lisäksi on käynnissä - yhteistyössä kunnan kanssa - päivystystoiminnan kehittämisprojekti, jolla pyritään selkeyttämään ja tehostamaan päivystystoimintaa. Varallaolojärjestelmällä pienennetään mm. vesihuollon erityistilanteissa syntyvien lisävahinkojen syntymistä ja edistetään asiakkaille syntyvien haittojen nopeaa korjaamista sekä vähennetään velvoitteita mm. veden jakelun keskeytystilanteissa syntyvistä korvausvaatimuksista. Tarkoituksena on tämän jälkeen laatia varallaolijan käsikirja, joka antaa valmiuden ja ohjeistuksen riskitilanteiden ennakointiin ja niiden hoitamiseen. Lisäksi henkilöstön vesihuollon koulutukset esim. vesipassin suoritus, pienentävät riskitilanteita ja niiden syntymistä. Kriisitilanneharjoituksia pyritään järjestämään yhteistyössä Tuusulan seudun vesilaitoskuntayhtymän, Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen ja naapurikuntien vesihuoltolaitoksien kanssa.

7.5.2 Investointisuunnitelma 2016–2018 , vesilaitos

	TP 2014	TA 2015	TP 2015 Enn.	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Laajennusinvestoinnit, uudet kaava-alueet	-500	-950	-893	-2 095	-2 725	-2 200
Vesihuoltolaitos, kaava-alueet		-450	-251	-1 595	-1 675	-1 150
Vesihuoltolaitos, haja-asutusalueet		-500	-642	-500	-500	-500
Runkovesiputkiston laajennukset					-550	-550
Laajennusinvestoinnit, olemassa olevat alueet	-38	-100	-50	-100	-710	-250
Vesihuoltolaitos		-100	-50	-100	-710	-250
Peruskorjausinvestoinnit	-2 132	-450	-495	-450	-450	-450
Vesihuoltolaitos		-450	-495	-450	-450	-450
Laajennus-, uudelleen - ja peruskorjausinvestoinnit Sipoon Vesi yhteensä	-2 670	-1 500	-1 438	-2 645	-3 885	-2 900

Investointitaso vuonna 2016 on 2,65 miljoonaa euroa. Taloussuunnittelukauden 2016 - 2018 aikana investointeja tehdään vuosittain vaihdellen noin 2,9 - 3,9 miljoonalla eurolla. Tällä investointitasolla lainanotto ja taksojen korotustarpeet voidaan pitää aikaisemmin mainitulla tasolla. Investoinnit jakautuvat vuonna 2016 seuraavasti:

- 1,695 milj. euroa, uudet kaava-alueet
- 0,50 milj. euroa, harvaan asutut alueet
- 0,45 milj. euroa, perusparannusinvestoinnit

Vesihuollon uusinvestoinnit liikelaitos toteuttaa yhdessä Katu- ja viheryksikön kanssa investointiohjelman mukaisesti. Investointiohjelman mukaisten kaava-alueiden toteuttaminen on keskeistä, jotta kunta kehittyisi suunnitellusti ja jotta uusia alueita saadaan rakennetuksi kasvutarpeen mukaisesti. Taulukossa on esitetty uusien kaava-alueiden vesihuollon investoinnit.

	TA 2016 €	TS 2017 €	TS 2018 €
Vesihuoltolaitos, kaava-alueet	1 595 000	1 675 000	1 150 000
Nikkilä			
Sipoon Jokilaakso	400 000	200 000	150 000
Kartanonrinne	20 000	200 000	
Söderkulla			
Pähkinälehdon laajennus, osa A	300 000	100 000	
Taasjärvi IV	150 000	350 000	
Talma			
Bastukärr	150 000	250 000	250 000
Talman keskusta		450 000	400 000
Talman omakotitontit			350 000
Box			
Boxin työpaikka-alue	450 000		
Majvik			
Storören	125 000	125 000	

Kesällä 2014 valmistui kunnan vesihuollon kehittämissuunnitelma, joka tavoitteen mukaisesti käsiteltiin valtuustossa loppuvuodesta 2014. Kehittämissuunnitelman pohjalta vesihuoltolaitos jatkaa harvaan asuttujen alueiden vesihuollon rakentamista. Vuosien 2016–2018 aikana haja-asutusalueiden vesihuollon rakentamisen kohteina ovat:

Vesihuoltolaitos, haja-asutusalueet	500 000	500 000	500 000
Antbacka I	175 000		
Grönkullantie	125 000		
Antbacka II	100 000		
Etelä-Paippinen II	100 000		
Etelä-Paippinen I		150 000	
Seppola		150 000	
Västerskog		100 000	125 000
Mosantie		100 000	
Hindsbyntie			300 000
Brantaksentie			75 000

Vesijohtoverkon sekä jätevesiverkoston ja -pumppaamoiden saneerausta liikelaitos jatkaa kuntotutkimusten tulosten perusteella. Vesijohtosaneerauksissa keskitytään niihin osuuksiin, joissa on todettu putken kunnosta johtuvia putkirikkoja. Perusparannusinvestointeihin sisältyy myös yhden siirtolinja-pumppaamon saneeraus.

Sipoon Vesi vastaa Viikinmäen jätevedenpuhdistamon laajennusinvestoinneista ja peruskorjausinvestoinneista 1,5 %:n omistusosuutta vastaavalla osuudella. Em. kohteeseen varataan suunnittelukaudella vuosittain 80 000 euroa.

Vuosien 2017 ja 2018 aikana investoidaan 550 000 euroa vuosittain uuden runkovesijohdon rakentamiseen Talmasta Söderkullaan. Hankkeen kokonaiskustannusarvio on noin 3,8 miljoonaa euroa, josta Sipoon Veden osuus on 1,1 miljoonaa euroa. Loput kustannukset kattaa Tuusulan seudun vesilaitos kuntayhtymä. Hanke turvaa koko eteläisen Sipoon vedenjakelua sekä mahdollistaa Arlan toiminnan jatkuvuuden ja tuotannon laajentamisen.

7.5.3 Tuloslaskelma, vesilaitos

Liikevaihto

Vuoden 2016 liikevaihdon ennustetaan kasvavan vuoden 2015 talousarviosta 335 000. Vuosina 2017 liikevaihdon ennustetaan kasvavan reaalisesti edelleen 340 000 euroa verrattuna talousarviovuoteen 2016. Sen sijaan vuonna 2018 liikevaihto kasvaa reaalisesti noin 60 000 euroa. Vuosina 2016 ja 2017 liikevaihdon kasvu muodostuu pääsääntöisesti vesihuoltolaitoksen vesimaksutulojen kasvusta. Ko. vuosina lisäksi lisääntyvä asutus lisää liikevaihtoa. Vuonna 2018 liikevaihdon ennustetaan kasvavan 60 000 eurolla, koska taksan korotukset loppuvat vuoteen 2017 ja tulojen kasvuennuste perustuu lisääntyvän asutuksen tuottamaan lisäliikevaihtoon.

Kulut

Vuoden 2016 kuluarvio kasvaa vuoden 2015 talousarviosta yhteensä noin 210 000 eurolla. Pääsyy talousarvion toimintamenojen kasvuun vuonna 2016 on se, että vesihuoltolaitokselle kohdistetaan vesihuollolle kuuluvia sisäisiä tukipalvelusta aiheutuvia kuluja, joita ei aikaisemmin ole vesihuoltolaitokselta kohdistettu. Tukipalveluiden laskutus on yhteensä 210 000 euroa.

Vesihuoltolaitos tehostaa omaa toimintaansa kuitenkin palvelutasosta tinkimättä erityisesti palvelujen ostojen osalta. Kulut ennustetaan pysyvän lähes nykyisellään siitä huolimatta, että ylläpidettävän omaisuuden ennakoidaan kasvavan selvästi asukasmäärän kasvaessa. Vuosina 2017 ja 2018 kulujen ennustetaan kasvavan vain noin 20 000 eurolla vuosittain verrattuna edeltävän vuoden kuluihin. Asukasmäärän ennustetaan kasvavan vuonna 2016 noin 500 asukkaalla, vuonna 2017 noin 700 asukkaalla ja vuonna 2018 noin 700 asukkaalla.

Poistot ja arvonalenemiset sekä rahoitus tuotot ja -kulut

Suunnitelmallisten poistojen ennustetaan pienenevän koko taloussuunnitelmakauden ajan noin 100 000 eurolla vuodessa. Suunnitelmallisten poistojen ennustetaan pienenevän, vaikka investoinnit kasvavat, koska Sipoossa siirryttiin vuoden 2015 alusta vesihuolto-omaisuuden osalta 10 vuoden jäätynösarvopoistosta yleisesti Suomessa käytettävään 30 vuoden tasapoistoon. Rahoitustuottojen ja kulujen osalta korvaus peruspääomasta on kasvanut mm. peruspääoman korotuksen myötä.

Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Vuoden 2016 osalta ennustetaan 456 000 euron tilikauden alijäämää. Vuonna 2017 ennustetaan, että tulos on likimain nolla ja vuonna 2018 ennustetaan pientä ylijäämää, noin 160 000 euroa.

Tunnusluvut

	TP2014	TA 2015	TPE	TA 2016
- uudet vesiliittymät	146	100	125	120
- johtoverkoston lisäys vesi ja viemäri, m	20 290	20 000	10 000	15 000

Tuloslaskelma, sisältää sisäiset ja ulkoiset erät

	1 000 €	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TPE 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Liikevaihto								
Valmistus omankäyttöön			47					
Myyntituotot		2 717	3 008	3 345	3 527	3 736	4 202	4 262
Maksutuotot								
Muut palvelumaksut								
Tuet ja avustukset								
Vuokratuotot								
Muut tuotot		163	187	182		126		
Liiketoiminnan muut tuotot		163	187	182		126		
Muut tuet ja avustukset								
Tuet ja avustukset								
Materiaalit ja palvelut		-1 346	-1 425	-1 478		-1 459		
Ostot tilikauden aikana		-746	-867	-767		-769		
Palvelujen ostot		-601	-558	-711		-690		
Henkilöstökulut		-493	-534	-504		-525		
Palkat ja palkkiot		-394	-428	-405		-417		
Henkilösivukulut		-99	-106	-99		-108		
Eläkekulut		-79	-80	-76		-85		
Muut henkilösivukulut		-20	-26	-23		-24		
Poistot ja arvonalentumiset		-1 291	-1 337	-1 404	-1 300	-1 200	-1 120	-1 000
Suunnitelmanmukaiset poistot		-1 291	-1 337	-1 404	-1 300	-1 200	-1 120	-1 000
Arvonalentumiset								
Liiketoiminnan muut kulut		-36	-41	-26	-1 997	-234	-2 239	-2 259
Liikelylijäämä (-alijäämä)		-286	-95	116	230	444	843	1 003
Rahoitustuotot ja -kulut		6	7	-179	-179	-840	-848	-840
Muut rahoitustuotot		6						
Korkokulut, sis						-50	-58	-50
Korvaus peruspääomasta, sis				-179	-179	-790	-790	-790
Muut rahoituskulut			7					
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnai		-280	-89	-63	51	-396	-5	163
Satunnaiset tuotot ja -kulut								
Satunnaiset tuotot								
Satunnaiset kulut								
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksi		-280	-89	-63	51	-396	-5	163
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)								
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)								
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-280	-89	-63	51	-396	-5	163

Vesihuollolle on tässä laskelmassa kohdistettu kunnan sisäisinä veloituksina toimitilakustannukset, it-kustannukset, sekä kunnan ja Tekyn hallinnon vyörytykset.

Tuloslaskelmassa esitetty korvaus peruspääomasta on sisäistä korkotuottoa kunnalle vesihuoltoinvestointien rahoittamisesta. Korvaus lasketaan laitoksen peruspääomasta valtuuston määräämän korkoprosentin mukaan. Vuodelle 2016 korko on laskettu 12 %:n mukaan, mikä tekee 790 000 euroa. Korkokulut on saatu laskemalla kunnan ja vesilaitoksen välisen yhdystilin lainasaldolle 5 % sisäinen korko.

Peruspääomaksi on oletettu tässä laskelmassa 6,6 milj. euroa. Peruspääoma määritellään erikseen valtuuston päätöksellä.

7.5.4 Henkilöstö, HTV vesilaitos

TP 2013	TP2014	TA 2015	TPE 2015	TAE 2016	TS 2017	TS 2018
9,6	9,0	12,5	8,0	10,0	10,0	10,0

7.5.5 Rahoituslaskelma, ulkoinen

	1 000 €	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TPE 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
TULORAHOITUS								
Liikelyläämä		-379	-193	154	136	579	973	1 133
Poistot ja arvonalentumiset		1 291	1 337	1 404	1 300	1 200	1 120	1 000
Rahoitustuotot ja -kulut		6	7					
Satunnaiset erät								
Muut tulorahoituksen korjauserät								
Sisäiset tuotot								
Sisäiset kulut								
		924	1 151	1 558	1 436	1 779	2 093	2 133
INVESTOINNIT								
Käyttöomaisuusinvestoinnit		-1 778	-1 287	-1 500	-1 448	-2 645	-3 885	-2 900
Rahoitusosuudet investointimenoihin								
Käyttöomaisuuden myyntitulot								
Sisäiset katteet								
Tulorahoitus ja investoinnit, netto		-853	-136	58	-12	-866	-1 792	-767
RAHOITUSTOIMINTA								
Lainakannan muutokset								
Pitkäaikaisten lainojen lisäys								
Pitkäaikaisten lainojen vähennys								
Lyhytaikaisten lainojen muutos								
Oman pääoman muutokset								
Muut maksuvalmiuden muutokset								
Vaihto-omaisuuden lisäys								
Myyntisaamisten lisäys		-445	-89					
Korottomien velkojen muutos muilta		1 069	1 020	1 000	850	820	820	820
Rahoitustoiminta netto		624	931	1 000	850	820	820	820
Vaikutus kunnan kassavaroihin		-229	795	1 058	838	-46	-972	53

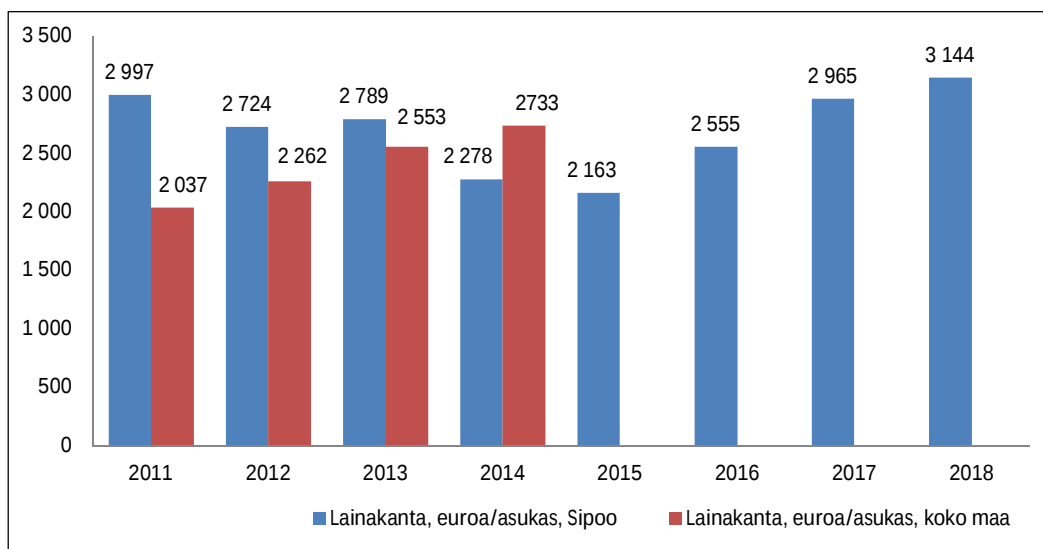
Rahoituslaskelma, sisäinen ja ulkoinen.

	1 000 € TP 2013	TP 2014	TA 2015	TPE 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
TULORAHOITUS							
Liikelyljäämä	-286	-95	116	230	444	843	1 003
Poistot ja arvonalentumiset	1 291	1 337	1 404	1 300	1 200	1 120	1 000
Rahoitustuotot ja -kulut	6	7		-179		-852	-836
Satunnaiset erät							
Muut tulorahoituksen korjauserät							
Sisäiset tuotot							
Sisäiset kulut							
	1 011	1 248	1 520	1 351	1 644	1 111	1 167
INVESTOINNIT							
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-1 778	-1 287	-1 500	-1 448	-2 645	-3 885	-2 900
Rahoitusosuudet investointimenoihin							
Käyttöomaisuuden myyntitulot							
Sisäiset katteet							
Tulorahoitus ja investoinnit, netto	-766	-39	20	-97	-1 001	-2 774	-1 733
RAHOITUSTOIMINTA							
Lainakannan muutokset							
Pitkäaikaisten lainojen lisäys							
Pitkäaikaisten lainojen vähennys							
Lyhytaikaisten lainojen muutos							
Oman pääoman muutokset							
Muut maksuvalmiuden muutokset							
Vaihto-omaisuuden lisäys							
Myyntisaamisten lisäys	-445	-89					
Korottomien velkojen muutos muilta	1 060	1 020	1 000	850	820	820	820
Rahoitustoiminta netto	615	931	1 000	850	820	820	820
Vaikutus kunnan kassavaroihin	-151	893	1 020	753	-181	-1 954	-913

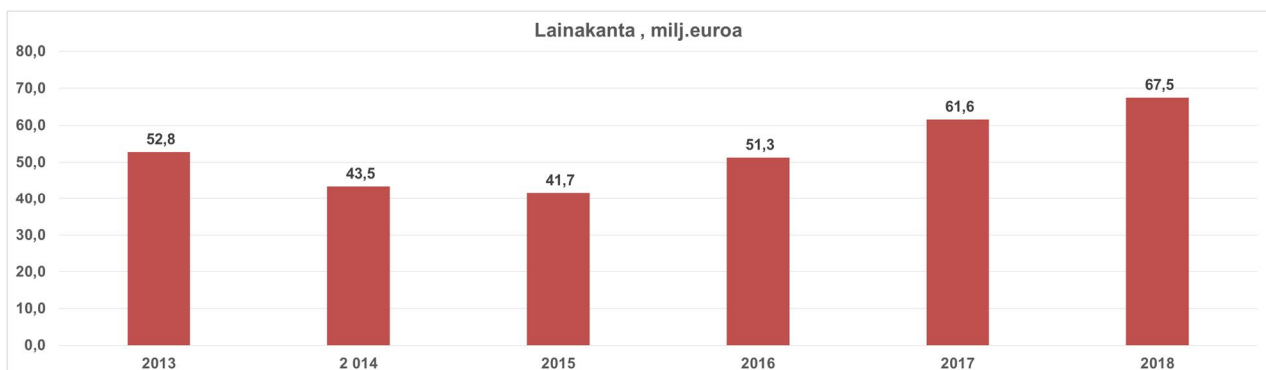
8 RAHOITUSOSA

2016–2018

SIPOON KUNNAN LAINAT VUOSINA 2009–2018, EUROA/ASUKAS

SIPOON KUNNAN LAINAKANTA 2013–2018

RAHOITUSOSA

VASTUUHENKILÖ (rahoitus ja rahavarat): Talous- ja hallintojohtaja

Rahoitusosassa osoitetaan, kuinka paljon tarvitaan tulo-rahoituksen lisäksi pääomarahoitusta investointeihin ja lainanlyhennyksiin ja miten rahoitustarve katetaan tai kuinka suuri rahoitusjäämä on ja miten se käytetään. Talousarvion rahoitusosassa osoitetaan, miten talousarvio vaikuttaa kunnan maksuvalmiuteen.

Rahoitusosa esitetään rahoituslaskelmakaavan muodossa, jossa rahoitusosa on jaettu kahteen osaan. Ensimmäisessä osassa kuvataan toiminnan ja investointien rahavirtaa. Tästä nähdään, miten vuosikate ja muu tulo-rahoitus riittävät investointien kattamiseen. Toisessa osassa arvioidaan rahoituksen rahavirtaa. Kunnan rahoituslaskelma laaditaan suoriteperusteisesti, mikä tarkoittaa, että mm. myyntituloja ja ostomenoja ei vuosikatteessa oikaista myyntisaamisilla tai ostovelvoilla.

Rahoituslaskelman rakenne ja sisältö

Toiminnan ja investointien rahavirta

Tulo-rahoitus muodostuu tuloslaskelmaosasta tuotavasta vuosikatteesta, satunnaisista kuluista ja tuotoista sekä tulo-rahoituksen korjauseristä.

Tulo-rahoituksen korjauserät

Tulo-rahoituksen korjauserissä vuosikatetta oikaistaan vuosikatteeseen sisältyvillä myyntivoitoilla, jotka saadaan kiinteistöjen myymisestä.

Investointien menoja ovat investointien hankintamenot ja tuloja rahoitusosuudet investointeihin ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot. Rahoitusosuudet investointeihin koostuvat valtionosuuksista ja eräiden yhteistyökumppaneiden osuuksista investointeihin. Myyntitulot syntyvät kiinteistöjen myynnistä.

Rahoituksen rahavirta

Antolainojen muutokset sisältävät kunnan myöntämät lainat, sijoitukset ja lainasaamiset. Antolainojen muutoksina esitetään erikseen lainojen lisäykset ja vähennykset.

Lainakannan muutokset sisältävät arvion siitä, kuinka paljon kunta ottaa pitkäaikaista lainaa talousarviovuoden aikana, eli lainojen lisäyksen. Pitkäaikaisten lainojen vähennykset osoittavat arvion pitkäaikaisten lainojen lyhennysten määrästä talousarviovuoden aikana.

VUODEN 2016 RAHOITUSLASKELMA

SITOVAT TAVOITTEET	TAVOITETASO/SEURANTATAPA
Lainamäärä	Lainamäärää kasvatetaan vain uusinvestointien rahoittamiseksi.
Laina asukasta kohden on alle 2 700 euroa per 31.12.2016.	Investoinnit sopeutetaan tavoitteeseen.

TUNNUSLUVUT	TP 2014	TA 2015	TPE 2015	TA 2016
Investointien tulo-rahoitus, %	55,7	34,0	53,0	37,0
Lainamäärä, euroa/asukas	2 286	2 700	2 140	2 700

Tulorahoitusta vuodelle 2016 on oikaistu 5,8 miljoonan euron suuruisella budjetoidulla myyntivoitolla, mikä on 6,3 miljoonan euron suuruisten budjetoitujen myyntitulojen ja 0,1 miljoonaksi euroksi arvioitujen myyntien kiinteistöjen tasearvon välinen erotus. Oikaisu pitää tehdä, jotta kiinteistöjen myyntivoitot eivät näkyisi kahteen kertaan rahoituslaskelmassa. Toiminnan ja investointien rahavirta on talousarvion mukaan -12,9 miljoonaa euroa vuonna 2016.

Investointien tulo-rahoitus on suunnittelukaudella 2017–2018 noin 41 %. Loput 59 % rahoitetaan pääomarahoituksella, eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynneillä, lainoilla tai rahavaroilla. Jotta edellä mainittu tulo-rahoitusosuus toteutuisi, edellyttää se vuosikatteen kehittymistä taloussuunnitelmassa esitetyllä tavalla ja siten tehokkaita menojen sopeuttamistoimia.

Lainanotto ja antolainaus

Talousarviota laadittaessa olennaisia eriä ovat antolainauksen ja lainakannan muutokset sekä oman pääoman muutokset. Pitkäaikaisina lainoina huomioidaan ne lainat, joiden takaisinmaksuaika on pidempi kuin yksi vuosi. Taloussuunnitelmassa lainoja ei ole eritelty pitkäaikaisiin ja lyhytaikaisiin lainoihin, vaan lainakannan kokonaismuutokset ilmoitetaan pitkäaikaisten lainojen ryhmässä.

Kunnan velkakannan kasvu jatkuu suunnittelukauden aikana. Vuoden 2014 tilinpäätöksessä kunnan omien pitkäaikaisten lainojen määrä oli noin 47,3 miljoonaa euroa ja asukasta kohden laskettuna 2 286 euroa. Vuoden 2015 lopussa pitkäaikaisten lainamäärän arvioidaan olevan 34,7 miljoonaa euroa ja se on noin 1 781 euroa asukasta kohden. Tämän lisäksi kunnalla on noin 7 miljoonaa euroa lyhytaikaista lainaa. Talousarvion mukaan kunnan omien lainojen määrä lisääntyy vuonna 2016 9,6 miljoonaa euroa. Tällöin asukaskohtainen lainamäärä on 2 564 euroa.

Edellä kerrottu oletus lainakannan kasvusta perustuu siihen näkemykseen, että lainarahaa käytetään suunnitelmavuosina kunnan kasvustrategian toteuttamista edesauttavien investointien rahoittamiseen.

Lainojen lyhennykset ovat suunnittelukaudella noin 8,9 miljoonaa euroa. Vuosina 2016–2018 nettolainanotto on keskimäärin 8,6 miljoonaa euroa ja vuoden 2018 lopussa lainakanta on 67,3 miljoonaa euroa, mikä on 3 145 euroa asukasta kohden.

Seuraavasta taulukosta käy ilmi kunnan lainakanta vuosina 2013–2018

LAINAT	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TPE 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
				*	*	*	*
Lainanotto							
Lyhennykset, 1 000 €	10 242	9 300	8 800	8 800	8 900	9 300	11 200
Lainanotto, 1 000 €	12 000		16 000	7 000	18 450	19 600	17 100
Netto, 1 000 €	-1 758	9 300	-7 200	1 800	-9 550	-10 300	-5 900
Lainakanta, 1 000 €	52 811	43 411	50 728	41 611	51 161	61 461	67 361
Laina/asukas, €, Sipoo	2 792	2 281	2 598	2 163	2 555	2 965	3 144
Laina/asukas, €, koko maa	2 553	2 733					

*= ennuste

Vuoden 2015 tilinpäätösennusteen mukaan rahavarat olisivat 4,0 milj. euroa vuoden lopussa. Vuoden 2016 talousarvion rahoituslaskelma osoittaa, että talousarviovuoden lopussa rahavarojen arvioidaan pienevän 2,4 milj. euroa. Nettoinvestoinnit ovat 15,2 milj. euroa.

Alla olevassa taulukossa on esitetty pitkäaikaisten ottolainojen jakautuminen vaihtuva- ja kiinteäkorkoisin lainoihin. Lainasalkku on tällä hetkellä hyvin hajautettu vaihtuvaan ja kiinteään korkoon.

	31.12.2013			31.12.2014			31.12.2015		
Ottolainat korkotyypeittäin	mn€	Osuus	Keskikorko	mn€	Osuus	Keskikorko	mn€	Osuus	Keskikorko
Vaihtuvakorkoiset lainat	23,8	45,0	0,5	18,7	43,0	0,5	14,2	40,9	0,4
Kiinteäkorkoiset lainat	29,1	55,0	3,2	24,8	57,0	3,1	20,5	59,1	3,1
Yhteensä	52,8	100,0	1,8	43,5	100,0	1,8	34,7	100,0	1,8

Maantien 148 perusparannushanketta, josta Sipoon osuuden arvioidaan olevan 1,8 miljoonaa euroa ja jonka kunnan osuus vuodelle 2016 on arvioitu olevan 0,65 milj. euroa on huomioitu rahoituslaskelmassa kohdassa Muut maksuvalmiuden muutokset. Tällä erällä ei ole tulosvaikutusta mutta se pienentää taseessa olevia varauksia. Tilinpäätöksessä 2014 olleen varauksen suuruus oli 1,7 milj. euroa.

Rahoitussuunnitelma 2013 - 2018

Kunta mukaan lukien vesilaitos , ulkoinen

	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TPE 2015, elokuu	TAE 2016	TS 2017	TS 2018
1 000 €							
Toiminnan rahavirta							
Vuosikate	6 888	6 563	6 379	8 775	7 898	10 278	13 191
Satunnaiset erät							
Tulorahoituksen korjauserät	-4 835	-3 209	-5 600	-5 600	-5 800	-5 900	-5 800
Tulorahoitus yhteensä	2 053	3 354	779	3 175	2 098	4 378	7 391
Investointien rahavirta							
Investointimenot	-18 074	-11 837	-18 515	-16 646	-22 011	-22 868	-21 320
Rahoitusosuudet investointimenoihin	7	43	100	17			
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	6 012	3 346	5 700	5 700	6 500	6 600	6 500
Investoinnit netto	-12 056	-8 448	-12 715	-10 929	-15 511	-16 268	-14 820
Toiminnan ja investointien rahavirta	-10 003	-5 094	-11 936	-7 754	-13 413	-11 890	-7 429
Rahoituksen rahavirta							
Antolainasaamisten lisäykset							
Antolainasaamisten vähennykset	1	1	1	1	1	1	1
Antolainauksen muutokset	1	1	1	1	1	1	1
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	12 000	0	16 000	0	18 450	19 600	17 100
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-9 883	-8 794	-8 800	-8 800	-8 900	-9 300	-11 200
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-359	-489	0	7 000			0
Lainakannan muutokset	1 758	-9 283	7 200	-1 800	9 550	10 300	5 900
Oman pääoman muutokset	-1 385	-31					
Muut maksuvalmiuden muutokset	15 781	11 104	8 600	8 600	870	1 020	1 020
Rahoituksen rahavirta	16 156	1 792	15 801	6 801	10 421	11 321	6 921
Rahavarojen muutos	6 153	-3 302	3 865	-953	-2 992	-569	-508

RAHOITUSLASKELMA 2016
Kunta ml vesilaitos, ulkoinen

	Kunta	Vesi	Yht
	TAE 2016	TAE 2016	TAE 2016
1 000 €			
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	6 119	1 779	7 898
Satunnaiset erät			
Tulorahoituksen korjauserät	-5 800		-5 800
Tulorahoitus yhteensä	319	1 779	2 098
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-19 366	-2 645	-22 011
Rahoitusosuudet investointimenoihin			
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	6 500		6 500
Investoinnit netto	-12 866	-2 645	-15 511
Toiminnan ja investointien rahavirta	-12 547	-866	-13 413
Rahoituksen rahavirta			
Antolainasaamisten lisäykset			
Antolainasaamisten vähennykset	1		1
Antolainauksen muutokset	1		1
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	18 450		18 450
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-8 900		-8 900
Lyhytaikaisten lainojen muutos			
Lainakannan muutokset	9 550	0	9 550
Oman pääoman muutokset			
Muut maksuvalmiuden muutokset	50	820	870
Rahoituksen rahavirta	9 601	820	10 421
Rahavarojen muutos	-2 946	-46	-2 992

Rahoitussuunnitelma 2013 - 2018

Kunta ilman vesilaitos, ulkoinen

	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TPE 2015, elokuu	TAE2016	TS 2017	TS 2018
	1 000 €						
Toiminnan rahavirta							
Vuosikate	5 970	5 413	4 898	7 230	6 119	8 315	11 191
Satunnaiset erät							
Tulorahoituksen korjauserät	-4 835	-3 209	-5 600	-5 600	-5 800	-5 900	-5 800
Tulorahoitus yhteensä	1 135	2 204	-702	1 630	319	2 415	5 391
Investointien rahavirta							
Investointimenot	-16 297	-10 550	-17 015	-15 198	-19 366	-18 983	-18 420
Rahoitusosuudet investointimenoihin	7	43	100	17			
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	6 012	3 346	5 700	5 700	6 500	6 600	6 500
Investoinnit netto	-10 278	-7 162	-11 215	-9 481	-12 866	-12 383	-11 920
Toiminnan ja investointien rahavirta	-9 143	-4 958	-11 917	-7 851	-12 547	-9 968	-6 529
Rahoituksen rahavirta							
Antolainasaamisten lisäykset							
Antolainasaamisten vähennykset	1	1	1	1	1	1	1
Antolainauksen muutokset	1	1	1	1	1	1	1
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	12 000		16 000		18 450	19 600	17 100
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-9 883	-8 794	-8 800	-8 800	-8 900	-9 300	-11 200
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-359	-489		7 000			
Lainakannan muutokset	1 758	-9 283	7 200	-1 800	9 550	10 300	5 900
Oman pääoman muutokset	-1 385	-31					
Muut maksuvalmiuden muutokset	15 157	10 173	7 400	7 750	50	200	200
Rahoituksen rahavirta	15 532	861	14 601	5 951	9 601	10 501	6 101
Rahavarojen muutos	6 388	-4 097	2 684	-1 900	-2 946	533	-428